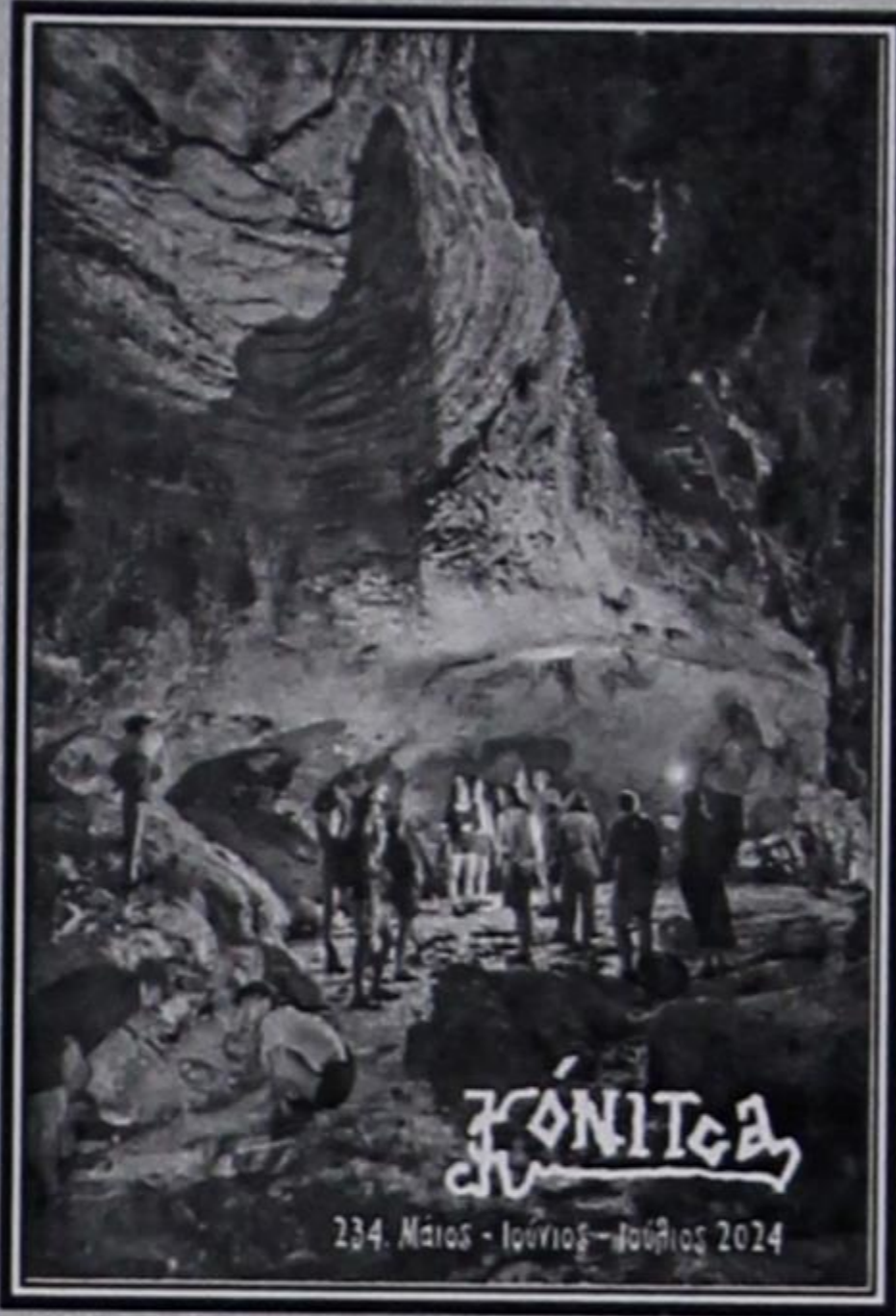

ΚΟΝΙΤΣΑ

234. Μάιος - Ιούνιος - Ιούλιος 2024

234. Μάιος-Ιούνιος-Ιούλιος 2024
(Φωτ.: Π.Σ.Τ.
"Σπίλαιο στη Γέφυρα Σκορδίλη
- Σαραντάπορος")

ΙΔΙΟΚΤΗΤΗΣ

«Σύλλογος Φίλων Περιοδικού
ΚΟΝΙΤΣΑ»

ΕΚΔΟΤΗΣ - ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

και Υπεύθυνος κατά Νόμο:

Σωτήρης Τουφίδης

Κόνιτσα 44.100

Τηλ. - fax. 26550 22212

Κιν. 6979 138 737

periodiko-konitsa@hotmail.com

Συντάσσεται από Επιτροπή:

Ανδρέου Ηλίας

Τουφίδης Σωτήρης

Τσιάγκης Ίκαρος

Ετήσια συνδρομή:

Εσωτερικού 20 Ευρώ,

Εξωτερικού 40 Ευρώ ή 50 Δολ.

Αλληλογραφία - Συνδρομές

στον υπεύθυνο Σ. Τουφίδη

ή

Τρ. Πειραιώς: 6302-010076-607

IBAN: GR 32 0171 3020 0063 0201 0076 607

ΚΟΝΙΤΣΑ

ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ ΟΡΓΑΝΟ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ ΚΑΙ ΠΡΟΒΟΛΗΣ
ΤΗΣ ΕΠΑΡΧΙΑΣ ΚΟΝΙΤΣΑΣ

Περίοδος Τρίτη • Τεύχος 234 Μάιος-Ιούνιος-Ιούλιος 2024 • Euro 3

Π ε ρ ι ε χ ό μ ε ν α

Σελ.

153	Άνθρωποι μονάχοι, <i>Η. Ανδρέου</i>
156	Προβληματισμοί για τη χρήση της πένας, <i>Χρ. Ζάνη</i>
157	Εύθυμα και σοβαρά, <i>Μ. Σπηλιόπουλου</i>
161	Ποια η στάση της Βρετανίας το 1922, <i>Η. Ανδρέου</i>
164	Αναμνήσεις από τον πόλεμο 40-41, <i>Ν. Φασούλη</i>
177	Ομάδα Μπουλούκι
181	Ο Σταθμός Χωρ/κής Μόλιστας, <i>Δ. Παπαλάμπρου</i>
184	Υπάλληλος στο Δασαρχείο, <i>Χ. Γ. Γκούτου</i>
187	Ο Όνος, <i>Σωκ. Οικονόμου</i>
189	Εκδηλώσεις
190	Μοναστήρι Ζέρμας
193	Ζωοδόχος Πηγή, <i>Η. Ανδρέου</i>
194	Εκδήλωση για την Καππαδοκία
196	Εκδήλωση για το Μουσικό Σχολείο, <i>Σ. Τ.</i>
197	Το πανηγύρι στην Ηλιόρραχη, <i>Ν. Κ.</i>
198	Συναυλία Φιλαρμονικών
201	Σεμινάριο παραδοσιακών χορών
203	"Γιατί 'ναι μαύρα τα βουνά"
206	Στα Αγιασμένα αχνάρια Αγ. Παΐσιου
210	Εκδήλωση μνήμης στο Αηδονοχώρι
211	Εκδήλωση στη Φούρκα (20/7/2024)
213	Βιβλία
216	Ποίηση Η. Α. - Γ. Μ.
217	Δελτίο Τύπου Δημόσιας Βιβλιοθήκης Κόνιτσας
220	Από τον Δήμο
224	Ειδήσεις - Σχόλια - Κοινωνικά

ΓΡΑΦΙΚΕΣ ΤΕΧΝΕΣ - ΕΚΔΟΣΕΙΣ

Θ Ε Ο Δ Ω Ρ Ι Δ Η

Γαριβάλδη 10,
45221 Ιωάννινα
τηλ. 26510 77358
e_theodo@otenet.gr

Άνθρωποι μονάχοι

του Ηλία Ανδρέου

Φίλτατε Αναγνώστη

Θέλω να πιστεύω πως το θέμα που θα διαπραγματευθούμε χρειάζεται την ανάλογη ψυχική διάθεση και προσέγγιση τόσο από εμένα όσο και από εσένα ο οποίος θα μπει στον κόπο να με διαβάσεις.

Καλή λοιπόν αρχή με ένα υπέροχο τραγούδι που ανταποκρίνεται στον τίτλο του πονήματος, θα αναφερθούμε στον λεκτικό όρο «ενσυναίσθηση» και θα κλείσουμε το αρχαίο ρητό: πάντων χρημάτων μέτρον ο άνθρωπος.

Υπάρχουν άνθρωποι που ζουν μονάχοι/σαν το ξεχασμένο στάχυ/ο κόσμος γύρω άδειος κάμπος/κι αυτοί στις μοναξιάς το θάμπος/σαν το ξεχασμένο στάχυ/άνθρωποι μονάχοι/Υπάρχουν άνθρωποι που ζουν μονάχοι/όπως του πελάγου οι βράχοι/ο κόσμος θάλασσα που απλώνει/κι αυτοί βουβοί σκυφτοί και μόνοι/ανεμοδαρμένοι βράχοι/άνθρωποι μονάχοι/Άνθρωποι μονάχοι σαν ξερόκλαδα σπασμένα/σαν ξωκλήσια ερημωμένα, ξεχασμένα/σαν εσένα σαν εμένα.

Υπάρχουν και άλλα δύο επίσης για την μοναξιά τραγούδια με διαφορετική το καθένα προσέγγιση. Το ένα αποδέχεται την μοναξιά ως την καλύτερη παρέα, αλλά το άλλο την απεύχεται γιατί

κάποτε φθάνει μοιραία.

Πέρα από την ποιητική προσέγγιση της μοναξιάς υπάρχει εκείνη της καθημερινής πραγματικότητας που το πρόσωπό της κάθε άλλο φτιασιδωμένο είναι όπως στην ποίηση όπου γίνεται μια προσπάθεια εξεμμενισμού της.

Από καταβολής κόσμου η μοναξιά συντρόφευε πολλές ανθρώπινες υπάρξεις, και ο Αδάμ στον παράδεισο ένοιωθε πολύ άβολα στην μοναξιά του, ο Θεός το κατάλαβε και του έδωσε για συντροφιά την Εύα.

Η μοναξιά είναι μια πολύ σκληρή ψυχολογική πραγματικότητα η οποία επαυξάνεται όταν συνοδεύεται από την φτώχεια και την ανέχεια πολύ δε χειρότερα όταν έρχονται τα γεράματα και οι ασθένειες.

Στη μνήμη μου έχει στοιχειώσει η ανάμνηση μοναχικών γερόντων και γεροντισσών του χωριού μου που μονίμως γαντζωμένοι στα σίδερα του παραθύρου του φτωχικού σπιτιού περίμεναν κάποιο Χριστιανικό χέρι να τους προσφέρει ένα κομμάτι ψωμιού ή πίτας να ξεγελάσουν την πείνα τους. Οι κοινωνίες σε όλα τα μήκη και πλάτη της υφελίου ζουν αυτό το κοινωνικό φαινόμενο των απόκληρων οι οποίοι για διάφορους λόγους είτε προσωπικούς είτε κοι-

νωνικούς κατρακύλησαν στο βάραθρο των κολασμένων της γης.

Οι Αρχαίοι Έλληνες, δεινοί αρχιτέκτονες του λόγου για τις ποικίλες δοκιμασίες του ανθρώπου, μεταξύ των άλλων λεκτικών όρων, επινόησαν και αυτόν της «ενσυναίσθησης» της οποίας η ετυμολογία κρίνεται ως η ψυχική διάθεση του καθενός μας να υπεισέλθει και να αντιληφθεί την δυστυχία των συνανθρώπων του σε ό,τι αυτή οφείλεται: φτώχεια, ασθένεια και οτιδήποτε άλλο.

Ο Λόγος του Κυρίου Ημών Ιησού Χριστού έφθασε την ενσυναίσθηση στην κορύφωσή της. Αλλά φεύ! ύστερα από δύο χιλιάδες χρόνια σε τι βαθμό ο καθένας από εμάς έχει ενστερνισθεί: το αγάπα τον πλησίον σου ως σεαυτόν! Οι μεν Ποιμενάρχες εζήλωσαν την δόξα της κοσμικής εξουσίας ασχολούμενοι με τις ταυτότητες, τον πολιτικό γάμο, τους γάμους ομοφυλοφύλων λες και στον κόσμο αυτό ως δια μαγείας έχουν λυθεί τα υπαρξιακά προβλήματα με κυρίαρχο αυτό του θανάτου, εμείς δε οι πιστοί βολευθήκαμε με τον ευσεβισμό και την τυπολατρεία.

Ο Ραϊμόν Αρόν σε ένα περισπούδα στο βιβλίο του 20ου αιώνα με τον τίτλο το «Όπιο των Διανοουμένων» λέγει: Αν δεν λύσουμε τις βασικές ανάγκες του ανθρώπου μην περιμένουμε να κατακτήσουμε την πνευματική υπερβατικότητα. Πώς ο πεινασμένος να πιστεύει στην καλωσύνη του Χριστού πώς ο σκλάβος να δεχθεί την παντοδυναμία του Θεού;

Στις αρχές του 20ου αιώνα μας προέκυψαν οι κοσμικές θρησκείες οι οποίες κατά τρόπο χιλιαστικό ευαγγελίσθηκαν την αταξική κοινωνία και τον ιστορικό προορισμό του προλεταριάτου να σώσει την ανθρωπότητα και να οδηγήσει την ιστορία στο τέλος της. Πλην όμως αντί της δικτατορίας του προλεταριάτου μας προέκυψε η δικτατορία του Κόμματος και του Στάλιν.

Σήμερα έχουμε εναποθέσει τις ελπίδες μας στην επιστήμη και την τεχνολογία. Ο παραγόμενος πλούτος έχει ανέλθει σε δυσθεώρητα ύψη αλλά και το χάσμα μεταξύ πλουσίων και φτωχών συνεχώς διευρύνεται και δεν πρόκειται να γεφυρωθεί στον αιώνα τον άπαντα.

Το κοινωνικό φαινόμενο των μοναχικών ανυπεράσπιστων ανθρώπων πάντα θα ενδημεί σε όλα τα μήκη και πλάτη της γης και φυσικά στην μικρή κοινωνία της Κόνιτσας. Προς συμπαράσταση των ανθρώπων αυτών καθώς και των υπερήλικων, το Κράτος κατά Δήμο δημιούργησε την Δομή Βοήθεια στο Σπίτι. Με κάθε ειλικρίνεια η όλη συμπαράσταση προς τους ανθρώπους αυτούς περιορίζεται στην αγορά τροφίμων και φαρμάκων και την παράδοση στην οικία τους.

Κάτι είναι και αυτό αλλά δεν είναι το παν.

Για τους μοναχικούς, σε έσχατη ένδεια ευρισκομένους και μη αυτοεξυπηρετούμενους χρειάζεται ένας οίκος ευγηνρίας τουτέστιν ένα γηροκομείο.

Στην κωμόπολή μας για έναν τέτοιο

οίκο ευγηρίας προσφέρεται το κτήριο του Κέντρου Παιδικής Μέριμνας που οι περισσότεροι από εμάς βιώσαμε το λαμπρό παρελθόν του ως Ορφανοτροφείο με επικεφαλής Διευθυντή τον αείμνηστο Κώστα Πάκο και μια πλειάδα άξιων συνεργατών Δασκάλων και Υπηρετικού Προσωπικού.

Σήμερα το Ίδρυμα αυτό φυτοζωεί με περισσότερους υπαλλήλους από τα δέκα κορίτσια. Τα οφέλη, αυτονόητα για την Κόνιτσα, είναι πολλά.

Αξιότιμε Δήμαρχε

κ. Ανδρέα Παπασπύρου

Σας καλώ να κάνετε προσωπική σας υπόθεση την δημιουργία ενός γηροκομείου στο συγκεκριμένο κτηριακό συγκρότημα.

Από την δεύτερη Δημαρχιακή σας θητεία εξαρτάται η υστεροφημία σας. Στο μέλλον ουδείς θα ομιλεί για έναν Δήμαρχο των μικροέργων, πολλοί όμως θα είναι εκείνοι οι οποίοι θα σας μακαρίζουν γιατί τους προσφέρατε το δώρο να ζήσουν στην τελευταία του βίου τους με αξιοπρέπεια και μέσα σε ανθρώπινο περιβάλλον.

Καταμαρτυρούμε πολλά εναντίον του

Κράτους λησμονώντας ότι ο κάθε ένας από εμάς είναι εταίρος σε μια κοινή υπόθεση πλην όμως το Κράτος μέσω της φορολογίας διαθέτει ένα αξιοσέβαστο ποσοστό από τον προϋπολογισμό για τους αναξιοπαθούντες πολίτες. Εκατοντάδες υπάλληλοι της κοινωνικής πολιτικής έχουν περιέλθει σε κατάσταση αργομισθίας. Όσον αφορά την ενσυναίσθηση δηλαδή την κατανόηση της θέσης ενός πάσχοντος συνανθρώπου ο δείκτης αυτής στην κωμόπολή μας βρίσκεται σε πολύ χαμηλά επίπεδα και υποτίθεται ότι είμαστε θρησκευόμενη κοινωνία.

Τελειώνοντας ας δώσουμε μια ολιγόλογη ερμηνεία στο πάντων χρημάτων μέτρο ο άνθρωπος του σοφιστή Πρωταγόρα του οποίου όραμα ήταν η υλική ευμάρεια και η πνευματική ευδαιμονία των πολιτών. Αν οι πολίτες δυστυχούν και πάσχουν οι αρετές, όλα τα άλλα ακυρώνονται.

Επί του προκειμένου ένας Δήμος πρωτίστως πρέπει να μεριμνά όπως οι πολίτες του να διάγουν ανθρώπινα και με αξιοπρέπεια.

ΚΟΝΙΤΣΑ

**Μην ξεχνάτε
την συνδρομή σας.
Είναι το στήριγμα
του περιοδικού μας.**

Προβληματισμοί για τη χρήση της πένας

Η πένα ως εργαλείο γραφής και αποτύπωσης στο χαρτί σκέψεων, απόψεων, συναισθημάτων και παντοειδών μηνυμάτων απαιτεί από τον χρήστη προσεκτικό χειρισμό και υπευθυνότητα σχετικά με τον αντίκτυπο του κειμένου στον αναγνώστη.

Απαιτείται δεξιός χειρισμός, προσεκτική χρήση της γλώσσας και σαφής διατύπωση των νοημάτων.

Παρατηρείται το φαινόμενο να γράφουν πολλοί για να εντυπωσιάσουν και να επιδείξουν «σοφία και γνώσεις» που πολλές φορές είναι άσχετες με το κείμενο. Δεν καλλιεργούν τη σκέψη, δεν αναδεικνύουν αλήθειες, δεν προκαλούν το ενδιαφέρον και δεν συμβάλλουν γενικότερα στην εξύψωση και βελτίωση του επιπέδου του αναγνώστη.

Κείμενα με κοινοτυπίες και προφανή επίδειξη σοφίας και γνώσεων αμφιλεγόμενων είναι ανώφελα και περιττά.

Σπουδαίος και σημαίνων δεν γίνεται με το να γράφεις και να γεμίζεις σελίδες, αλλά με το να προκαλείς το ενδιαφέρον για συζήτηση και προβληματισμό σε θέματα κοινού, ειδικού ή επιστημονικού ενδιαφέροντος.

Αυτά τα κείμενα έχουν αξία και τι-

μούν τον γράφοντα.

Όσοι λοιπόν έχουν το ταλέντο να γράφουν και να εκφράζουν σκέψεις και απόψεις για τα δρώμενα θα πρέπει να στοχεύουν στην εξύψωση του πνευματικού επιπέδου του αναγνώστη και στην ευρύτερη καλλιέργειά του.

Η ποιοτική βελτίωση της κοινωνίας και η δημιουργία αξιόλογου πολιτισμού αποτελεί χρέος όλων των προικισμένων και ταλαντούχων.

Καταξιώνεται στη συνείδηση του λαού όποιος φωτίζει, υπηρετεί την αλήθεια και την ομορφιά και βοηθάει το νου και την καρδιά να συμμαχούν σε κάθε κίνηση και δράση.

Τελικά όσοι επιχειρούν και γράφουν θα πρέπει πρώτα απ' όλα να απαντήσουν στο ερώτημα γιατί γράφουν, σε ποιους απευθύνονται και τι μήνυμα θέλουν να στείλουν.

Διαφορετικά το όποιο κείμενο δεν έχει νόημα. Η οικονομία του χώρου σε κάθε έντυπο που προσφέρεται για δημοσίευση πρέπει να είναι σεβαστή.

ΧΡΙΣΤΟΣ ΑΠ. ΖΑΝΗΣ

Πεύκη, Μάρτης 2024

Εύθυμα και σοβαρά

Ευρωεκλογές – Ευρωβουλευτές – Ε.Ε.

Τελείωσαν και οι Ευρωεκλογές που έγιναν στις 9 Ιουνίου. Βγάλαμε Ευρωβουλευτές καλλιτέχνες, βοσκούς, «πρωινατζούδες», δημοσιογράφους που «παραμυθίαζαν» κάθε πρωί τον κόσμο και τους συνταξιούχους ότι όλα πάνε καλά στην οικονομία, στις τιμές των αγαθών, μάς βραβεύουν γι' αυτό διεθνείς οίκοι αξιολόγησης, θ' αυξηθούν οι συντάξεις κ.λπ. Τα τρία μεγάλα κόμματα που κυβέρνησαν κατά καιρούς την χώρα (το «Ενιαίο κόμμα» όπως ονομάζεται από πολλούς, γιατί συμφωνούν στο μεγαλύτερο ποσοστό νομοσχεδίων, ιδίως αυτών που καταστρέφουν τη χώρα, ενώ διαφωνούν σε δευτερευούσης σημασίας θέματα για τα μάτια του κόσμου και για να έχουν λόγο ύπαρξης) έφαγαν καλή «σφαλιάρα».

Κάποια μικρότερα κόμματα έβγαλαν δύο ή έναν ευρωβουλευτές. Η αποχή έπιασε το 60% και θα ανεβαίνει συνεχώς αν δεν ληφθούν μέτρα. Η αποχή βέβαια ευνοεί περισσότερο το πρώτο κόμμα, αλλά δείχνει επίσης ότι τα κόμματα έχουν «λερωμένη τη φωλιά» τους. Ο κόσμος αντιμετωπίζει προβλήματα και το «Ενιαίο κόμμα» δεν του δίνει λύσεις. Και βρίσκει την εύκολη λύση της αποχής. Βέβαια η αποχή ως πράξη πολιτική σε μια δημοκρατική πολιτεία δεν είναι αρμοστή, αλλά φαίνεται πως τα αδιέξοδα ενισχύουν περισσότερο το θυμικό και λιγότερο την λογική. Ο αρχαίος Έλληνας ιστορικός Θουκυδίδης θα ένιωθε σίγουρα απογοήτευση μ' αυτή

την πρακτική, αφού αυτός είχε υποστηρίξει ότι «ο πολίτης που δεν συμμετέχει δεν είναι αδιάφορος, αλλά αχρείος».

Για την Ελλάδα δεν υπάρχει αμφιβολία οι επόμενες μέρες των ευρωεκλογών, θα σημάνουν την απαρχή πολιτικών ανακατατάξεων πέρα από ανασχηματισμούς, γκρίνιες, θα έχουμε αλλαγές αρχηγών κομμάτων, δημιουργία Ινστιτούτων από πολιτικούς νυν και πρώην, προσπάθεια συνένωσης κομμάτων και πολιτικών χώρων (κάτι δύσκολο για την Ελλάδα, δεν αλλάζει το πολιτικό DNA όσες μεταλλάξεις και να γίνουν ή όσες προσπάθειες και να κάνεις για να αναμείξεις το νερό με το λάδι). Το θέμα μας όμως είναι οι ευρωεκλογές.

Τα κόμματα αναλώθηκαν σε θέματα άσχετα με την Ευρώπη, την Ε.Ε. (Ευρωπαϊκή Ένωση), τι είναι, πού πάει, τι ρόλο παίζει κ.λπ. Ασχοληθήκαμε με τα «πόθεν έσχες» του αρχηγού της αντιπολίτευσης και του πρωθυπουργού (άραγε τους πολλούς δεν τους ενδιαφέρει ή δεν τους προβληματίζει η τεράστια περιουσία τους σε χρήμα, σε σπίτια κ.λπ. ενώ πολλοί δεν έχουν δικό τους σπίτι ή τα μισά του μισθού τους πάει στο ενοίκιο), τι έκαναν και τι «σαχλαμάρες» έλεγαν στο Tik Tok.

Βλέπαμε επίσης στο γυαλί της τηλεόρασης τον ένα να «γουργλώνει» τα μάτια του όταν έλεγε «περισπούδαστα» πράγματα, τον άλλο να χοροπηδάει, να χαϊδεύει σκυλιά, άλλος με βραχνιασμένη φωνή έταζε «λαγούς με πετραχήλια», εμπρός για

καλύτερη Ζωή και Ευρώπη άκουγες πάρα πέρα κ.λπ. Λίγοι πολίτες έβλεπες ότι χαιρετούσαν με χειραψία, οι πιο πολλοί ένοιωθαν ότι αν χαιρετούσαν έτσι θα έπιαναν... Αυτά και άλλα «ωραία» με λίγα λόγια έλεγαν για τις ευρωεκλογές τα κόμματα που με εντολή της Ε.Ε. και της παγκοσμιοποίησης, πάντρεψαν τον Βάγγο με το Μήτσο και τους επέτρεψαν να υιοθετήσουν και παιδιά. Στην Ελλάδα αλλά και στην Ευρώπη τα κόμματα που υποστήριζαν φανατικά την Ουκρανία και την απομόνωση της Ρωσίας, έπαθαν πανωλεθρία στις ευρωεκλογές. Οι ψηφοφόροι κατάλαβαν ότι οι ιδιώτες μετά την «απελευθέρωση» της αγοράς ενέργειας, οργανώνουν «παιχνίδια» αισχροκέρδειας. Το κόστος ενέργειας έχει εκτιναχθεί στα ύψη απειλώντας ό,τι απόμεινε ακόμη στους τομείς της βιομηχανίας και του εμπορίου, αλλά και ωθώντας ολοένα και περισσότερα νοικοκυριά κάτω από το όριο της φτώχειας. Παρ' όλα αυτά οι αρμόδιοι καθησυχάζουν τους λαούς υποσχόμενοι με το αζημίωτο την ανάπτυξη που δεν πρόκειται να έλθει. Δεν είναι μόνο η στέρηση φτηνής ενέργειας από το Ρωσικό πετρέλαιο, αλλά η χώρα μας τέθηκε επικεφαλής του κινήματος «σωτηρίας» του πλανήτη θάβοντας τον λιγνίτη ενώ παγκοσμίως κολοσσοί, Ινδία, Κίνα και ΗΠΑ, εντείνουν τη χρήση ανθράκων, η Γερμανία έλαβε παράταση από τον εαυτό της και η Πολωνία αγωνίστηκε και έλαβε επίσης. Και ενώ η βιομηχανική παραγωγή τείνει να αφανιστεί, εγκαθίστανται ασύδοτα φωτοβολταϊκές συσκευές και ανεμογεννήτριες προς ενίσχυση της Γερμανικής βιομηχανίας. Δάση που

καίγονται με οιονδήποτε τρόπο χρησιμοποιούνται γι' αυτό (η αναδάσωση αναφέρεται από τα χείλη των αρμοδίων για τα «μάτια του κόσμου»). Πλωτά ανάλογα συστήματα δεν προχωρούν γιατί «φοβόμαστε» την Τουρκία.

Η φτώχεια αγγίζει μεγάλα κοινωνικά στρώματα σ' όλη την Ευρώπη. Τι είναι τελικά η Ε.Ε. για την οποία ψηφίζουμε οι Έλληνες και άλλοι λαοί της Ευρώπης στις Ευρωεκλογές; Δεν είναι φυσικά Ευρωπαϊκή Ένωση των λαών ή των Εθνών όπως έχουν το θράσος να λένε πολλοί, ή το «παραμύθι» της ειρηνικής συνύπαρξης των πρώην εμπολέμων χωρών και η ευημερία των λαών τους (τάχα ο αρχικός στόχος των πρωτεργατών), αλλά μια Ένωση υποχείριο των τραπεζιτών μέσω των κυβερνήσεων, των ΗΠΑ, του Διεθνούς Σιωνισμού, της Παγκοσμιοποίησης με τελικό στόχο μια παγκόσμια διακυβέρνηση και πανθησκεία κ.λπ. Στο βιβλίο του «Ο πατήρ Παΐσιος μου είπε...» Θεσσαλονίκη 1998, ο Θανάσης Ραγκοβαλής γράφει διάφορα που του είχε πει ο άγιος. Ένα από αυτά ήταν: «Η Ε.Ο.Κ. είναι κράτος του Ισραήλ... Λίγα είναι τα ψωμιά της...». Πράγματι η Ε.Ο.Κ. «μετασχηματίστηκε» αργότερα σε Ε.Ε., αλλά και αυτής απ' ό,τι φαίνεται λίγα είναι τα ψωμιά της.

Ο συγγραφέας αυτός θα είναι κύριος ομιλητής στις φετινές εκδηλώσεις για τον Παΐσιο. Είχε πολλές συναντήσεις μαζί του, τον είχε βοηθήσει και σώσει ο άγιος από πολλά άσχημα πράγματα και καταστάσεις της ζωής του. Αυτά και πολλά άλλα του τα είχε πει πολλά χρόνια πριν το 1998. Ποιος αμφιβάλλει για τη σχέση Ε.Ε. και Σιωνι-

σμού; Ποτέ δεν έχει καταδικάσει η Ε.Ε. ό,τι άσχημο κάνει το Ισραήλ. Βλέπε την γενοκτονία των Παλαιστινίων στη Γάζα στις μέρες μας. Αλλά και κάθε σχέση μ' αυτό, είτε σε οικονομικό, στρατιωτικό επίπεδο, ραβινικής κουλτούρας (Ταλμούδ, Καμπάλα κ.λπ.), μυστικών υπηρεσιών, αθλητισμού (αν και ανήκει στην Ασία μετέχει σ' όλες τις αθλητικές εκδηλώσεις της Ευρώπης). Για να είμαστε δίκαιοι, η Ε.Ε. ποτέ δεν καταδικάζει ό,τι άσχημο κάνουν οι ΗΠΑ, το ΝΑΤΟ, και η Δύση γενικότερα στον κόσμο. Ο σημερινός Γάλλος πρόεδρος που πρωτοστατεί στην Ε.Ε. και καταστρέφει τη Γαλλία σε διάφορα επίπεδα και την έχει οδηγήσει σε οικονομική κρίση, προτού γίνει πρόεδρος ήταν άνθρωπος του τραπεζικού συστήματος. Δούλεψε στην Εβραϊκή Τράπεζα Ρότσιλντ. Το Μάιο του 2014 συμμετείχε στις εργασίες της Λέσχης Μπίλντερμπεργκ. Της ερμητικά κλειστής Λέσχης Προγραμματισμού των εγκοσμίων και φροντιστήριο νέων ηγετών. Κατόπιν διορίστηκε υπουργός της Οικονομίας και τέλος ανήλθε στον Προεδρικό Θώκο της Γαλλίας. Η γραφειοκρατία των Βρυξελλών χωρίς λαϊκή ψήφο κυβερνάει τις Ευρωπαϊκές κοινωνίες. Με λαϊκή ψήφο εκλέγονται μόνο οι Ευρωβουλευτές, αλλά το Ευρωκοινοβούλιο δεν έχει εκτελεστικές εξουσίες. Ευρωβουλευτές εκλέγονται από τον κόσμο είτε με «χαλαρή ψήφο», είτε γιατί δεν ξέρει τι ψηφίζει χειραγωγούμενοι από τα κόμματά τους, είτε γιατί είναι ονόματα έντονα προβαλλόμενα από τα ΜΜΕ (ποδοσφαιριστές, ηθοποιοί, «πρωινατζούδες» κ.λπ.). Παίρνουν παχυλούς μισθούς, ο ρόλος τους είναι μηδαμινός, ενώ για

πολλούς είναι ευκαιρία διακοπών, γνωριμιών και επιπλέον πλουτισμού, εξυπηρετώντας συμφέροντα τραπεζών, εταιριών (Ευρωπαϊκών και Αμερικανικών) κ.λπ. Γίνονται πολλά σκάνδαλα για διάφορα θέματα Ευρωβουλευτών Ελλήνων (Καϊλή, Σπυριδάκη, Γεωργούλης κ.λπ.) αλλά και άλλων Ευρωβουλευτών της Ε.Ε.

Οι πολίτες των χωρών-μελών της Ε.Ε. δεν είναι δυνατό να γνωρίζουν την «επίσημη» (κοινής συναίνεσης) άποψη των Ευρωπαίων εταίρων για καίρια θέματα της ταυτότητας και των προοπτικών της Ένωσης. Δεν υπάρχει οργανωμένη από την Ε.Ε. έγκυρη πληροφόρηση των πολιτών για τις αποφάσεις των Βρυξελλών, ούτε βέβαια δυνατότητα αντιλόγου, διορθωτικών προτάσεων, εναλλακτικών θεωρήσεων. Αυτή η απουσία ενισχύει την εντύπωση «ολοκληρωτικού» κλίματος – αφού και οι ευρωβουλευτές όπως αναφέραμε και πιο πάνω μόνο ψυχολογική εκτόνωση δικαιούνται. Και κάτι άλλο που πολύς κόσμος δεν το ξέρει. «Κατά σύμπτωση» ασφαλώς, στα πόστα των καίριων αποφάσεων συμβαίνει να βρίσκονται συνήθως πρώην (ή μελλοντικά) στελέχη μεγάλων εταιριών του Διεθνούς Χρηματοπιστωτικού Συστήματος!

Το «παιγνίδι» είναι καλά «στημένο». Καμουφλαρισμένη η απάτη στην εντέλεια. Ας δούμε όμως με νηφαλιότητα και κάτι άλλο: Η Ε.Ε. μας έχει «χαντακώσει» σε πολλά θέματα διαχρονικά. Τι να πρωτοθυμηθούμε. Στο Κυπριακό, στο μεταναστευτικό, στα Μνημόνια, στα επαίσχυντα νομοσχέδια (Woke ατζέντα και κουλτούρα), στην αποβιομηχάνιση, στην αποδόμηση

εθνικών, οικογενειακών και θρησκευτικών αξιών, στα εθνικά θέματα (συμφωνία Πρεσπών που την ήθελαν πολύ η Γερμανία, το ΝΑΤΟ κ.λπ.). Μας άλλαξε την εθνική ταυτότητα σε πολλά θέματα, ενώ μας ετοιμάζουν την ψηφιακή ταυτότητα με τον προσωπικό αριθμό για τον καθένα μας, που θα μας σκλαβώνουν, χειραγωγούν και ελέγχουν σε πολλά ζητήματα πέρα από τα βασικά χαρακτηριστικά μιας προσωπικής ταυτότητας. Και μην τρέφει κανείς αυταπάτες, ότι αν «στραβώσουν επικίνδυνα» τα πράγματα με την Τουρκία ότι η Ε.Ε. θα τρέξει να μας βοηθήσει. Δεν θα το κάνουν όπως δεν θα το κάνουν και οι Αμερικανοί, το ΝΑΤΟ κ.λπ.

Όλα αυτά οδήγησαν μεγάλα τμήματα των λαών της Ευρώπης και του Ελληνικού λαού φυσικά, να είναι ευρωσκεπτικιστές. Και υπάρχει μεγάλο φάσμα σ' αυτό. Από τη νοσηρή άκρα Δεξιά και τα ναζιστικά μορφώματα, δηλαδή ακραίους εθνικιστές (εθνοπαρανοϊκοί), με ωμή φασιστική, ρατσιστική και τραμπουκίστικη συμπεριφορά, έως την σταλινική αριστερά και την εξωκοινοβουλευτική αριστερά. Υπάρχουν όμως και πάρα πολλοί αγνοί Δημοκρατικοί πολίτες, με ευρωσκεπτικιστική αντίληψη και συμπεριφορά. Από όλα τα στρώματα της κοινωνίας και των πολιτικών χώρων, που βλέπουν, βιώνουν πράγματα και κρίνουν σωστά.

Αντίθετα οι περισσότεροι από τον νεοφιλελεύθερο χώρο, το χώρο της σοσιαλδημοκρατίας, του σοσιαλισμού και της ευρωαριστεράς, παρ' όλες τις διαφορές τους, επειδή συγκλίνουν στην παγκοσμιοποίηση, είναι αναφανδόν υπέρ της Ε.Ε. Δηλαδή

υπέρ των ελίτ της Ε.Ε., που όταν η χώρα μας χρεωκόπησε (εδώ φταίει και η ανήθικη άρχουσα τάξη της χώρας μας), και για να σωθούν οι Γαλλικές και Γερμανικές τράπεζες, αντί να βοηθήσουν μας «έδεσαν» με δυσβάστακτα Μνημόνια (που αντί το χρέος να μειώνεται μεγαλώνει). Οι νεοφιλελεύθεροι, σοσιαλδημοκράτες, ευρωαριστεροί, για να κρύψουν την λαθεμένη επιλογή τους και τις ενοχές τους, κατηγορούν υποκριτικά και συλλήβδην όλους τους υγιώς σκεπτόμενους ευρωσκεπτικιστές ως ακροδεξιούς. Προσπαθούν να σπλώσουν έτσι τον υγιή ευρωσκεπτικισμό και τους ακολούθους του, που είναι οι περισσότεροι και λογικά σκεπτόμενοι. Η Αγγλία με το Brexit άνοιξε το δρόμο. Και πήγαινε πολύ καλύτερα μόνη της (τώρα λόγω του πολέμου στην Ουκρανία, όλες οι χώρες έχουν οικονομικό πρόβλημα), παρ' όλα τα ψέματα της αντίθετης άποψης. Εμπρός όλοι ας αγωνιστούμε για κάτι ανάλογο. Ας «πατήσουμε» όλοι οι υγιώς σκεπτόμενοι ευρωσκεπτικιστές, το πάνικ μπούτον (είναι της μόδας τελευταία), ώστε να διαλυθεί κάποια στιγμή η Ε.Ε. Λίγα είναι τα ψωμιά της όπως προφήτευσε και ο Άγιος Παΐσιος.

Αν μάλιστα καταφέρουν να μας οδηγήσουν σ' ένα τρίτο παγκόσμιο πυρηνικό πόλεμο, «ζήτω που καήκαμε». Όχι για Ε.Ε. δεν θα μιλάμε, αλλά όσοι θα επιζήσουν θα λένε «ο καθένας μόνος του και ο Θεός για όλους».

Μαρίνος Σπηλιόπουλος

Ποια ήταν η στάση της Βρετανίας έναντι της μικρασιατικής εκστρατείας μετά τις εκλογές του Νοεμβρίου του 1920;

του Ηλία Ανδρέου

Οι εκλογές του Νοεμβρίου 1920 και κυρίως η επάνοδος του βασιλιά Κωνσταντίνου στον θρόνο επέτρεψε στις μεγάλες δυνάμεις να επανακαθορίσουν τις σχέσεις τους με την Ελλάδα. Ιταλία και Γαλλία έσπευσαν αμέσως να αποστασιοποιηθούν. Η επιλογή τους ήταν σημαντική, αλλά η βαρύνουσα απόφαση ήταν αυτή της Βρετανίας. Βάσει της άτυπης διευθετήσεως που είχε γίνει με τη Γαλλία αμέσως μετά το τέλος του Πρώτου Παγκοσμίου Πολέμου, ο πρώτος λόγος στα θέματα της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας ανήκε στο Λονδίνο. Αντιστοίχως, το Παρίσι επικεντρωνόταν σε ό,τι αφορούσε στη Γερμανία. Το βασικό βρετανικό μέλημα ως προς την Οθωμανική Αυτοκρατορία ήταν ο έλεγχος των Στενών Βοσπόρου και Δαρδανελλίων. Η Ελλάδα ήταν μια δύναμη που λειτουργούσε προς όφελος των βρετανικών συμφερόντων. Η παρουσία ελληνικών στρατευμάτων επέτρεπε στους Βρετανούς να διατηρούν μικρές σχετικά δυνάμεις στην περιοχή των Στενών, σε μια εποχή που οι πάντες στο εσωτερικό της Βρετανίας πίεζαν για αποστράτευση των εφέδρων.

Το διεθνές πλαίσιο ως προς την Εγγύς Ανατολή και τον Εύξεινο Πόντο ήταν εντελώς διαφορετικό στις αρχές του 1921 εν συγκρίσει προς αυτό λίγους μήνες πριν, κατά την υπογραφή της

Συνθήκης των Σεβρών.

- Το αρμένικο κράτος που προέβλεπε η Συνθήκη των Σεβρών στα εδάφη της Ανατολικής Μικράς Ασίας είχε συντριβεί από τους στρατούς της Σοβιετικής Ρωσίας και του Κεμάλ. Η Ελλάδα είχε χάσει έτσι έναν αυτονόητο σύμμαχο.

- Ο βασικός υποστηρικτής της ανεξάρτητης Αρμενίας ήταν ο Αμερικανός πρόεδρος Ουίλσον. Ήδη από τα τέλη του 1919 αντιμετώπισε σοβαρά προβλήματα υγείας με αποτέλεσμα οι ΗΠΑ να επιλέξουν επιστροφή στον απομονωτισμό τους.

- Στη Γαλλία ο πρωθυπουργός Κλεμανσώ είχε ηττηθεί. Στη θέση του είχε αναλάβει ο Μιλεράν, που έβλεπε με επιφύλαξη τη συνέχιση της παρουσίας γαλλικών στρατευμάτων στην Κιλικία.

- Στη Νότια Ρωσία ο τελευταίος σοβαρός στρατηγός του Λευκού Στρατού, ο Πιοτρ Βάνγκελ, είχε ηττηθεί από τους Σοβιετικούς και είχε διαφύγει από τη χώρα. Η επικράτηση των τελευταίων ήταν πλήρης.

- Μετά τον διαμελισμό της Αρμενίας, ο Κεμάλ και οι Σοβιετικοί είχαν αποκτήσει κοινά χερσαία σύνορα. Ο φόβος των συμμάχων και κυρίως των Βρετανών ήταν ότι εφεξής θα συντόνιζαν τη δράση τους.

Για τους Βρετανούς ήταν πλέον σα-

φές ότι, για να εφαρμοστεί η Συνθήκη των Σεβρών, έπρεπε να ηττηθεί στρατιωτικά ο Κεμάλ. Η μόνη δύναμη που καλείτο να επιβάλει τους όρους ειρήνης στη Οθωμανική Αυτοκρατορία ήταν η Ελλάδα. Και πριν την απόβαση στη Σμύρνη τον Μάιο του 1919 υπήρχαν ισχυρές επιφυλάξεις -ιδίως στο βρετανικό Υπουργείο Εξωτερικών- κατά πόσον η Ελλάδα θα μπορούσε να εξουδετερώσει την τουρκική αντίδραση. Μετά την απομάκρυνση των άλλων δύο συμμάχων, θεωρείτο αδύνατη η ελληνική επικράτηση χωρίς συμμαχική βοήθεια.

Η Γαλλία δεν ήταν πλέον διατεθειμένη να στηρίξει τις βρετανικές επιλογές στην Εγγύς Ανατολή. Αντιθέτως, ζητούσε να βρεθεί πολιτική λύση του προβλήματος σε συνεννόηση με τις δυνάμεις του Κεμάλ. Για τη Βρετανία προείχε η ασφάλεια και η σταθερότητα στην Ευρώπη, που περνούσε μέσα από τη συνέχιση της Συνεννοήσεως. Επομένως, είχε μεγαλύτερη σημασία η εφαρμογή της Συνθήκης των Βερσαλλιών επί της Γερμανίας (που ενδιέφερε για λόγους επιβιώσεως τη Γαλλία) παρά η Συνθήκη των Σεβρών (που εντασσόταν στις ανάγκες της παγκόσμιας πολιτικής της Βρετανίας). Κατά συνέπεια, το Λονδίνο προέκρινε τη λύση ενός ειρηνικού διακανονισμού με τους Τούρκους εις βάρος της διευθετήσεως των Σεβρών και κατ' επέκτασιν εις βάρος των ελληνικών συμφερόντων.

Υπήρχε βεβαίως και ο Βρετανός πρωθυπουργός Λόυδ Τζωρτζ, που είχε άριστη σχέση με τον Ελευθέριο Βενιζέλο. Μετά την κυβερνητική αλλαγή στην

Ελλάδα τον Νοέμβριο του 1920, δέχθηκε έντονες πιέσεις στο βρετανικό Υπουργικό Συμβούλιο για να αλλάξει την πολιτική του. Απέναντι του βρίσκονταν τα πανίσχυρα Υπουργεία του Πολέμου και των Ινδιών αλλά και πολλοί βουλευτές του κόμματος των Συντηρητικών (ο Λόυδ Τζωρτζ ανήκε στο συγκυβερνών Κόμμα των Φιλελευθέρων). Ο Λόυδ Τζωρτζ δεν μπορούσε να στηρίξει μονομερώς τον ελληνικό στρατό προσφέροντας οικονομική βοήθεια. Κατά βάθος, εξακολουθούσε να υποστηρίζει τη νίκη των Ελλήνων. Οι κρυφές προτροπές του προς τη νέα ελληνική κυβέρνηση ήταν να συνεχίσει τον πόλεμο, για να επιτύχει το τελικό στρατιωτικό πλήγμα στον Κεμάλ. Ήταν όμως κενές περιεχομένου, διότι δεν περιελάμβαναν οικονομική ενίσχυση. Στην πράξη, λειτούργησαν ως άσκηση πιέσεως από τον ελληνικό στρατό προς τον Κεμάλ, για όσον καιρό ο τελευταίος δεν έδειχνε διάθεση να καταλήξει σε μια συμβιβαστική λύση που θα διασφάλιζε εν πολλοίς τα βρετανικά συμφέροντα. Η ελληνική πλευρά ίσως αντιλαμβανόταν το κενό των λόγων του Λόυδ Τζωρτζ. Ήταν όμως ήδη μπλεγμένη σε μια παγίδα και σε μια απομόνωση από τις οποίες δεν μπορούσε πλέον να ξεφύγει. Σε κάθε περίπτωση, μετά τις εκλογές του 1920 η Βρετανία ήταν η μόνη από τις μεγάλες δυνάμεις που έδινε μια άτυπη υποστήριξη στην ελληνική πλευρά, χωρίς όμως να τη συνοδεύει με ουσιαστική οικονομική και στρατιωτική βοήθεια.

ΕΡΩΤΗΜΑ

**Πόσο επηρέασε ο Εθνικός Διχασμός
την τελική κατάληξη του πολέμου το 1922;**

Δεν χρειάζεται να επεκταθεί κάποιος πολύ στο επιχείρημα ότι, όταν μια χώρα αναλαμβάνει ένα τόσο δύσκολο εγχείρημα, σε τόσο λεπτές συνθήκες, και με το εθνικό μέτωπο να έχει διαρραγεί, η προσπάθειά της επιβαρύνεται αφάνταστα. Οι μεγάλες πολεμικές επιτυχίες της χώρας το 1912-13 και το 1940-41, σε συνθήκες εθνικής ομοψυχίας, και οι τραγικές ήττες του 1922 και του 1974 σε συνθήκες διχασμού μιλούν από μόνες τους.

Ο Εθνικός Διχασμός δεν «ράγιζε» απλώς την εθνική ενότητα. Ήταν μια βαθιά κρίση, ψυχολογικής και όχι μόνον πολιτικής υφής, που συνεπαγόταν ότι, όποια από τις δύο παρατάξεις κι αν κυβερνούσε, η χώρα δεν μπορούσε να αναλάβει τις τόσο κρίσιμες, τόσο δύσκολες δράσεις της με όλες της τις δυνάμεις αλλά μόνον με μέρος τους. Για να δοθεί ένα ενδεικτικό παράδειγμα, εάν εξετάσει κάποιος τα προσωπικά αρχεία των αξιωματικών του ελληνικού στρατού, θα βρει μια αποκαρδιωτική εικόνα: θα καταλάβει αμέσως εάν ένας αξιωματικός ήταν βενιζελικός ή αντιβενιζελικός. Στην πρώτη περίπτωση, θα έχει απόταξη (ή παραμερισμό) το 1916 στο Κίνημα Εθνικής Αμύνης, επαναφορά το 1917 μετά τη βενιζελική επανένωση της χώρας, απόταξη ή παραμερισμό το 1920 μετά την εκλογική ήττα του Βενιζέλου, επαναφορά το 1922, απόταξη το 1935 μετά το αποτυχημένο βενιζελικό κίνημα του Μαρτίου. Αν

είναι αντιβενιζελικός, θα έχει ακριβώς τα ανάποδα: απόταξη το 1917, επαναφορά το 1920, απόταξη το 1922 ή το 1923 (μετά το κίνημα Λεοναρδόπουλου-Γαργαλίδη), επαναφορά το 1927 (επί οικουμενικής κυβερνήσεως). Οι μεν απέκλειαν τους δε. Αλλά είναι φανερό ότι δεν γίνεται πόλεμος έτσι, ειδικά πόλεμος της βιομηχανικής εποχής.

Στο δε πολιτικό προσωπικό, οι συνέπειες ίσως να ήταν χειρότερες. Οι δύο παρατάξεις δεν είχαν καμία επικοινωνία μεταξύ τους και δεν εμπιστεύονταν η μία την άλλη. Ο Ιωάννης Μεταξάς, μιλώντας με τους αντιβενιζελικούς ηγέτες στις αρχές του 1921, έβαλε τις φωνές λέγοντας ότι, εάν, για να σωθεί η Ελλάδα, έπρεπε να γυρίσει ο Βενιζέλος, ας γύριζε· αλλά οι άλλοι ούτε το άκουγαν καν. Κυρίως η έλλειψη εμπιστοσύνης σήμαινε ότι χάνονταν ευκαιρίες - π.χ. ο ίδιος ο Βενιζέλος φάνηκε διατεθειμένος να καλύψει με το κύρος του, μετά την εκλογική ήττα του, δύσκολες αποφάσεις που θα μπορούσαν να διαρρήξουν το αδιέξοδο στη Μικρά Ασία, αλλά οι αντιβενιζελικοί δεν μπορούσαν να πιστέψουν στις καλές του προθέσεις και συνέχισαν την πορεία στο αδιέξοδο.

Δεν θέλουμε να πούμε πράγματα αυτονόητα, αυτά είναι γνωστά στο ελληνικό κοινό. Αλλά δεν είναι υπερβολή να λεχθεί ότι ο Διχασμός ήταν η κύρια αιτία της ήττας του 1922.

ΑΝΑΜΝΗΣΕΙΣ ΑΠΟ ΤΟΝ ΠΟΛΕΜΟ ΤΟΥ 40-41 Στέφανος Σερίφης (1916-1998)

Επιμέλεια: Νίκος Β. Φασούλης

Ο Στέφανος Κωνσταντίνου Σερίφης, γεννήθηκε στην Πυρσόγιαννη, εγκαταστάθηκε μεταεμφυλιακά στην Καρδίτσα ασκώντας το επάγγελμα του κτίστη. Τον Σεπτέμβριο του 1940 κλήθηκε να υπηρετήσει ως έφεδρος υπαξιωματικός στο λόχο προκάλυψης της Βούρμπιανης, με διοικητή τον έφεδρο Ανθυπασιπιστή Καντάρα Δημήτριο. Ο λόχος αυτός ήταν ενταγμένος στο Ανεξάρτητο Τάγμα Προκάλυψης της VIII Μεραρχίας με έδρα την Κόνιτσα, αλλά υπαγόταν στο Απόσπασμα Πίνδου του Συνταγματάρχη Δαβάκη Κωνσταντίνου και ανήκε στον κεντρικό του Υποτομέα με διοικητή τον Αντισυνταγματάρχη Μυσίρη Δημήτριο και έδρα τη Λυκόρραχη.

Στο προηγούμενο τεύχος του περιοδικού «Κόνιτσα» με αριθ. 233/2024 δημοσιευθήκαν οι δεκαπέντε από τις τριάντα δύο σελίδες του χειρόγραφου, στις οποίες ο Σ.Σ. αναφέρεται με αφοπλιστική ειλικρίνεια και εξομολογητική διάθεση στο κλίμα που επικρατούσε στην ελληνοαλβανική μεθόριο λίγες μέρες πριν από την ιταλική εισβολή, αλλά και στα συγκλονιστικά πολεμικά γεγονότα της πρώτης εβδομάδας, ήτοι : την υποχώρηση, την ανασύνταξη και τη νικηφόρα αντεπίθεση. Ιστορικά γεγονότα τα οποία έχουν ιδιαίτερο τοπικό ενδιαφέρον για τα χωριά των Μαστοροχωρίων, καθώς ο λόχος προκάλυψης της Βούρμπιανης αποτελούνταν κυρίως από επιστρατευμένους κατοίκους της περιοχής.

Η συνέχεια ...

Το βράδι φθάσαμε στο Γκόλιο (15 Νοεμβρίου 1940), στα Βλάχικα καλύβια, εκεί ήταν και άλλος στρατός και ένα πολυβόλο. Εμείς πιάσαμε ως γραμμή αμύνης το Γκόλιο. Το πρωί άρχισε η επίθεση στον Καμενίκο, τον εγκατάλειψαν γρήγορα οι Ιταλοί, νομίζω δεν είχαμε απώλειες. Διανυκτερεύσαμε στην Πυραμίδα. Είδαμε φωτιές στην Ερσέκα. Την άλλη μέρα το πρωί πήγαμε στην

Μριάν¹ να κάνουμε επίθεση. Στην Πυραμίδα, στο δρόμο που πάει για την Αλβανία, είχανε κάνει την προηγούμενη οι δικοί μας (επίθεση) και αποκρούστηκαν. Ήτανε και ένας λόχος στη Μαργέα (Μριάν). Τη νύχτα ξεκινήσαμε από τον Ίσβορο (Αμάραντο) ακολουθήσαμε το ρέμα, προπορευόμουνα εγώ και με ακολουθούσανε οι άλλοι. Ο Καντάρας

---

¹ 20 Νοεμβρίου 1940, ο λόχος διετάχθη να βαδίσει ως εμπροθοφυλακή προς «Μριάν» κατόπιν διαταγής του Αποσπάσματος Κιτσέα, ο.π.

ρώτησε το λοχαγό για πού πάμε. Μου είπε, Σεριφάγο να βαδίσεις επάνω στο δρομάκο, δίχως να κάνετε θόρυβο και να έχεις το ρέμα δεξιά. Αφού προχώρησα αρκετά χάθηκε ο δρόμος και έσβησε το ρέμα, είμασταν κοντά στη Πυραμίδα. Σταματήσαμε, ήρθε ο Καντάρας, τυλιχτήκαμε με ένα αντίσκηνο, έβγαλε το χάρτη, ανάψαμε ένα φακό και μου λέει να πάμε αριστερά είναι η Μάργκα εκεί είναι οι δικοί μας. Σε λίγο άρχισε να φέγγει, δεν προλάβαμε να φθάσουμε στους δικούς μας και ήρθαν οι πρώτοι όλμοι. Γυρίσαμε πίσω από τη Μαργκα, ήτανε απότομοι βράχοι, κάθισα σε ένα πολυβόλο το οποίο ήταν εγκαταλειμμένο από τον άλλο λόχο, έβαλα προς τους Ιταλούς, ήτανε μακριά². Με είδαν οι Ιταλοί μου ρίζανε με τον όλμο, το εγκατέλειψα και γύρισα πίσω. Βρήκα το λοχαγό, το ρώτησα τι να κάνουμε. Μου είπε με ποιον να κάνουμε επίθεση, περίμενε αν πέσει το Λεσκοβίκι, αυτοί θα φύγουνε. Ήτανε καλός ο Καντάρας δεν είχε φιλοδοξίες, μας φύλαγε πολύ. Μας έλεγε, να με ακούτε ορέ γομάρια, δε χτυπώ εγώ καρφιά στις πόρτες για να τις κλείσω. Τη μόνη τιμωρία που έκανε στους ανυπάκουους και δειλούς ήτανε η κλίτσα στις

πλάτες. Την άλλη μέρα το πρωί προχώρησα με λίγους στρατιώτες προς την Πυραμίδα γιατί δεν βλέπαμε κινήσεις παλικές. Βρήκα και έναν άλλο δικό μας στρατιώτη σκοτωμένο δεξιά από τις Πυραμίδες.

Γυρίσαμε πίσω και φύγαμε για το Λεσκοβίκι. Κατηφορίσαμε το Κοσάρισσο, τον τούρκικο τεκέ, εκεί ήτανε και ο Μέραρχος, ο Βραχνός. Φθάσαμε στο Λεσκοβίκι³, δεν μας αφήσανε να καθίσουμε μήπως μας βομβαρδίσουν τα αεροπλάνα και συνεχίσαμε το δρόμο προς την Ερσέκα. Αφού βαδίσαμε αρκετή ώρα γυρίσαμε αριστερά, περάσαμε ένα ξερόρεμα, ήτανε ένας παλιός μύλος. Ανηφορήσαμε, το δρόμο μας τον έκοψε ένας λαγός, πολλοί το σχολίασαν σαν κακό γεγονός. Πήρε να βραδιάζει, στρατοπεδεύσαμε, μας μαγειρεύαν φακές, μάλλον ήταν βίκος, φάγαμε μόνο το ζουμί. Το πρωί με φώναξε ο λοχαγός, ήτανε και ο διοικητής του τάγματος, και μου είπε, τώρα θα φωνάξουμε να πάνε όλοι να συμπληρώσουν τα πυρομαχικά, πες τους με τρόπο να ζητήσουν όλοι πολλά. Πράγματι, σε λίγο μας καλέσανε όλους να πάρουμε όλοι φυσίγγια μόνο για τα όπλα, όχι για τα οπλοπολυβόλα.

² 21 Νοεμβρίου 1940, Ο λόχος κατόπιν διαταγής επετέθητε προς κατάληψιν του υψώματος 1384, 1520 και 1625. Τη νύχτα διετάχθη να εγκαταστασθήση επί της διαβάσεως 970 έναν ουλαμό μετά της ομάδος πολυβόλων, ο.π.

³ 25 Νοεμβρίου 1940, ο λόχος επορεύθη προς Λεσκοβίκιον και έλαβε διαταγήν παρά του Αρχηγού Πεζικού Συν/ρχου Σπηλιωτόπουλου να εγκατασταθεί εις το Τέμενος, 4 χιλιόμετρα νοτιοανατολικά του Λεσκοβικίου. ο.π.

Θα πηγαίναμε να καταλάβουμε το ύψωμα, το λόφο Φούρκα. Δίνει διαταγή ο ταγματάρχης να γυρίσουμε πίσω ολοταχώς. Ήρθαμε πάλι για το Λεσκοβίκι και στρατοπεδεύσαμε σε ένα τούρκικο χωριό, το λέγαμε μάλλον Βρεμτσικό (Βρεπτσκαν). Εκεί καθίσαμε περί τις 20 μέρες⁴, έπεσε χιόνι και μπήκαμε μέσα στα τουρκικά σπίτια, καλά περάσαμε. Μας έφεραν λαγούς γιατί αυτοί δεν τους τρώνε. Αρρώστησα, έπαθα ευκοίλια, με έβγαλε αίμα, ευτυχώς ο γιατρός Ν. Οικονόμου⁵ με έσωσε με το ρύζι και το λεμόνι. Μία μέρα με πόνεσε ένα δόντι, πήρα άδεια από το λοχαγό να πάω στο Λεσκοβίκι για να το βγάλω. Μου είπε ο λοχαγός να κοιτάζω στο Ταχυδρομείο, για την αλληλογραφία. Στο Λεσκοβίκι βρήκα πολλά παιδιά από το χωριό. Στο τζαμί ήτανε ο Σπύρος, ο Παύλος με τα πολυβόλα του τάγματος, είχανε πολύ φωτιά, ζεσταθήκαμε. Με πήρε ο Σπύρος και πήγαμε σε ένα τούρκικο κρεοπωλείο, ήτανε ένας γέρος, ο οποίος ήτανε φίλος του παππού μου και του παππού Ν. Σούρλα, με ρώτησε τι κάνουν. Ο παππούς Νίκος

⁴ Πράγματι ο λόχος παρέμεινε σε αυτή τη θέση μέχρι 19 Δεκεμβρίου 1940. Δύναμις λόχου: Αξιωματικοί 4, Λοχίαι 13, Δεκανείς 18, Στρατιώται 157, ο.π.

⁵⁵ Εχορηγήθη φύλλον πορείας εις τον ιατρόν Οικονόμου Νικόλαον, έφεδρον ανθυπίατρον δια την Ι Μεραρχία, ούτος παρουσιάσθη εις το Ανεξάρτητο Τάγμα Κονίτσης. ο.π.

Νικόλαος Οικονόμου (1902-1970), από το 1935 ήταν γιατρός στη Βούρμπιανη.

ήτανε σαράφης (αργυραμοιβός) στο Λεσκοβίκι⁶. Με πήρε και πήγαμε στο σπίτι του, ήτανε εκεί κοντά. Είχε καλό σπίτι, είχε παιδιά, νύφες και εγγόνια. Επέμενε να κοιμηθώ εκεί, αρνήθηκα γιατί είχα ψείρες. Μου έδωσαν άλλα ρούχα, μου τα πλύνανε, έκανα μπάνιο. Έμεινα εκεί το βράδι, πέρασα πολύ καλά, είχα μήνες να κοιμηθώ σε στρώμα και τους ευχαρίστησα. Έφυγα, πήγα να βρω γιατρό για το δόντι, αλλά δεν βρήκα. Πήγα εκεί που ήτανε η Μεραρχία για το Ταχυδρομείο. Βρήκα το μέραρχο και ένα ταγματάρχη, γέρο και άρρωστο, συζητούσαν. Του έλεγε ο μέραρχος να φύγει πίσω και αυτός επέμενε να μείνει. Πήγα εκεί που ήτανε οι αλβανικοί στρατώνες σε κάτι μικρά κτίρια, ήταν εκεί που κατηφορίζεις στο δρόμο για τη μεσογέφυρα. Την ώρα που ήμουνα μέσα ήρθανε τα ιταλικά αεροπλάνα και βομβαρδίσανε άγρια⁷. Οι βόμβες έπεσαν γύρω από αυτά τα κτίρια. Κάνανε μεγάλη ζημιά, υπήρχαν πολλοί νεκροί και τραυματίες. Εκείνη την ώρα κατηφόριζε ένα λεωφορείο, στη στροφή του δρόμου ήτανε μέσα σκοτωμένος ο άρρωστος ταγματάρχης και πολύ Ιταλοί αιχμάλωτοι σκοτωμένοι και τραυματισμένοι, σκοτωμένος

⁶ Στο Λεσκοβίκι και στην Κωνσταντινούπολη είχαν χρηματιστικά γραφεία οι Σουρλαίοι και οι Μπετσάδες (Βερτόπουλοι) με καταγωγή από την Πυρσόγιαννη.

⁷ 5 Δεκεμβρίου 1940. Ημερολόγιο Λοχαγού Καντάρα Δημ. περ. «Κόνιτσα», τευχ.64

ήτανε και ο σκοπός της πύλης. Ευτυχώς είχα μπει μέσα στις στρατώνες και σώθηκα. Είχα πιάσει μια γωνιά και πέφτανε πάνω μου σοφατίσματα (επιχρίσματα). Βγήκα έξω να πάω αλλού να κρυφτώ καλύτερα και λίγο πιο πέρα βρήκα δικούς μας σκοτωμένους και ένα τραυματία να φωνάζει βοήθεια, δεν μπορούσε να κουνηθεί. Πήγα κοντά του, ήρθε και ένας άλλος δικός μας στρατιώτης, προσπαθήσαμε να τον δέσουμε, ήταν τραυματισμένος στην σπονδυλική στήλη. Έτρεξε ο στρατιώτης μας, πήρε μια κουβέρτα και το μεταφέραμε στο νοσοκομείο, πονούσε. Ήρθαν τα εγγλέζικα αεροπλάνα, έγινε αερομαχία και έφυγαν τα παλικά, δεν είδα να πέσει κανένα. Γύρισα πίσω από περιέργεια, στο ίδιο μέρος, πιο κάτω από το λεωφορείο ήτανε ένας Ιταλός τραυματίας, ήτανε πολύ φοβισμένος, τον πλησίασα, με κοιτούσε πολύ πονεμένα, τον λυπήθηκα, ήρθαν και άλλοι στρατιώτες, είπα σε έναν και έτρεξε και έφερε μια κουβέρτα, πλησίασα δίπλα του και την ώρα που έσκυψα να τον πιάσω από τους ώμους, με φίλησε. Τον πήγαμε και αυτόν στο νοσοκομείο, τον αφήσαμε στο διάδρομο, ήτανε και άλλοι πολλοί. Περιπλανήθηκα πάλι και πήγα στο σπίτι που με φιλοξένησε, δεν είχαν πάθει τίποτα, πήγα σε κάτι σπίτια που είχαν βομβαρδισθεί, βρήκα ένα κομμένο χέρι. Είχε αδειάσει το Λεσκοβίκο, έφυγα και εγώ για το λόχο. Τις υπό-

λοιπες μέρες περάσαμε μεγάλο φόβο, μας έφεραν πίτες από το χωριό και μάθανε ότι είμαστε καλά. Κατηφορίσαμε προς τον Αώο, μείναμε το βράδι σε ένα μικρό χριστιανικό χωριό, δεν είχε κόσμο. Την άλλη μέρα ακολουθώντας τον δημόσιο δρόμο φτάσαμε στο Πρεμέτι, εκεί βρήκαμε το τάγμα, είχε μέρες στρατοπεδευμένο. Στην απέναντι όχθη του Αώου πήγα με το λοχαγό στην πόλη, περάσαμε με βάρκες που είχαμε φτιάξει. Πήγαμε σε ένα ελληνικό σπίτι ενός εμπόρου. Εκεί βρήκαμε το Δεσπότη Ιωαννίνων, το Σπυρίδωνα, με σύστησε ο Καντάρας και με ρώτησε ο Δεσπότης για τον παππού μου αν είναι καλά. Αφήσαμε πάλι το Πρεμέτι και βαδίσουμε δεξιά προς τη Κλεισούρα, δεξιά του δρόμου. Φτάσαμε σε ένα άλλο μικρό ελληνικό χωριό, στο Χόρμοβο⁸ με φτωχά σπίτια σκορπισμένα. Ήτανε το χωριό του Αρσάκη και μείναμε. Το σπίτι του ήταν σχολείο. Εκεί ήταν η γραμμή αμύνης. Το πρωί μετά το ρόφημα, μου είπε ο Καντάρας, θα βαδίσεις να πάρεις επαφή με τον εχθρό. Μπροστά, μετά το ρέμα, είναι κάτι νερά ζεστά, προσπάθησε να φτάσεις στα λουτρά, εκεί να σταματήσεις, να περιμένεις. Με πήρε λίγο απόμερα και μου είπε, μη φοβάσαι, να προσέχεις, αν ζοριστείς να γυρίσεις πίσω. Έχω δύο

⁸ Τούρκικο χωριό με 150 κατοίκους. Ανήκε στο Τεπελένι. Π. Αραβαντινός Χρονογραφία της Ηπείρου, τόμος Β, Εν Αθήναις τυπ. Βλαστού, 1856. σελ. 370.

διαταγές, η μια (αναφέρει) να πάμε μπροστά και η άλλη να συμπυκθούμε στο τάγμα. Έφτασε το σύνταγμα, τα τρία τάγματα προκαλύψεως θα πάνε σε άλλο τομέα. Βάδισα πρώτος, με προφύλαξαν, ακολουθούσαν και άλλοι πολύ, πέρασα το ρέμα, πήγα αριστερά το δρόμο, είχε χαμόκλαδα στην πλαγιά. Έφτασα στα ζεστά νερά, από τους στρατιώτες δεν ακολούθησαν πολλοί, δεξιά μου και λίγο πιο πάνω ακουγόταν ριπές όπλων. Σταμάτησα δεν έφτασα στα λουτρά, δεν ήμασταν εκεί περισσότεροι από τριάντα στρατιώτες. Ύστερα από πολύ ώρα ήρθε ο κουτσός υπολοχαγός Σακελαρίου, δάσκαλος από τη Γορίτσα (χωριό των Ιωαννίνων), μου είπε να γυρίσουμε πίσω. Εκεί τσακώθηκα με το γαμπρό μου, τον Φλίντρη, μου είπε αν βαδίσεις άλλο θα σε σκοτώσω, δε βλέπεις που φύγανε οι άλλοι; Είχε δίκαιο. Ήρθαμε (γυρίσαμε) πάλι στη Χόντοβα, είχε συγκεντρωθεί όλος ο λόχος. Κατηφορίσαμε πάλι για το Πρεμέτι. Προς τα πίσω βαδίζαμε, για μπροστά μη κάνεις κουβέντα. Στο ύψωμα μπροστά από το σπίτι του Αρσάκη ήτανε δικοί μας σκοτωμένοι από τις προηγούμενες μέρες. Το βράδι μείναμε στο Πρεμέτι. Την άλλη μέρα πήραμε το δημόσιο δρόμο και ήρθαμε στη γέφυρα του Σαρανταπόρου, στο χωριό Προβίτσικα. Ακολουθώντας το δρόμο ήρθαμε στο Βασιλικό, στο Κεφαλόβρυσο, Μερόπη και φθάσαμε στην Πωγωνιανή, όπου

και μείναμε δύο μέρες. Μετά περάσαμε στις Ποντικάτες και ξαναπεράσαμε στην Αλβανία, στο Λιμπόχοβο, ένα μεγάλο χωριό, είχε πολλούς Έλληνες. Είχα έρθει μπροστά από το λόχο να βρω καταλύματα, με άλλους τέσσερις στρατιώτες, έναν από κάθε διμοιρία. Είχαμε συγκροτήσει τη διμοιρία με διμοιρίτη τον Ηλία Καλιανέση, δάσκαλο από την Τρίπολη, ήμουνα βοηθός του. Διαλέξαμε ένα σπίτι μεγάλο, ελληνικό, για τη διμοιρία και ένα σπίτι ενός μπέη για τον Καντάρη. Το βράδι ανάψαμε φωτιά και κοντέψαμε να το κάψουμε.

Συνεχίσαμε την πορεία μας προς το Αργυρόκαστρο, περάσαμε κάτω από το δρόμο και φτάσαμε στους πρόποδες του βουνού αριστερά του δρόμου που πάει για το Τεπελένι. Χιόνιζε, είχαμε φτιάξει μια καλή σκηνή. Το βράδι φιλοξενήσαμε το Σπύρο Πετσίνη, συζητήσαμε πολύ. Θέλαμε να κάνουμε ένα τμήμα από εθελοντές για να πολεμήσουμε. Το είπαμε στο Λοχαγό, δεν το δέχθηκε. Ο Σπύρος ήτανε στο λόχο του Αυδίκου, ήτανε καλό παλληκάρι, το καλύτερο του χωριού. Τραυματίστηκε ελαφρά από όλμο και αρνήθηκε να φύγει από το λόχο, έδεσε το τραύμα και έμεινε. Μείναμε εκεί δύο μέρες. Ανηφορίζοντας το βουνό φτάσαμε σε ένα τούρκικο μικρό χωριό, το Γκολέμι, είχε πέσει πολύ χιόνι, μείναμε εκεί δύο τρεις μέρες. Κάποιος αξιωματικός⁹,

⁹ Πιθανότητα πρόκειται για τον ανθυπασπιστή Νικόλαο Γκότζαρο. Περιοδικό «τα Καν-

θεοφοβούμενος Χριστιανός, είδε την Παναγία στον ύπνο του και του είπε να χτίσουμε μια Εκκλησία για να μας φυλάει και να νικήσουμε. Έμασε (μάζεψε) μερικούς στρατιώτες και αρχίσανε να δουλεύουν.

Ένα πρωί, εκεί που παίρναμε το τσαϊ, μάζεψε ο Καντάρας όλο το λόχο και είπε ότι θα πάμε να αντικαταστήσουμε έναν άλλο λόχο από άλλο Σύνταγμα, μάλλον της Λαμίας, γιατί είχε εκεί ένα μήνα. Πάλι ο Καντάρας μου είπε, Σεριφάγο σωθήκανε τα ψέματα, τράβα μπροστά. Κάναμε όλοι το σταυρό μας να μας φυλάει η Παναγία, Ο δρόμος είχε χιόνι, το Μέτωπο ήταν κοντά. Αφού βαδίσουμε κάμποσο, ήρθανε οι πρώτες οβίδες, δεν σκάγανε, βούλιαζαν στο χιόνι. Κιοτέψαμε, έβαλε άγριες φωνές ο Καντάρας, για πρώτη φορά τον άκουσα να φωνάζει. Προχωρήσαμε και φτάσαμε αργά το απόγευμα στη θέση του λόχου που θα αντικαταστήσουμε. Κάναμε αναγνώριση για το που θα πάει κάθε διμοιρία. Μου είπε ο Καντάρας, πήγαινε σε εκείνο το ύψωμα, το πιο ψηλό, εκεί θα πάμε εμείς. Δεξιά πήγε άλλη διμοιρία και αριστερά μας σε κάτι μικρότερα υψώματα άλλες δύο. Ήτανε ένα χωριό, το Κολόκο. Τα μεταγωγικά και τα μαγειρεία μας ήτανε πίσω μας σε μια χαράδρα. Πέρασα ένα αυχένα που βαλλότανε, οι Ιταλοί ήτανε μακριά τριακόσια με

τσιώτικα», τ. 20, Αύγουστος 2013, σελ. 19. Πρόκειται για το ίδιο εκκλησάκι για το οποίο ο Σ.Σ. αναφέρεται στη 6^η σελίδα.

τετρακόσια μέτρα. Μόλις ανηφόρησα με φώναξε ένας με το όνομά μου. Πήγα κοντά του, δεν τον γνώρισα, ήτανε ο Σπύρος Γκουνητής, χάρηκε πολύ που του είπα ότι θα τους αντικαταστήσουμε. Μείναμε δύο μέρες μαζί στη σκηνή του. Μου είπε ότι εκεί μαζί του ήτανε και ο Σπύρος, ο Νάσος Γαλάνης, ο Κώστας Κουλούρης, ο Κώστας Φρόντζος αλλά φύγαν γρήγορα με κρυοπαγήματα, μείνανε μόνο δύο μέρες. Το βράδι στήσαμε τα τρία οπλοπολυβόλα στο ύψωμα και ένα πολυβόλο. Ήμασταν περί τους εξήντα άνδρες με την ομάδα του λόχου. Οι Ιταλοί ρίχνανε κάθε μέρα αρκετούς όλμους, τους είχαμε συνηθίσει, άλλοι πέφτανε γύρω μας και δε σκάγανε. Είχε χιονίσει, φτιάξαμε καταφύγια, χτίσαμε τις σκηνές με δένδρα, οργανωθήκαμε καλά, παρακαλούσαμε να ρίχνει χιόνι να μη μας ενοχλούν οι όλμοι. Η ζωή μας ήταν ένα μαρτύριο, ούτε φαγητό, ούτε νερό. Χιόνι βάζαμε στο στόμα μας, γαλέτες, ρέγκες, ελιές, χαλβά. Κανονικά κανείς δεν έτρωγε, μας είχε κοπεί η όρεξη, ευτυχώς ο Σωτήρης Σεριφής, ο Σπύρος και με τον Τάκη Φλίντρη είχαν φτιάξει μια καλή σκηνή με τζάκι και το βράδι ανάβαμε λίγη φωτιά με καμιά ρίζα ή κανένα κουτί από πυρομαχικά, βράζαμε και καμιά κονσέρβα με λίγο ρύζι. Εγώ πήγαινα κάπου κάπου στα μαγειρεία. Οι μέρες περνούσαν, τη νύχτα την έβγαζα σχεδόν άυπνος, αντικαταστούσα τους σκοπούς στα πολυβόλα και με κάτι άλλα

παιδιά, μαζεύαμε τους Νεκρούς από το άλλο τμήμα και τους θάβαμε τη νύχτα. Μια μέρα είχε ομίχλη, ήρθανε τρεις Ιταλοί πολύ κοντά, τους ρίξαμε, σκοτώθηκαν, έριξα και εγώ μια σφαίρα και το όπλο έπαθε εμπλοκή. Άλλη μια μέρα απέναντι από εμάς βγήκανε οι Ιταλοί στα υψώματά τους, πιάσαμε τις θέσεις μας, ανταλλάξαμε πυροβολισμούς, μας βάλανε με τους όλμους, έπεσε ένας όλμος μπροστά στο οπλοπολυβόλο που ήτανε ο Μaziώτης και ο Σωτήρης Σεριφης. Θαύμα ήτανε που δεν σκοτώθηκαν. Εγώ ήμουνα λίγο δεξιότερα τέσσερα πέντε μέτρα. Τα βλήματα πείραξαν την κάνη του οπλοπολυβόλου. Στέλνει ο Καντάρας τον Καλιανέση, που ήτανε επάνω στο ύψωμα και με φώναξαν να πάω εκεί. Μου λέει ο λοχαγός να πάω μερικούς στρατιώτες να πάω από δεξιά Γύρισα στα αμπριά να τους βγάλω έξω τους δικούς μας. Πέφτει ένας όλμος μπροστά στον Καλιανέση¹⁰ και έμεινε στον τόπο. Φοβήθηκε πάρα πολύ ο κύριος λοχαγός, ήτανε λίγα μέτρα μακριά, ήτανε κάτω ξαπλωμένος, ενώ ο άτυχος ο Ηλίας πήγαινε σκυφτά προς το ύψωμα. Την άλλη μέρα μου λέει ο Καντάρας θα αναλάβεις τη διμοιρία και όλη την ομάδα του λόχου. Έφυγα πιο πίσω κοντά στην δεξιότερη διμοιρία εκεί ψηλά κοντά στο ύψωμα, στο σημείο που σκοτώθηκε ο Καλιανέσης, ήτανε μοναχογιός και είχε τέσσερις αδελφές. Το πρωί με είχε φωνάξει

¹⁰ Ηλίας Καλιανέσης του Κων/νου, έφεδρος Ανθυπασπιστής από Κολλινές Μαντινείας.

να πάω στη σκηνή του, είχε φωτιά από σανίδια πυρομαχικών και είχε σπάσει δύο όπλα τα κοντάκια. Το μάλωσε ο λοχαγός, του είπε ότι ήτανε πολλά όπλα εγκαταλειμμένα και τα είχανε βάλει στις σκηνές, δίπλα στον Καλιανέση. Ήτανε και ένας άλλος νεκρός στρατιώτης, σκοπευτής του οπλοπολυβόλου που ήτανε δεξιά, δεν θυμάμαι το όνομά του. Βάλαμε μυαλό δεν πειράζαμε τους Ιταλούς.

Μια άλλη μέρα ήμουνα στο αμπρί του πολυβόλου με ένα Φουρκιώτη δεκανέα, βγήκε ένας Ιταλός έξω από το δικό του πολυβόλο να τινάξει την κουβέρτα του, τον είδε ο δικός μας σκοπευτής και μου λέει, τον βλέπεις να του ρίξω; Του είπα να βάλει κλισιοσκόπιο στα τριακόσια μέτρα, του έριξε, έπεσε ο δύστυχος Ιταλός, δεν ξέρω αν σκοτώθηκε. Φάγαμε πολλούς όλμους αλλά δεν έπαθε κανένας τίποτα.

Πάψαμε να προκαλούμε τους Ιταλούς και φροντίσαμε τις θέσεις μας στο ύψωμα να τις φτιάνουμε πολύ χαμηλές να μην φαίνονται. Είχαμε κάτι χαρακώματα πολύ ρηχά. Το ύψωμα ήτανε ένας ξερός βράχος όλο πέτρα. Είχε ένα μικρό λατομείο στην κορυφή, που έβγαζαν καπάκια. Με αυτά σκεπάσαμε τα αμπριά. Αντίθετα στα πιο πίσω υψώματα φτιάχναμε τη νύχτα ψεύτικες θέσεις έτσι ώστε να φαίνονται. Οι Ιταλοί τις βομβάρδισαν κάθε μέρα με τους όλμους. Στο αριστερό μας ύψωμα ο Σπύρος Δόβας είχε φτιάξει ένα καλό πολυβολείο. Δεν ξέρω πόσους

όλμους έφαγε, το ισοπέδωσαν τελείως.

Μια μέρα ήρθαν παλικά βομβαρδιστικά πάνω από τις θέσεις μας, δεν πρόλαβαν να μας βομβαρδίσουν, ήρθαν τα εγγλέζικα. Πέταξαν οι Ιταλοί αμέσως τις βόμβες και πήγαν να φύγουν. Έπεσαν τα δύο παλικά (αεροπλάνα), το ένα έπεσε στις δικές μας θέσεις, το είδα. Οι αεροπόροι πήδησαν με τα αλεξίπτωτα και τους έπιασαν οι δικοί μας.

Μας ήρθε ένας καινούργιος διμοιρίτης από τα Γιάννενα. Ήτανε δικηγόρος, φορούσε γυαλιά μυωπίας. Δεν έφευγε καθόλου από μέσα από το αμπρί, μόνο το κεφάλι του έβγαζε έξω και φώναζε συνέχεια. Τον είχα βαρεθεί, δε ψύχازه τη νύχτα, αλλά ούτε την μέρα. Ο Καντάρας έδωσε εντολή να φύγει. Με φώναξε και πήγα στο αμπρί του και μου έκανε πρόταση να πάρω το βαθμό του ανθυπολοχαγού και μου τον έδωσε. Τον πήγα στο Τάγμα. Γυρίζοντας το απόγευμα, μόλις έφθασα στο ύψωμα με είδαν οι Ιταλοί και με βάλανε με τον όλμο. Το πρώτο βλήμα έπεσε στο δεξιό πόδι μου, ευτυχώς δεν έσκασε, θα είχα την τύχη του Καλιανέση. Έτρεξα και πρόλαβα και μπήκα σε ένα καταφύγιο. Πέσανε πολλά βλήματα, είχα βρει ένα ατομικό παλικό όλμο και αρκετά βλήματα και φυσίγγια, τον σίμασα (μάζεψα) τον καθάρισα, τον δοκίμασα, δεν τολμούσε κανείς να τον χειριστεί. Εγώ είχα εκπαιδευτεί κληρωτός στους βαριούς όλμους στα Γιάννενα.

Σκέφτηκα για να ψυχάσω να τον χρησιμοποιήσω. Πήγα στον καινούργιο λοχαγό, δεν θυμάμαι το όνομά του, και αυτός ούτε για κατούρημα δεν έβγαινε από το αμπρί, μου είπε αφού θέλεις και ξέρεις, συμφώνησε και μου έδωσε άδεια, γιατί είχαν βρει και έναν άλλον στο προηγούμενο τάγμα και εκεί που κάποιος αξιωματικός πήρε να τον δοκιμάσει, σκοτώθηκε. Πήρα το Φλίντερν, το Μαζιώτη και το Σωτήρη Σερίφη και κατεβήκαμε πιο κάτω στη χαράδρα, μεταξύ της αριστερής διμοιρίας και φτιάξαμε καλό αντίσκηνο και μια θέση για τον όλμο και κάπως ψυχάσαμε.

Από τους Πυρσογιαννίτες είχαμε μείνει μόνο εμείς. Οι άλλοι φύγανε με κρυοπαγήματα και άρρωστοι. Δεν μπορώ να αναφέρω τα ονόματά τους, ήτανε πολλοί, ας τους γράψει όλους η ιστορία ήρωες, γιατί αντισταθήκανε σε τέτοιες κακουχίες. Η ζωή ήταν ήτανε σκληρή και απαίσια, χρόνια στέρσης και πείνας, ψείρες με τη χούφτα που λένε.

Μείναμε εκεί δύο μήνες, είναι αμέτρητοι οι στρατιώτες που περάσανε από αυτό το ύψωμα. Ήτανε το χειρότερο του τάγματος. Ήρθαν από όλη την Ελλάδα, Κρήτες, Κερκυραίοι, κάθε μέρα όσοι ερχόταν το βράδι άλλοι τόσοι φεύγανε το πρωί. Νεκρούς είχαμε τρεις και όχι πολλούς τραυματίες από όλμους. Οι περισσότεροι ήτανε αδικαιολόγητα με κρυοπαγήματα, είχα βαρεθεί να τους κουβα-

λάω. Τους τραβούσα από το γιακά της χλαίνης σούρνοντας επάνω στο παγωμένο χιόνι μέχρι του τέλους από το ύψωμα και εκεί τους απαρατούσα. Σπάνια οι τραυματιοφορείς πέρνανε κανένα με κρυοπαγήματα τραυματία που δεν μπορούσε να περπατήσει. Και το δικό μου δεξιό πόδι, ελαφρά κάτω από τα δάκτυλα, είχε πρηστεί. Έβγαλα την κάλτσα, το έτριψα με χιόνι καλά και φόρεσα άλλη κάλτσα ξερή, που είχα μέσα στα ρούχα. Φορούσα κάτω από τη χλαίνη μια προβιά γούνα. Με πόνεσε το πόδι για δυο μέρες, αν το άφηνα θα ήμουν και εγώ ήρωας συνταξιούχος. Οι άλλες διμοιρίες του λόχου δεν είχανε τα δικά μας χάλια. Ήτανε πιο ήσυχες, δεν τις παρακολουθούσα, μόνο στην άκρα αριστερά είχαν ένα ύψωμα κενό και τους πλησίασαν οι Ιταλοί, τους πλησίασαν και οι δικοί μας και σκότωσαν έναν. Τον εγκατέλειψαν. Με ζήτησαν και πήγα στο τάγμα, ήτανε αρκετά πίσω. Είχανε μια παράγκα με ξύλινα πατώματα, μου έδωσαν ένα κονιάκ και σύκα. Ήρθε ένας ανθυπολοχαγός, τον πήρα και πήγαμε στο δικό μας ύψωμα να του δείξω τις ιταλικές αντιστάσεις. Έκανε βολή, δεν είχε επιτυχία. Λέγανε να κάνουμε επίθεση.

Στο τάγμα ήτανε και ένας δικός μας στρατιώτης, είχε έρθει εθελοντής, τον πήρα στο ύψωμα. Νομίζω δεν έκατσε μια εβδομάδα, ευτυχώς δεν κάναμε καμιά επίθεση.

Επιτέλους ύπερα από δυο μήνες μας ήρθαν αντικαταστάτες. Γυρίσαμε πίσω εφεδρεία, αλλά όχι και πολύ μακριά, τέσσερα με πέντε χιλιόμετρα πιο πίσω, δεν έφταναν τα πυρά, παρά μόνο τα βαριά πολυβόλα. Εκεί συγκεντρώθηκε όλο το τάγμα, μάθαμε ότι από τα παιδιά του χωριού μας, που ήταν πολλά, δεν έπαθε κανένας τίποτα. Ο λόχος του Αυδίκου είχε κάτι μικροτραυματίες και κάποια κρυοπαγήματα. Από το λόχο του Ντέτσικα ήτανε όλοι καλά. Φτιάξαμε όλοι καλές σκηνές, φάγαμε φαγητό από καζάνι και ασχολήθηκα με την καθαριότητα. Λίγο πιο πέρα από εμάς ήτανε ένα νερό καλό. Βρήκαμε έναν τενεκέ και πήγαμε οι τέσσερις και ανάψαμε φωτιά. Λουσιθήκαμε και ζεματίσαμε τα ρούχα για να απαλλαγούμε από τις ψείρες. Κάπως ξελαφρώσαμε, το βράδι παίζαμε χαρτιά, δεν είχε σκοπιά. Συγκεντρωθήκαμε όλοι οι Πυρσογιαννίτες που είχαμε μείνει.

Κάποιος έριξε τη γνώμη να φτιάξουμε ένα Εικόνισμα¹¹. Βρήκαμε ένα σφυρί και αρχίσαμε. Εγώ κουβαλούσα πέτρες, το χτίσανε καλά, βρήκαν εικόνες και καντήλι από το Αργυρόκαστρο. Διόρισαν και Επίτροπο. Δεν ξέρω σε ποιόν Άγιο¹² το αφιέρωσαν¹³. Είχε καλές ει-

¹¹ Πιθανότητα πρόκειται για τον ανθυπασπιστή Νικόλαο Γκότζαρο. Περιοδικό «τα Καντσιώτικα», τ. 20, Αύγουστος 2013, σελ. 19.

¹² Ήταν αφιερωμένο στην Παναγία. ο.π.

¹³ «Όπως μας πληροφορεί ο Πυρσογιαννίτης μάστορας – στρατιώτης Σωτήρης Νικολάκη

σπράξεις, γιατί από εκεί περνούσαν πολλοί στρατιώτες¹⁴. Ήρθε ο Μέραρχος της Μεραρχίας μας¹⁵, συγκέντρωσαν όλο το τάγμα, μας μίλησε. Λίγο πολύ μας είπε ότι ο πόλεμος τελείωσε, γιατί είχαν έρθει οι Γερμανοί στα σύνορα και ότι εμείς νικήσαμε και ότι το Εικόνισμα που φτιάξαμε θα είναι δείγμα ότι ο Στρατός μας έφθασε μέχρι εδώ και ότι αν συμβεί πάλι θα κάνουμε το καθήκον. Ήταν γερμανόφιλος. Πάλι άρχισαν οι φήμες ότι θα πάμε μπροστά. Μιλήσαμε πάλι με τον Σπύρο Πετσίνη και με όλους τους Πυρσογιαννίτες. Δε συμφωνήσαμε τι να κάνουμε. Εγώ είπα να φύγουμε για Κρήτη, ο Σπύρος είπε να μείνουμε, γιατί θα γίνει πόλεμος με την Τουρκία και θα πάμε στη Θράκη.

Ένα πρωί έφυγαν τα πολυβόλα για τη δεύτερη γραμμή αμύνης και την άλλη μέρα όλο το τάγμα. Οι Ιταλοί κάνανε επίθεση, προχωρήσαμε μπροστά και φτάσαμε σε μια ορειβατική πυροβολαρχία που εκείνη τη στιγμή έκανε βολή. Οι πυ-

---

Γαλάνης (1912-1992) μαζί με τους πατριώτες του, συστρατιώτες και ομότεχνους .... Η εκκλησούλα χτίστηκε με πελεκητές πέτρες εις μνήμη του λοχαγού Λαμπρίδη που καταγόταν από την Κόνιτσα» Αργύρη Πετρονώτη & Βασίλη Γ. Παπαγεωργίου: Ένα εκκλησάκι στο Γκολέμι στα χρόνια του πολέμου. Περιοδικό «τα Καντσιώτικα», τ. 20, Αύγουστος 2013, σελ. 18.

¹⁴ ο.π. σελ. 19

¹⁵ Πρόκειται για τον Υποστράτηγο Χαράλαμπο Κατσιμήτρου, Διοικητού της VIIIης Μεραρχίας. ο.π.

ροβολητές μας ζητωκραύγάζαν «Ζήτω το Τάγμα Κονίτσης». Εμείς παγώσαμε, δεν καταλάβαμε τι θα γίνει. Έπεσε το σύνθημα από τους αξιωματικούς, πίσω δεν πάμε, μόνο μπροστά, ο πόλεμος τελείωσε. Τραβηχτήκαμε πίσω, κανείς δεν προσπάθησε να μας συγκρατήσει. Μόνο εγώ, ο βλάκας, βάδισα καμιά πεντακοσαριά μέτρα και έφθασα εκεί που ήταν ο ταγματάρχης, μαζί του ήταν λίγοι στρατιώτες. Ήρθε ένας μόνιμος ανθυπολοχαγός που είχε υποχωρήσει από το ύψωμα δίχως στρατιώτες. Μου λέει ο ταγματάρχης να ανεβώ στο διπλανό ύψωμα αριστερά και να βάλω για να νομίσουν οι Ιταλοί ότι το κατέχουμε. Πέφτανε οβίδες πολύ κοντά. Μας είπε ο ταγματάρχης, πήγαινε και εσύ λοχία, μας είχε γνωρίσει (συστήσει). Πήρε ο ανθυπολοχαγός ένα οπλοπολυβόλο Χότσκις και εγώ ένα κιβώτιο με σφαίρες και ανεβήκαμε στο ύψωμα. Εκεί βρήκα τον Σπύρο Πάσχο με ένα πολυβόλο, ήτανε από την προηγούμενη μέρα. Οργανώσαμε μια θέση μέσα στα βράχια και με τη σειρά ρίχναμε στα υψώματα που κατείχε την προηγούμενη μέρα ο δικός μας λόχος. Τα είχαν καταλάβει οι Ιταλοί. Ο ανθυπολοχαγός αναθεμάτιζε την ώρα για το επάγγελμα που διάλεξε. Πήρε να πέφτει ο ήλιος, το πυροβολικό μας έφυγε, αρχίσανε να σιγούν τα όπλα. Εγκαταλείψαμε και εμείς το ύψωμα, φάγαμε πολλούς όλμους.

Φτάσαμε στο Εικόνισμα που είχαμε φτιάξει και πήραμε τον κατήφορο για το Αργυρόκαστρο. Νύχτωσε, μου λέει ο ανθυπολοχαγός να μην προχωρήσουμε άλλο, για να μη μας βάλουν οι δικοί μας. Πιάσαμε μια πλαγιά και κοιμηθήκαμε εκεί. Το πρωί συνεχίσαμε το δημόσιο δρόμο, περάσαμε κάτω από το Αργυρόκαστρο και ήρθαμε κοντά στους Γεωργουτσάτες. Εκεί βρήκαμε το τάγμα, είχε μείνει οπισθοφυλακή. Ήμουνα νησιτικός από την προηγούμενη μέρα, μου δώσανε μια κονσέρβα. Μου λέει ο λοχαγός, που ήσουνα; Του είπα, εκεί που έπρεπε. Εσύ που ήσουνα; Δεν μου ξαναμίλησε. Εκεί ήτανε ένα μικρό χωριό, βρήκα τους δικούς μου. Το βράδι πήγαμε στην εκκλησία, ήτανε Μεγάλη Πέμπτη ή Παρασκευή, λειτούργησε ένας παπάς, ήμασταν λίγοι στρατιώτες. Τρέξανε τα Ελληνόπαιδα και φέρανε μια Ελληνική Σημαία.

Την άλλη μέρα το μεσημέρι φάνηκαν οι Ιταλοί στο δημόσιο δρόμο, ήτανε ομίχλη, αλλά τους είδαν οι δικοί μας. Είχαν έρθει πολύ κοντά, ολόκληρη φάλαγγα. Τους έβαλαν, ήτανε δύο πεδινά πολυβόλα μες τον κάμπο και ένα ορεινό μέσα στο χωριό. Το πεζικό ήτανε μπροστά. Σκόρπισαν οι Ιταλοί και εγκατέλειψαν τα μεταγωγικά. Τρέχανε στο δρόμο φοβισμένοι. Γυρίσανε πίσω από το ύψωμα του δρόμου και αρχίσανε να ανασυντάσσονται. Εγώ ήμουνα στο παρατηρητήριο

του ορειβατικού πολυβόλου και απόλαυσα τη μάχη. Δεν είχα δει άλλη παρόμοια μάχη. Αρχίσανε να μας βάζουν με τους όλμους. Ρίχνανε στα πεδινά πολυβόλα, αλλά οι οβίδες δε σκάγανε. Ήταν νερά και βάλτος, μόνο νερά πεταγότανε από αυτές που έσκαγαν. Τα σύρανε οι δικοί μας με τα άλογα και φύγαμε, υποχωρήσαμε.

Είχε νυχτώσει, περάσαμε την Κακαβιά, φθάσαμε στην Καστιάνιανη, όχι από το δημόσιο δρόμο. Ήτανε την άλλη (δεύτερη) μέρα του Πάσχα (21 Απριλίου 1941). Μαζευτήκαμε λίγοι Πυρσογιαννίτες και αγοράσαμε ένα αρνί και το ψήσαμε σε μια ρεματιά.

Οι Ιταλοί φτάσανε στην Κακαβιά και οι δικοί μας βάζανε με τα πολυβόλα από το χάνι του Δελβινακίου. Ήρθανε τα γερμανικά αεροπλάνα, πετούσαν πολύ χαμηλά και μας παρακολουθούσαν. Ήρθαν και οι Γερμανοί μοτοσικλετιστές. Σταματήσανε οι δικοί μας να βάζουν, αρχίσαμε να οπισθοχωρούμε, ανεβήκαμε στον Κασιδιάρη και φτάσαμε στον Παρακάλαμο. Στη Ζίτσα περάσαμε στο δημόσιο δρόμο και βρήκαμε μια γερμανική φάλαγγα που πήγαινε για Ηγουμενίτσα, δεν μας πείραξαν. Ήρθαμε στο αρχαίο Θέατρο της Δωδώνης, εκεί πετάξαμε τον οπλισμό μας.

Ήρθαμε στα Γιάννινα και μείναμε στην αυλή του Ν. Φλίντρη, εκεί μαζευτήκαμε όλοι. Εκείνοι που έφτασαν πρώτοι

ενεργούσαν πλιάτσικο, εμείς δε βρήκαμε ούτε μια κουραμάνα (ψωμί). Οι Ιταλοί ήτανε έξω από την πόλη. Αποφάσισα να φύγω για το χωριό, ο αδελφός μου ο Παύλος είχε φύγει για Λαϊστα, δεν με ακολούθησε κανείς. Έφυγα για Ζαγόρι, έφτασα στο Σκαμνέλι, εκεί βρήκα σε ένα μπακάλικο λίγο ψωμί να φάω. Πέρασα από μια πρόχειρη γέφυρα και έφτασα στο Δίσπρατο, είχε νυχτώσει, πήγα στο χαγιάτι της Εκκλησίας για να κοιμηθώ. Ακουγότανε σ' ένα σπίτι κλαρίνα, ήρθαν κάτι μικρά παιδιά και τα ρώτησα. Μού είπανε ότι ήρθανε τα παιδιά από το Στρατό και γλεντάνε. Τους είπα να πάνε να τους πούνε να έρθει ένας εκεί. Ήρθε κάποιος, γνωριστήκαμε και μου έφερε ψωμί και κρέας ψητό, μου ανάψανε φωτιά. Ξημέρωσε και έφυγα μόνος για τη Μόλιστα.

Έμαθα ότι στο Χωριό δεν ήταν Ιταλοί και πριν νυχτώσει έφτασα στον Αν Γιάννη, ανηφόρησα στους Αποστόλους, στην Ανάληψη και από εκεί στο σπίτι. Κάποιος με είδε και σε λίγο γέμισε από κόσμο για να με ρωτήσουν για τα δικά τους παιδιά... εγώ έκλαιγα, δεν βρήκα τον Παπού μου (Κύρκας Σερίφης 1880-1941), είχε πεθάνει, το είχα μάθει στα Γιάνενα από τον ξάδελφό μου τον Σπύρο Τζάφο. Την άλλη μέρα ήρθαν και άλλα παιδιά, ώσπου ήρθαν όλοι. Το τίμημα του Αγώνα για το χωριό ήτανε ότι είχαμε δύο Νεκρούς το Σωτήρη Χαλκιά (1915-1940) και τον Ευάγγελο Πετσίνη (1905-1940),

μόνο με κρυοπαγήματα ήτανε πολλοί. Μια μέρα μαζευτήκαμε και πήγαμε στην Παναγία (εξωκλήσι του χωριού) και λειτουργήσαμε.

Έτσι τελείωσε ο Πόλεμος, αλλά αρχίσαμε έναν άλλο πόλεμο, τον πόλεμο της επιβίωσης, τον πόλεμο για την αντιμετώπιση της πείνας, που και αυτός ο Πόλεμος ήτανε σκληρός, σκληρότερος από την Αλβανία, γιατί ήτανε για όλους μικρούς και μεγάλους. Άρχισε ο πόλεμος της Αντίστασης, της Εθνικής ενάντια στους Γερμανούς και τους Ιταλούς και τους δικούς μας καφιέδες, που κράτησε πολύ. Σ' αυτόν το Χωριό έδωσε πολλά θύματα, καθώς και στον Εμφύλιο και από τις δύο μεριές, ίσως και τριάντα Νεκρούς. Την στάση που κράτησε το χωριό σε αυτήν την δοκιμασία μπορώ να την πω όχι και τόσο καλή, αν τη συγκρίνουμε με τα άλλα γύρω χωριά. Το χωριό διχάστηκε σε δεξιούς και αριστερούς και έτσι ολοκληρώθηκε η καταστροφή. Για αυτό κάνω έκκληση σε όλους μας, ανεξάρτητα, να δώσουμε τα χέρια, να αφήσουμε μια καλή κατάσταση στο χωριό μας και τα παιδιά μας. Ποτέ πια πόλεμος και διχασμός, μόνο Αγάπη και Ομόνοια.-

Αυτό είναι το υπέροχο σε τόλμη και θυσία χειρόγραφο του Στέφου Σερίφη στο όνομα της ελευθερίας της πατρίδας, το οποίο πέρα από την ιστορική αξία του, αναδεικνύει μέσα από το απλό ύφος, την ειλικρινή, ευαίσθητη και εξομολογη-

τική διάθεση της περιγραφής την ελληνική λαϊκή ψυχή του Στρατιώτη του Έπους του '40.

Ωστόσο, αξίζει να προσθέσω ότι η σποραδική, αποσπασματική και χωρίς συνοχή σε πολλές περιπτώσεις ακολουθία των γεγονότων σχετικά με τις στρατιωτικές θέσεις, τα τοπωνύμια, τα πρόσωπα, το χρόνο με τα συμβάντα ή των σχολιασμό των καταστάσεων είναι θεμιτή και αναπόφευκτη καθώς αντανakλούν στο βιωματικό στοιχείο. Αυτή την

«ανεπάρκεια», στο μέτρο του εφικτού, προσπαθούν να καλύψουν οι υποσημειώσεις, οι οποίες δεν έχουν στόχο την ερμηνεία, την κριτική, την υιοθέτηση και προσβολή της οποιασδήποτε ιστορικής θέσης. Εξάλλου, σήμερα η ιστορική έρευνα έχει αλλάξει προσανατολισμό και δεν αναφέρεται σε ένα και μοναδικό ιστορικό γεγονός. Αναδεικνύει αποσπασματικές εξιστορήσεις προσώπων και κοινωνικών ομάδων, οι οποίες παλιότερα είχαν αγνοηθεί.

Ο Στέφανος Σερίφης, τρίτος από αριστερά, στα Ιωάννινα την περίοδο 1938-39, όταν υπηρετούσε τη στρατιωτική του θητεία. Αρχείο περιοδ. «Αρμολοΐ»

Ομάδα Μπουλούκι

Το Μπουλούκι είναι μία διεπιστημονική συλλογικότητα που ασχολείται με τη μελέτη των παραδοσιακών υλικών και τεχνικών δόμησης. Στόχος της ομάδας είναι να εντοπίσει και να καταγράψει τη γνώση των κοινοτήτων, των ομάδων ή και των μεμονωμένων ατόμων σχετικά με τις παραδοσιακές τεχνικές δόμησης και τα υλικά, να μελετήσει και να αναδείξει τη γνώση αυτή μέσω εργαστηρίων και ολοκληρωμένων κατασκευαστικών έργων που οργανώνονται σε συνεργασία με τις τοπικές κοινότητες. Στις εργασίες της ομάδας συγκαταλέγονται η διεξαγωγή έρευνας, η διοργάνωση εργαστηρίων, συμποσίων και εν γένει πολιτιστικών και εκπαιδευτικών δράσεων, καθώς και η υλοποίηση κατασκευαστικών έργων σε συνεργασία με τις τοπικές κοινότητες και τους εμπλεκόμενους φορείς.

Το Μπουλούκι ταξιδεύει στα Μαστοροχώρια της Κόνιτσας για να καταγράψει και να μελετήσει την παραδοσιακή οικολογική γνώση σε συνεργασία με τους κατοίκους των τοπικών κοινοτήτων. Η “βιωματική βιωσιμότητα” που ενσωματώνουν οι φορείς αυτής της γνώσης αποτελεί πολύτιμο συστατικό στο σχεδιασμό των έργων και των δράσεων της ομάδας Μπουλούκι.

Το παρακάτω κείμενο συντάχθηκε με βάση τα στοιχεία που συλλέξαμε από τη συνέντευξη με τον κ.Κώστα Μπουζούλα, Συνταξιούχο Εκπαιδευτικό και Πρόεδρο της Κοινότητας Μόλιστας.

Τα Μαστοροχώρια είναι τα χωριά των πετράδων. Από την οικογένεια του κ.Κώστα, ο πατέρας του και οι δύο του παππούδες είχαν σχέση με την πέτρα. Ο πατέρας ήταν χτίστης, ο ένας παππούς επίσης χτίστης και ο δεύτερος παππούς ήταν πελεκάνος (πελεκούσε αγκωνάρια). Χτίστες και πελεκάνοι έκαναν ταξίδια ως την Πελοπόννησο (την παλιά Ελλάδα, όπως την αποκαλούσαν) προκειμένου να εξασφαλίσουν εργασία. Κι έγραφε ο παππούς ο Μιλτιάδης Λέτζος για τα έσοδα και τα έξοδα: «μαστόροι, εργάτες και γομάρια καμιά δεκαεφταριά», γιατί υπολογίζονταν τα πάντα ακόμα και τα ζώα γιατί είχαν και αυτά τα έξοδά τους. Όταν έπαιρναν κάποιο έργο πήγαινε ο πρωτομάστορας, ο οποίος έκλεινε και τη συμφωνία για το έργο. Οι περισσότεροι από αυτούς δεν ήξεραν γράμματα, οπότε η συμφωνία που κάνανε ήταν με έναν σταυρό αντί για υπογραφή. Στα ταξίδια οι συνθήκες διαμονής ήταν δύσκολες διότι κατοικούσαν σε αχούρια εφόσον ο κύριος στόχος που είχαν ήταν η συλλογή χρημάτων. Συγκεκριμένα, έφευγαν του Αγίου Δημητρίου (26 Οκτωβρίου) κι επέστρεφαν του Αγίου Γεωργίου (23 Απριλίου), επειδή ο χειμώνας στην Ήπειρο ήταν βαρύς και δεν υπήρχαν δουλειές. Σε περίπτωση που οι δουλειές εκτός Ηπείρου ήταν πολλές έλειπαν και το καλοκαίρι και δεν ήταν λίγες οι φορές που μπορεί να έλειπαν περισσότερο από ένα χρόνο. Η οικογένεια χωριζόταν στα

δύο και η στενοχώρια ήταν μεγάλη. Οι γυναίκες έμεναν μόνες για πολύ καιρό και ήταν υπεύθυνες για το νοικοκυριό. Τα αγόρια όταν τελείωναν το δημοτικό τα έπαιρναν και αυτά μαζί. Ο πατέρας του κ. Κώστα εμφανώς κουρασμένος από τη δυσκολία και τον μόχθο της εργασίας με την πέτρα την αποκαλούσε “κατάντια”. Κάθε μέρα μέσα στο κρύο και τη λάσπη για μία εργασία η οποία δεν πληρωνόταν καλά. “Μάθε δύο αδέρφια γράμματα”, είπε στον κ.Κώστα.

Για να ξεκινήσει ένα σπίτι έπρεπε να γίνει η εξόρυξη της πέτρας από το τοπικό νταμάρι. Χρησιμοποιούσαν παραμίνες (μακρύ, στρογγυλό, χαλύβδινο ραβδί) με το οποίο άνοιγαν τρύπες για τις γεμίσουν με δυναμίτη. Η επόμενη φάση ήταν το πελέκημα της πέτρας για να δώσει μορφή στα αγκωνάρια με τα κατάλληλα εργαλεία (σφυρί με χτένια δηλαδή με πεπλατυσμένα δόντια). Ο πετροπέλεκκος εργαζόταν επί τόπου τις περισσότερες φορές, επομένως τα αγκωνάρια μεταφέρονταν με γαϊδουράκια στο έργο. Οι τόποι εξόρυξης ήταν σε ρέματα ανάλογα με το είδος της πέτρας (μαλακή-σκλήρη πέτρα). Συνήθως επέλεγαν μία πέτρα που να πελεκιέται εύκολα και να βγαίνει σε πλάκες κατά την εξόρυξη. Στη συνέχεια ξεκινούσε η διαδικασία εξόρυξης χωρίς την ανάγκη αδειοδότησης και χωρίς την καταβολή χρηματικού ποσού για την πέτρα αλλά μόνο για τις εργασίες εξόρυξης, πελεκήματος και μεταφοράς. Η απόληψη υλικών από τη φύση γίνονταν για να καλύψει τις τοπικές ανάγκες και μόνο και όχι για εμπορικούς λόγους.

Επίσης, πρώτη ύλη για τα έργα αποτελούσε η ποταμίσια αμμος και το ξύλο. Στην περιοχή της Ζάρωσης (κοντά στη Μόλισσα) και στο Κεράσοβο υπήρχαν νεροπρίονα. Η ξυλεία του πεύκου και του έλατου αποτελούσε την πρώτη ύλη και τα δέντρα που θα κόβονταν αποφασίζονταν από τον μάστορα. Τα μουλάρια έπαιζαν καθοριστικό ρόλο στη διαδικασία ξύλευσης αφού τραβούσαν τον κορμό για να ολοκληρωθεί η κοπή. Στη συνέχεια, οι κορμοί κόβονταν με το νεροπρίονο σε γρεντέδες, μαδέρια και σανίδια και τα ζώα τα κουβαλούσαν μέχρι το χωριό. Τα ξύλα χρησιμοποιούνταν ως πρέκια πάνω από τα παράθυρα και τις πόρτες, ως ξυλοδέματα στους τοίχους και για τη στέγη του σπιτιού. Όταν η κατασκευή του σπιτιού έφτανε στη στέγη οι κάτοικοι του χωριού έκαναν προσφορές σε οικιακό εξοπλισμό (σεντόνια, γκιούμια/δοχεία για το γάλα κá) και η αλληλοβοήθεια αποτελούσε σημαντικό συστατικό της κοινωνικής συνοχής. Το σπίτι συνήθως αποτελούνταν από δύο ορόφους, το κατώι (χώρος για τα ζώα, κελάρι και μπίμτσα) και το ανώι (κρεβάτια, οντά, μαντζάτο, γωνιά).

Με την πάροδο των χρόνων η διαδικασία υλοτόμησης οργανώθηκε εμπορικά και έκαναν την παρουσία τους οι δασικοί συνεταιρισμοί. Κάθε τρία με πέντε χρόνια οριζόταν μία περιοχή υλοτόμησης και ακολουθούσε δημοπρασία (δικαίωμα υλοτομίας) για την εκμίσθωση του λήμματος (ποσότητα ξύλων ανά συστάδα δέντρων). Η κάθε κοινότητα εισέπραττε μέρος των χρημάτων της εκμί-

σθωσης και με αυτά έκανε δημόσια έργα όπως καλντερίμια, βρύσες, δίκτυο ύδρευσης. Επίσης, η συλλογή ρετινιού ήταν άλλη μία δραστηριότητα στο δάσος αλλά και η συλλογή φαρμακευτικών και αρωματικών βοτάνων όπως τσάι και χαλέπι.

Στο τέλος του 19ου αιώνα από τα χωριά της Μόλιστας έφευγαν μετανάστες για το Βουκουρέστι, την Αίγυπτο και την Αμερική κι εκεί ασχολούνταν με την αρτοποιία, την εστίαση και το εμπόριο. Οι άνθρωποι αυτοί έφερναν τα χρήματα που κέρδιζαν πίσω στον τόπο τους χτίζοντας μεγάλα σπίτια με καλαισθησία στο χτίσιμο. Όταν επισκέπτονταν το χωριό, τους υποδέχονταν με τα κλαρίνα στον κεντρικό δρόμο.

Γύρω από το χωριό υπήρχαν τα κηπάρια στα οποία φύτευαν ότι ήταν απαραίτητο για οικιακή χρήση. Το μοίρασμα του νερού στους κήπους γίνονταν από άνθρωπο, ο οποίος κρατούσε τη σειρά στο πότισμα και ονομαζόταν αυλακάρης. Ο κάθε ιδιοκτήτης αφού ερχόταν η σειρά του κατηύθυνε το νερό από τον κεντρικό αυλάκι προς τον κήπο του. Τα αυλάκια ήταν δίπλα στα καλντερίμια και το νερό έτρεχε άφθονο. Στο παρόν υπάρχει ακόμα αυτή η διαδικασία με τη διάθεση του νερού από τα αυλάκια αλλά δεν είναι αναγκαία η ύπαρξη αυλακάρη δεδομένου ότι πλέον ο πληθυσμός του χωριού είναι εξαιρετικά μικρός και δεν υπάρχουν τόσοι κήποι.

Η κτηνοτροφία είχε και αυτή οικιακά χαρακτηριστικά και στο χωριό υπήρχε ένας τσομπάνος που μάζευε όλα τα ζώα

(πρόβατα και γίδια) για να πάει να τα βοσκήσει. Τους καλοκαιρινούς μήνες η βόσκηση γίνονταν μακριά από το χωριό και ως εκ τούτου εκεί γίνονταν και το άρμεγμα αλλά και η τυροκόμηση. Ο τσομπάνος πληρωνόταν από τον κάθε ιδιοκτήτη ανάλογα με τον αριθμό των ζώων. Ο μέγιστος αριθμός ζώων, που θυμάται ο κ. Κώστας όταν ήταν παιδί, ήταν 150. Στο παρόν υπάρχουν δύο κτηνοτρόφοι που έρχονται από τη Χρυσή Νεστορίου κάθε Μάρτη για να βοσκήσουν τα γίδια τους σε βοσκοτόπια κοντά στη Μόλιστα.

Επίσης, υπάρχουν δύο μελισσοκόμοι που παράγουν μέλι ανθέων, πεύκου και καστανιάς στη Μόλιστα. Ο κ. Κώστας θυμάται που πήγαιναν με τον πατέρα του κι έκαναν πλάνο, πλάνευαν μελίσι (αποικία μελισσών) που ήταν μέσα σε κούφιο δέντρο. Ήταν μια απαιτητική διαδικασία διότι έπρεπε να πάνε εκεί που “ποτίζει” το μελίσι. Το μελίσι διαλέγει σημείο κοντά στο νερό γιατί το νερό είναι βαρύ στο κουβάλημα ενώ για το άνθος οι μέλισσες μπορούν να πετάξουν μακριά. Αφού έβρισκαν τις μέλισσες στο νερό και τις “ζάλιζαν” με καπνό, τους οδηγούσαν τελικά στο μελίσι. Στη συνέχεια με το μελισσοβότανο, έπαιρναν το μελίσι και το έβάζαν σε δοχείο και το φόρτωναν στο μουλάρι για να το μεταφέρουν. Αυτή ήταν η διαδικασία εξημέρωσης των άγριων μελισσών!

Το κυνήγι αποτελούσε μια δραστηριότητα για να εξασφαλιστεί περισσότερη τροφή για το σπίτι. Τα οικόσιτα ζώα τα κρατούσαν για να τα σφάξουν το Πάσχα και τα Χριστούγεννα δεδομένου ότι απο-

τελούσαν πηγη και άλλων διατροφικών προϊόντων όπως το γάλα. Οπότε τον υπόλοιπο καιρό το κυνήγι πουλιών, λαγών και αγριογούρουνων αποτελούσε μια βασική δραστηριότητα. Όπως μας αναφέρει ο κ. Κώστας μέχρι και γάμος έγινε με πουλιά από κυνήγι!

Στη Μόλιστα και στο Γαναδιό υπήρχαν αμπέλια (ποικιλία ντεμπίνα) και γίνονταν παραγωγή κρασιού και τσίπουρου. Στα διπλανά χωριά Κεράσοβο, Φούρκα, Σαμαρίνα παράγονταν τυριά με αποτέλεσμα να έχει δημιουργηθεί ένα δίκτυο ανταλλακτικής οικονομίας μεταξύ των χωριών λόγω της παραγωγής διαφορετικών προϊόντων. Στο παρόν, σώζεται μόνο ένα αμπέλι στο Γαναδιό.

Ο κ. Κώστας σημειώνει ότι πλέον

έχουν αλλάξει τα καιρικά φαινόμενα όπως οι έντονες χιονοπτώσεις. Πλέον έχει μειωθεί η χιονόπτωση με επιπτώσεις στην παροχή νερού. «Το νερό είναι πλούτος και όταν δεν υπάρχει χιόνι δεν αποθηκεύεται νερό», τονίζει. Μπορεί να μην είναι ακόμα έντονη η παρουσία της έλλειψης νερού στον ευρύτερο ορεινό χώρο των Μαστοροχωριών, ωστόσο συμβαίνει και επηρεάζει ήδη την εύρεση νερού από τον άνθρωπο και τα ζώα. Παλαιότερα υπήρχαν κάποιες ποτίστρες για να εξυπηρετούνται τα κτηνοτροφικά ζώα από τις οποίες έπιναν νερό και τα άγρια ζώα. Ο κ. Κώστας σημειώνει ότι θα πρέπει να υπάρχει σεβασμός στα ζώα που σπανίζουν!

Ο Σταθμός Χωροφυλακής Μολίστης

Μέρος δεύτερο (Συνέχεια από το προηγούμενο)

Ο Σταθμός Χωροφυλακής Μολίστης, μετά την μετεγκατάστασή του απ' τη θέση Παρασιώτης, μέσα στο χωριό μας, εξακολούθησε να υπάγεται υπηρεσιακά στην Υποδιοίκηση Χωροφυλακής Πυρσόγιαννης, η οποία είχε περισσότερες αρμοδιότητες, από τον Σ,Χ, Μολίστης, μεταξύ των οποίων είχε και την αρμοδιότητα της έκδοσης των ταυτοτήτων, γι' αυτό, παλιότερα, παρατηρείτο το φαινόμενο, όλες οι ταυτότητες των κατοίκων της Μόλιστας και των άλλων γύρω χωριών να εκδίδονται και να φέρουν τα στοιχεία (σφραγίδες, υπογραφές κλπ.) της ως άνω Υποδιοίκησης της Πυρσόγιαννης.

Πιθανολογώ ότι, εξαιτίας αυτής της ιεραρχικής εξάρτησης και υπαγωγής του Σταθμού Χωροφυλακής Μολίστης, στην Υποδιοίκηση Χωροφυλακής Πυρσόγιαννης, πολύ αργότερα, μετά το τέλος του Εμφυλίου 1947 - 1948, ήτοι το 1961, το Κοινοτικό Συμβούλιο του χωριού μας, με την 14/13-4-1961, ομόφωνα απόφασή του, ενέκρινε την ανάληψη του ποσού των 150 δραχμών, για συνδρομή της Κοινότητας της Μόλιστας, στην ανέγερση Ηρώου των Πεσόντων Ανδρών της Χωροφυλακής κατά τον Εμφύλιο, στην Πυρσόγιαννη, όπου υπάρχει έως τα σήμερα.

Ο κύριος λόγος για τον οποίο απο-

φασίστηκε η ανέγερση αυτού του Ηρώου στην Πυρσόγιαννη, εκτιμώ ότι ήταν ο μεγάλος αριθμός των απωλειών που είχε η Χωροφυλακή, εκείνη την εμφυλιοπολεμική περίοδο, αλλά και νωρίτερα ακόμα απ' αυτήν.

Έτσι θυμάμαι τότε, μικρό παιδί στο χωριό, απ τη μια μέρια να επιτίθενται οι αντάρτες με αγριότητα, στους Σταθμούς και τα Τμήματα της Χωροφυλακής εξολοθρεύοντας τους άντρες τους κι απ' την άλλη τους άντρες της χωροφυλακής να συλλαμβάνουν, οποιονδήποτε θεωρούσαν αριστερών πεποιθήσεων ή φρονημάτων, να τον σέρνουν στα κρατητήρια και να τον υποβάλλουν σε ανακρίσεις και σε βιαιότητες ακόμα.

Ειδικότερα οι άντρες του Δημοκρατικού Στρατού - οι αντάρτες - κυνηγούσαν και έδειχναν αγριότερη συμπεριφορά στους χωροφύλακες γιατί τους θεωρούσαν μισθοφόρους, πληρωμένους διώκτες τους, σε αντίθεση με τους αντίπαλους στρατιώτες του Εθνικού Στρατού, που όσους συνελάμβαναν, τους συμπεριφέρονταν ηπιότερα, γιατί τους εκλάμβαναν ως στρατεύσιμους, υποχρεωμένους να υπηρετήσουν την Πατρίδα τους και τα Ιδανικά της, κάτι που πίστευαν ότι έκαναν κι εκείνοι, πάλι για την Πατρίδα τους και τα Ιδανικά της αλλά απ' την άλλη όμως όψη του νομίσματος.

Η οργανική δύναμη του Σταθμού Χωροφυλακής Μολίστης αποτελείτο από 4 έως 5 άντρες- χωροφύλακες κι από έναν Υπενωμοτάρχη ή Ενωμοτάρχη, ως Προϊστάμενό τους ή Διοικητή τους ή Καπετάνιο τους, όπως τον ονόμαζαν στο χωριό.

Η διαμονή και η διατροφή τους, γινόταν στο ίδιο υπηρεσιακό κτήριο ή οίκημα εφόσον οι χωροφύλακες ήταν ανύπαντροι.

Εάν ήταν παντρεμένοι τότε διέμεναν με τις οικογένειές τους, σε διάφορα ενοικιαζόμενα σπίτια του χωριού.

Για τις δουλειές της μαγειρικής, της λάτρας και της καθαριότητας, θυμάμαι, ότι τότε, είχαν προσληφθεί αρχικά ο Χρηστός Αργιάννης του Βασιλείου, μετά ο χωριανός μας Θεοφάνης Δόβας του Βασιλείου και νωρίτερα απ' αυτούς, κάποιες γυναίκες, απ' το Μοναστήρι και τη Μάλισσα.

Όλοι, ανεξαιρέτως οι χωροφύλακες, - υφιστάμενοι και προϊστάμενοι, - φορούσαν ενιαία στολή - κοστούμι χρώματος, μάλλον μπλε και πηλίκιο με θυρεό τη Βασιλική κορώνα, στο δε δεξιό μανίκι του σακακιού τους, οι μεν χωροφύλακες έφεραν δύο άσπρα μεγάλα γαλόνια - σιρίτια ή σαρδέλες, όπως τις έλεγαν, σε σχήμα ανοικτού «νι», οι δε υπενωμοτάρχες και ενωμοτάρχες, οι μεν πρώτοι τρεις όμοιες σαρδέλες, οι δε δεύτεροι τρεις τέτοιες σαρδέλες συν μια μικρή βασιλική κορώνα στη μέση τους.

Για κάποια χρόνια επιτρεπόταν, η πρόσληψη στο Σώμα της χωροφυλακής και παντρεμένων αντρών, ή αντρών με οι-

κογένειες και θυμάμαι ότι τότε στο Σταθμό Χωροφυλακής του χωριού μας παντρεμένοι με τις οικογένειές τους υπηρετούσαν οι Κατσαούνης και Πετρόπουλος.

Επίσης τα ίδια χρόνια δεν απαγορευόταν η σύναψη γάμου των ήδη υπηρετούντων στο Σώμα ελεύθερων χωροφυλάκων.

Για κάποιες άλλες όμως χρονικές περιόδους, ούτε η πρόσληψη παντρεμένων χωροφυλάκων επιτρεπόταν, ούτε οι ήδη υπηρετούντες χωροφύλακες είχαν την δυνατότητα να παντρευτούν, εάν δε κάποιος παρέβαινε αυτήν την, δια νόμου, απαγόρευση, αμέσως αποτάσσετο από το Σώμα, δηλαδή εκδιωκόταν και γινόταν ιδιώτης.

Έτσι, θυμάμαι, εκείνα τα χρόνια, στο χωριό - τη δεκαετία 1945-1955 - οι χωροφύλακες, Χρήστος Στεργίου, από τον Άγιο Μηνά Ζαγορίου, που παντρεύτηκε τη Γαληνή Λέτσιου του Γεωργίου και Θεόδωρος Κάτσαρης απ' τ' Αγρίνιο, που παντρεύτηκε τη Λαμπρινή Παπαδημούλη του Χαράλαμπου, αμέσως εκδιώχτηκαν απ' το Σώμα και ιδιώτευσαν.

Μάλιστα για τον τελευταίο θυμάμαι τότε ότι είχε γίνει μεγάλο σούσουρο στο χωριό γιατί το κορίτσι - μετέπειτα γυναίκα του - αρχικά τόκλεψε και το ζευγάρι αναζητείτο επί μέρες, γιατί είχε καταφύγει κι είχε κρυφτεί σε άγνωστο σημείο, οπότε υπήρχε φόβος για εξέλιξη πολλών σεναρίων, έως ότου ανακαλυφθούν και ανεβρεθούν.

Εκτός αυτών των δύο, ως άνω χωρο-

φυλάκων, που είχαν παντρευτεί στη Μόλιιστα, υπήρχαν κι άλλοι, είτε νωρίτερα, είτε αργότερα, απλοί ή βαθμοφόροι, που σε περιόδους μη απαγόρευσης σύναψης γάμων των αντρών της χωροφυλακής, παντρεύτηκαν στο Γαναδιό και τη Μόλιιστα,, αλλά σκόπιμα αποφεύγω την παράθεση των ονομάτων τους, καθόσον υπάρχει η απαγόρευση της δημοσιοποίησης των προσωπικών δεδομένων και φοβάμαι μήπως άθελά μου βρεθώ στην τσιμπίδα της Δικαιοσύνης.

Σημειώνεται ότι εκείνα τα χρόνια, απαγορευόταν η κατάταξη γυναικών στο Σώμα της χωροφυλακής γι αυτό και συνέχεια αναφερόμαστε μόνον στους άντρες που τη στελέχωναν.

Σε κάποιες χρονικές περιόδους, που οι περιστάσεις ήταν δύσκολες και ο Σταθμός χωροφυλακής Μολίστης διέτρεχε κίνδυνο, θυμάμαι ότι στο χωριό κατέφθαναν τα λεγόμενα Αποσπάσματα της Χωροφυλακής, τα οποία ήταν διερχόμενα και μετακινούμενα ήτοι αποτελούσαν δύναμη ταχείας επέμβασης.

Τώρα Ενωμοτάρχες ή Υπενωμοτάρχες, ως διοικητές του Σ.Χ. Μολίστης, κατά τα χρόνια της λειτουργίας του, πέρασαν πάρα πολλοί, αλλ' ορισμένοι έμειναν αξέχαστοι, όχι τόσο για την υπηρεσιακή τους κατάρτιση, αλλά για τα χωρατά τους και τις ιδιομορφίες τους, όπως π.χ. ήταν οι Παπαγεωργίου και Παπαχριστοδουλάκης, Κρητικοί την καταγωγή, οι οποίοι, όταν φώναζαν κάποιον να πάει κοντά τους έλεγαν συνέχεια «επαέ»,

«επαέ», ή όπως ήταν ένας ονόματι Μπίτας, ο οποίος, σ' όλα τα έγγραφα των αναφορών τα «ι» το έγραφε όλο με γιώτα κι όταν κάποιος του υποδείκνυε ότι σε κάποια λέξη το «ι» δεν θέλει γιώτα, ότι είναι λάθος και θέλει ήτα (η) ή ύψιλον (υ), ή έψιλον γιώτα (ει) ή όμικρον γιώτα (οι), αυτός απαντούσε «δεν πειράζει εγώ τα γράφω όλα γιώτες».

Εδώ πρέπει να τονίσουμε ότι, εκείνα τα χρόνια, πριν τα 1950, λίγοι ήταν οι Σταθμάρχες - Διοικητές του Σ.Χ. Μολίστης που ήξεραν γράμματα, ή είχαν τελειώσει κάποιες αντίστοιχες Σχολές. Οι περισσότεροι ήταν αγράμματοι ή ολιγογράμματοι και τους βαθμούς, ως Υπαξιωματικοί τους είχαν πάρει με Ανδραγαθία, ήτοι γιατί είχαν διακριθεί σε κάποια συμπλοκή με τον αντίπαλο ή σε κάποιο άλλο γεγονός.

Αυτή, με λίγα λόγια ήταν η διαδρομή του άλλοτε, Σταθμού χωροφυλακής Μολίστης.

Μια διαδρομή που, σίγουρα είχε τα ευεργετικά της αποτελέσματα, για το χωριό και τους κατοίκους του κι αυτά ήταν η τήρηση της τάξης, της ασφάλειας, της ησυχίας και γενικά της νομιμότητας, αλλά και που ταυτίζεται και με κάποια αρνητικά και μελανά γεγονότα απόρροια των τότε ανώμαλων καταστάσεων, όπως ήταν τα φακελώματα, τα πιστοποιητικά κοινωνικών φρονημάτων κλπ.

Δημήτριος Χ, Παπαλάμπρος

Υπάλληλος στό Δασαρχεῖο τό 1962

ΘΕΟΔΩΡΟΣ Γ. ΓΚΟΥΤΟΣ

Α) Μετά τίς σπουδές μου στήν Μέση Δασική Σχολή Ἀγιᾶς (1957-59) καί τήν στρατιωτική θητεία μου, τό 1962 ὑπηρετήσα στό Δασαρχεῖο Κονίτσης ὡς Δασικός ὑπάλληλος ἐπί συμβάσει. Στό γραφεῖο εἴμαστε δύο καινούριοι Δασικοί καί δύο δασοφύλακες, ἐκ τῶν ὁποίων ὁ ἕνας καταχωροῦσε στό πρωτόκολλο τά ἔγγραφα καί ὁ ἄλλος ἔγραφε ἐκθέσεις κατασχέσεως ξυλείας, βεβαιώσεις μεταφορᾶς ξυλείας καί ἄδειες ὑλοτομίας γιά ἀτομικές ἀνάγκες. Κοντά μας ἦσαν κατά σειρά: τό γραφεῖο τοῦ δασικοῦ κατηγόρου μέ δύο ἠλικιωμένους δασονόμους, τό γραφεῖο τοῦ διαχειριστῆ, τό γραφεῖο τοῦ δασάρχῃ καί τό τεχνικό γραφεῖο μέ ἕναν δασολόγο, τόν λογιστή καί τήν δακτυλογράφο.

Ἀνέλαβα τήν ἐνημέρωση τῶν βιβλίων τοῦ δασικοῦ γραφείου, τά ὁποῖα ἦσαν τεράστια, σκονισμένα, λίγο ποντικοφαγωμένα καί ἀνενημέρωτα ἐπί δεκαετία λόγω ἐλλείψεως προσωπικοῦ. Τήν πρώτη ἡμέρα πού ἦλθαμε οἱ δύο δασικοί ὁ δασάρχῃς, ἔτσι αὐστηρός πού ἦταν, οὔτε κᾶν μᾶς χαιρέτισε, ἀντί δέ νά μᾶς καλωσορίσει μᾶς εἶπε: «δέν ξέρω τί θά κάνετε ἀλλά θά πρέπει νά μάθετε γραφομηχανή σέ μία ἐβδομάδα». Ἦταν πολύ τυπικός, ἀλλά ἄριστος ἐπιστήμων. Στό βάθος μᾶς συμπαθοῦσε ὅλους γιατί ἐργαζόμασταν ἐντατικά ἀπό 7,30 π.μ. ἕως 2 μ.μ. καί ἀπό 5 ἕως 8 μ.μ., ἐνίοτε δέ μέχρι τά μεσάνυχτα, ἀκόμη καί τίς Κυριακές. Εἶχα διαθέσιμη τήν γραφομηχανή στίς ὥρες 8-10 μ.μ. Ὁ δασάρχῃς, στίς ἐτήσιες ἐκθέσεις ὑπηρεσιακῆς ἰκανότητας μου ἔκανε ἀρίστη ἐκθεση.

Ὡρα 2 τό μεσημέρι γέμιζαν οἱ δρόμοι τῆς Κόνιτσας ἀπό ὑπαλλήλους. Ἦμασταν μιά καλή συντροφιά ἀπό 5-10 νέους ὑπαλλήλους πού μετά τό γραφεῖο πηγαίναμε στό κεντρικό ἐστιατόριο γιά φαγητό. Τό «Ἐλμπασάν» ἦταν τό σπενσιαλιτέ του, γίνονταν μέ αὐγά, κολοκυθάκια καί ἀλεύρι νομίζω. Ἐπειτα πηγαίναμε στό μεγάλο Καφενεῖο, ὅπου παίζαμε χαρτιά ἢ τάβλι, ὡς πού νά ἔρθει ἡ ὥρα τῆς ἀπογευματινῆς ἐργασίας. Πρῶτα ὅμως θά ἀγοράζαμε κυβερνητική ἐφημερίδα καί τό Σάββατο κάποιο ἐβδομαδιαῖο περιοδικό. Τό βράδυ θά κάναμε ἀπαραιτήτως βόλτα ὅλη ἡ παρέα στόν κεντρικό δρόμο. Μετά τό φαγητό πηγαίναμε ἀμέσως γιά ὕπνο. Ὅχι σπάνια ὅμως καί στίς ἐλεύθερες αὐτές ὥρες μας παρουσιάζονταν κάποια ἐργασία ἔκτακτη καί πηγαίναμε γιά λίγο στό γραφεῖο.

***

Β) Ἐνα πρωί, ὥρα 4, συναντήθηκα μέ τόν δασάρχῃ ἔξω ἀπό τό Δασαρχεῖο, ὅπως εἶχαμε συμφωνήσει. Σέ λίγη ὥρα τό τζίπ πού μισθώσαμε μᾶς ἔφερε κάτω ἀπό τό χωριό Ἐξοχή. Ἀπό ἐκεῖ ξεκινήσαμε πεζοί γιά τό δάσος «Ἀλουπότρυπα». Εἶχε χιόνι πού ἦταν παγωμένο στήν ἐπιφάνειά του. Σκοπός μας ἦταν νά μελετήσουμε τό δάσος καί νά συντάξουμε τούς σχετικούς πίνακες ὑλοτομίας καυσοξύλων. Ἐκεῖνα τά χρόνια ἔγιναν οἱ

πρῶτες διαχειριστικές μελέτες καί πίνακες ύλοτομίας στά δάση τῆς Κόνιτσας καί ἡ ύλοτομία τῶν δασῶν ἄρχισε νά γίνεται συστηματική.

Βαδίσαμε περίπου μισή ὥρα καί ὕστερα κάναμε μιά πρώτη δοκιμαστική ἐπιφάνεια στό δάσος. Δηλαδή τετραγωνίσαμε μέ τήν κορδέλλα μιά ἔκταση ἀντιπροσωπευτική τοῦ δάσους καί ὑπολογίσαμε τόν ξυλώδη ὄγκο καί τά κυβικά μέτρα ξυλείας πού θά μπορούσαν νά ύλοτομηθοῦν, τό εἶδος τῆς βλαστήσεως τοῦ ὑπορόφου, τήν κλίση τοῦ ἐδάφους κλπ. Ὁ χλωροτάπητας καί ἡ σύσταση τοῦ ἐδάφους μᾶς ἦταν γνωστά ἀπό ἄλλες ἐπισκέψεις μας ἐκεῖ. Συνεχίσαμε τήν πορεία στόν κατήφορο νότια, ἐνῶ τά σκυλιά ἔψαχναν γιά κυνήγι. Ἐγώ ἀνεβοκατέβαινα στό δάσος μεταφέροντας στόν δασάρχη διάφορες πληροφορίες γιά τήν μελέτη. Τό μεσημέρι κατεβήκαμε στήν κοίτη τοῦ Σαραντάπορου. Φάγαμε ἀπό τά σακκίδια μας κοντά στά ἐρείπια τῶν λουτρῶν Καβασίλων.

Εἶχε βγεῖ ἐν τῷ μεταξύ ἕνας λαμπερός ἥλιος πού ἀργότερα ἔκανε δύσκολη τήν ἀνάβασή μας στό δάσος τῆς Πυξαριάς, ὅπου καί διανυχτερεύσαμε στό σπίτι τοῦ Προέδρου τοῦ χωριοῦ. Σέ λίγο ἦρθαν ἐκεῖ νά διανυχτερεύσουν καί τρεῖς κυνηγοί Κονιτσιῶτες πού κυνηγοῦσαν ἀγριογούρουνα κοντά στά Ἀλβανικά σύνορα. Κοιμηθήκαμε πέντε ἄνδρες στό δάπεδο ἐνός μεγάλου δωματίου ντυμένοι μέ τά ροῦχα μας. Εἶχαμε ὅμως φωτιά στό τζάκι. Περάσαμε τό βράδυ διηγούμενοι διάφορες ἱστορίες. Τό σπίτι δέν εἶχε τουαλέτα καί βγαίναμε γιά τίς ἀνάγκες μας, μέ τήν σειρά, ἔξω στόν κῆπο στό παγωμένο χιόνι.

Τήν ἐπομένη ἡμέρα κάναμε τήν μελέτη τοῦ δάσους Ἀγίας Βαρβάρας. Εἶχε ἔρθει καί ὁ Πρόεδρος τοῦ χωριοῦ μαζί μας πού ἦταν καί καλός κυνηγός. Ὁ δασάρχης χτύπησε μιά ἀλεπού. [Ἄλλοτε, κάνοντας τήν ἴδια δουλειά στόν Σμόλικα, ὁ δασάρχης χτύπησε ἕναν λαγό στά 97 μ., μετρήσαμε τήν ἀπόσταση μέ τήν κορδέλλα]. Τό χιόνι εἶχε μισολυώσει ἀπό τόν ἥλιο καί ἔκανε δύσκολα τά ἀνεβοκατεβάσματά μας στό δάσος. Κοιμηθήκαμε τό βράδυ στό σπίτι τοῦ Προέδρου σ' ἕνα δωμάτιο ἐγώ καί ὁ δασάρχης (φυσικά χωρίς σόμπα). Γιά νά περάσει ἡ ὥρα ὡς ὅτου κοιμηθοῦμε, πιάσαμε τήν κουβέρτα μέ ἀναμμένη τήν γκαζόλαμπα. Ἄν καί κρατούσαμε ἀποστάσεις μεταξύ μας, ἔδειχνε πολύ φιλικός μαζί μου.

Τό πρωί κάναμε μελέτη στό δάσος Ἀμαράντου καί διανυχτερεύσαμε σ' ἕνα ἀρχοντικό σπίτι στήν πλατεία. Ἔμενε νά γίνει μιά μελέτη γιά τό δάσος στή λάκκα πού χωρίζει τά σύνορα τοῦ Ἀμαράντου μέ τήν Στράτσιανη. Τότε κατάλαβα τήν ἐκτίμηση πού μοῦ εἶχε ὁ δασάρχης. Παρ' ὅτι ἤμουν νέος στό ἐπάγγελμα, μοῦ εἶπε νά πάω νά κάνω τήν μελέτη ἐγώ μέ ἕναν δασοφύλακα, κατεβαίνοντας δέ στό ποτάμι νά προσημάνω δρεῖς γιά ύλοτομία καυσοξύλων στό παρακείμενο στό στρατιωτικό φυλάκιο δάσος γιά τίς ἀνάγκες τοῦ στρατοῦ. Τέτοιες ἀρμοδιότητες δέν εἶχαν οὔτε οἱ δασονόμοι. Αὐτός ἔφυγε μέ τό τζίπ γιά τήν Κόνιτσα, ἀφήνοντας σέ μένα τόν στρατιωτικό χάρτη τῆς περιοχῆς, τήν δασική σφύρα καί τό παχύμετρο.

***

Κόνιτσα

Γ) Ἡ ὑλοτομία ὀξυᾶς στο δάσος Καρδάρι γίνονταν γιά πρώτη φορά. Ὁ ξυλέμπορος πού εἶχε πάρει τήν ὑλοτομία αὐτή σέ δημοπρασία διάνοιξε μέ μπουλντόζα 5-6 χιλιόμετρα αὐτοκινητόδρομου στό δάσος προκειμένου νά ἐξασφαλίσει συμφέρουσα τιμή στήν ξυλεία. Θά ὑλοτομοῦνταν κατ' ἀρχήν τά γέρικα, κουφαλερά, στρεβλά ἢ χτυπημένα μέ βλήματα ἀπό τόν πόλεμο δένδρα.

Φθάνοντας στό δάσος, ὁ δασονόμος ἀνέλαβε νά κάνει τόν ἔλεγχο στίς ὑλοτομηθείσες συστάδες. Ἐπρεπε κυρίως νά κυττάξει ἄν κόπηκαν ὅλα τά προσημασμένα δένδρα καί ἄν ὑλοτομήθηκαν δένδρα πού δέν ἦταν προσημασμένα. Τά εὐθυτενῆ δένδρα εἶναι πάντα πειρασμός γιά τούς ξυλέμπορους. Στό Ἐλεύθερο, ὅπου ἄλλη φορά συμμετεῖχα κι' ἐγώ στόν ἔλεγχο, βρήκαμε δεκάδες καλά δένδρα ὑλοτομημένα, ἐνῶ δέν εἶχαν σφραγίδα. Ἐκοβαν τά δένδρα αὐτά σύρριζα στό χῶμα καί σκέπαζαν τά πρέμνα τους μέ χῶμα, χόρτα καί κλαριά. Φυσικά μηνύθηκαν γι' αὐτό.

Οἱ ὑπόλοιποι δασικοί κάναμε προσήμανση σέ δύο ἄλλες συστάδες. Ἐγώ μετροῦσα μέ τό παχύμετρο τήν στηθιαία διάμετρο καί ὑπολόγιζα τό ὕψος τοῦ δένδρου πού μοῦ ὑποδείκνυε ἀπό μακρῦά ὁ δασάρχης. Ἐνας συνάδελφός μου ἔγραφε ὅ,τι τοῦ ἔλεγα, σημειώνοντας ἐπίσης ἄν εἶναι κουφαλερό κλπ. Πίσω μου ἔρχονταν ὁ δασοφύλακας πού σφράγιζε τό δένδρο μέ τήν σφύρα κοντά στή ρίζα του.

Τελειώνοντας τήν προσήμανση ὁ δασάρχης μέ τόν δασοφύλακα κατέβηκαν στό λειβάδι, ὅπου ἦταν ἀπλωμένα τά ὑλοτομηθέντα κούτσουρα. Ὁ ἕνας μετροῦσε μέ τό παχύμετρο τήν μέση διάμετρο καί τό μήκος καί ὁ ἄλλος ἔγραφε. Ἐγώ μέ τόν συνάδελφο πήγαμε νά κάνουμε ἔλεγχο στήν ὑλοτομία πού γίνονταν στό δάσος τοῦ Καμενίκου, μιά ὥρα μακρῦά ἀπό τό λειβάδι, πεζοί. Ἐκεῖ ὅλα τά δένδρα εἶχαν βλήματα ἀπό τόν πόλεμο. Πλησιάζοντας κοντά στήν ἀλπική ζώνη κοντά στά Ἀλβανικά σύνορα, μέ κατεῖχε ἕνας ἀδιόρατος φόβος ἐκεῖ στήν ἐρημιά. Ἐτσι βιασθήκαμε νά ἐπιστρέψουμε κι' ἐμεῖς στό λειβάδι, ὅπου κάναμε ἕνα δεύτερο συνεργεῖο γιά τήν παχυμέτρηση τῆς ξυλείας.

Ἀργά τό ἀπόγευμα ξεκινήσαμε μέ τό αὐτοκίνητο τοῦ ξυλέμπορου νά ἐπιστρέψουμε στήν Κόνιτσα. Προχωρήσαμε δύο χιλιόμετρα περίπου στό νεοσκαμμένο δρόμο, ὅταν μᾶς ἔπιασε ξαφνικά μία καταρρακτώδης βροχή πού σέ λίγο ὁ δρόμος ἔγινε βάλτος ἀπό τά νερά. Ἄν καί ἦταν κατήφορος, κάθε δέκα μέτρα κατεβαίναμε ἀπό τό αὐτοκίνητο μέσα στή βροχή καί τό σπρώχναμε νά βγεῖ ἀπό τίς λάσπες. Σ' ἕνα σημεῖο στάθηκε ἀδύνατο νά τό μετακινήσουμε. Κόψαμε κλάρες ὀξυᾶς καί τίς βάζαμε κάτω ἀπό τίς ρόδες νά τσουλήσει παρακάτω. Ἄδικος κόπος. Εἶχαμε βραχεῖ ὅλοι μέχρι τό κόκκαλο. Τελικά μπήκαμε στό αὐτοκίνητο καί περιμέναμε νά κοπάσει ἡ βροχή γιά νά συνεχίσουμε τον δρόμο πεζοί ὡς τήν Πυρσόγιαννη. Τότε, ὅπως ἀπροσδόκητα, ἦρθε ἀπό πίσω μας ἕνα φορτηγό τοῦ ξυλέμπορα φορτωμένο ξυλεία. Εἶχε βίντζι μπροστά καί ὅταν βάλτωνε ἔδενε ὁ ὀδηγός ἕνα συρματοσχοῖνο σ' ἕνα δένδρο καί προχωροῦσε. Οἱ δασεργάτες εἶχαν ἀντιληφθεῖ ὅτι θά βαλτώναμε καί φόρτωσαν τό φορτηγό ξυλεία γιά νά ἔρθει νά μᾶς ξεκολλήσει ἀπό τίς λάσπες. Ἐτσι καί ἔγινε. Φθάνοντας στήν Πυρσόγιαννη, τουρτουρίζαμε ὅλοι καταβρεγμένοι. Ἦπιαμε ἀπανωτά 4-5 κονιάκ ὁ καθένας καί βιαστικά φύγαμε γιά τήν Κόνιτσα.

Ο ΟΝΟΣ

Μετά τη γνωστή Ιστορία του αγαπημένου ζώου, του αλόγου της γιαγιάς μου τον ΝΤΟΥ-ΡΗ, που χάθηκε στον πόλεμο με τις συνεχείς επιστρατεύσεις, η γιαγιά μου αγόρασε ένα μικρό γαϊδουράκι που χαϊδευτικά τον ονόμασε «Ράκο». Ας τον παρακολουθήσουμε.

Ο όνος (στη δημοτική γαϊδαρος), είναι ένα από τα χρήσιμα κατοικίδια ζώα, ονομαστό για την πραότητα του, την υπομονή του, αλλά και το πείσμα του. Το λένε και γαϊδούρι, γομάρι, βαστάζο και ζωντόβολο κ.ά.

Είναι ζώο θηλαστικό, έχει μεγάλο κεφάλι και μεγάλα ορθά κι ευκίνητα μάτια, καίτη κοντή, ουρά μακριά, τρίχωμα σταχτί με σταυρωτή λωρίδα στη μέση, με ύψος σχεδόν 1,50 μ. πόδια σχετικά λεπτά που καταλήγουν στην οπλή και τον διευκολύνει να βαδίζει σε δύσβατα κι ανώμαλα εδάφη. Με φωνή δυνατή, γκάρισμα, που λέμε, ζώο υπομονετικό, έξυπνο. Το θηλυκό γεννάει ένα πουλάρι (πώλος), που το θηλάζει 6 μήνες και τ' αγαπάει πολύ.

Η γιαγιά μου τ' αγαπούσε πολύ, του 'κανε σαμάρι και καπίστρι και καθώς είπαμε το ονόμασε Ράκο (γαϊδαράκο-ράκο).

Το περιποιόταν πολύ. Αγαπούσε πάντα τα ζώα. Εμείς τα παιδιά, τον καιρόμαστε, τον καβαλούσαμε εύκολα και τον τρέχαμε με γέλια και χαρές.

Ο γαϊδαρος λοιπόν εκτός από τη χρησιμοποίησή του στις αγροτικές δουλειές και τις μεταφορές, μας δίνει και την κοπριά του, που χρησιμοποιείται ως λίπασμα των χωραφιών. Με το δέρμα του επίσης κατασκευάζουν ειδικοί τεχνίτες υποδήματα, τύμπανα και φουσερά. Το γάλα του χρησιμοποιείται σε ορισμένες περιπτώσεις ασθενειών ως δυναμωτικό.

Ζώο λοιπόν πολύ χρήσιμο, υπομονετικό, αλλά και πονηρό. Παλιότερα οι εγγονές μου ξετρελαίνονταν να τον καβαλικεύσουν και να κάνουν χαρούμενες βόλτες.

Σήμερα δυστυχώς στο χωριό μας ένας ή δύο γαϊδαροι υπάρχουν: τους αντικατέστησαν τα γεωργικά αυτοκίνητα. Έτσι είναι η ζωή. Τα πάντα εξελίσσονται.

Κατά δε τον Αίσωπο (περίφημο μυθοποιό της αρχαιότητας), υπάρχουν πολλοί μύθοι (Γαϊδαρος λύκος και αλεπού κ.λπ.). Κατά δε το Μήνα Μάιο, επιθυμεί ζευγάρωμα με το έτερον φύλλον για τεκνοποίηση. Και ο φιλόκαλος λαός μας λέει: «Να 'μουν το Μάν γαϊδαρος, τον Αύγουστο κριάρι, όλο το χρόνο κόκορας και γάτος το Γενάρη» κ.ά.

Ποιητές και λογοτέχνες έγραψαν ωραία πεζά και ποιήματα. Να ένα από αυτά.

Ο ΚΑΗΜΕΝΟΣ

1) Στο λιβάδι ξεχασμένος
ένας γαϊδαρος βοσκούσε.
Τίποτε άλλο δε ζητούσε
ο καημένος.

2) Το χορτάρι του μασούσε
κι ήταν τρισευτυχισμένος.
Και το ξύλο λησμονούσε
ο καημένος.

3) Και την τύχη ευχαριστούσε,
που δεν ήταν φορτωμένος.
Και τα δυό του αυτιά κουνούσε
ο καημένος.

4) Τους εχθρούς του συγχωρούσε
κι ήταν συγχωρημένος.
Και τον κόσμο αγαπούσε
ο καημένος.

5) Το Θεό παρακαλούσε για να μείνει εκεί δεμένος και να βόσκει, όσο μπορούσε ο καημένος.

(Ποιητής Ζαχαρίας Παπαντωνίου)

Πολύ λοιπόν συνδεδεμένος ο γαΐδαρος με τον άνθρωπο γιατί πολλά γνωμικά και παροιμίες υπάρχουν από παλιά. Ας παρακολουθήσουμε μερικά:

1) Σκάω γαΐδαρο: εξαντλώ την υπομονή μου

2) Είπε ο γαΐδαρος τον πετεινό κεφάλα: Για κάποιον που κατηγορεί άλλους για τα δικά του ελαπτώματα.

3) Κατά φωνή και γαΐδαρος: Για κάποιον που εμφανίζεται τη στιγμή που γίνεται λόγος για αυτόν.

4) Δένω το γαΐδαρό μου: Για να είμαι σίγουρος.

5) Δεν μπορεί να μοιράσει δύο γαϊδάρων άχυρο: Για κάποιον που είναι ανίκανος και για τις απλές εργασίες.

6) Ήταν στραβό το κλήμα, το 'φαγε κι ο γαΐδαρος: Για κάτι που έρχεται ως τελειωτικό χτύπημα, καταστροφικό, τέλος.

7) Φάγαμε το γαΐδαρο στην ουρά θα σταθούμε.

8) Δύο γαΐδαροι μαλώνανε σε ξένο αχυρώνα: Για πρόσωπα που μαλώνουν για ξένα πράγματα.

9) Κάποιου του χάριζαν γαΐδαρο κι αυτός τον κοίταζε στα δόντια: Για κάποιον που δεν καταλαβαίνει την αξία μιας προσφοράς και μεμψιμερεί για τις λεπτομέρειες.

10) Αν δεν κλωτσήσει ο γαΐδαρος δεν τον ξεφορτώνουν: Ο αδικημένος ή καταπιεζόμενος πρέπει να αντιδρά, για να βελτιωθεί η κατάσταση του.

11) Γαΐδαρος είν' γαΐδαρος μένει ας φοράει

και σέλα: Για τ' αδύνατα της αλλαγής.

12) Γαϊδάρου λύρα παίζανε κι αυτός τ' αυτιά του τάραζε: Για την αδυναμία άμουσου ανθρώπου.

13) Σιγά, μη στάξει η ουρά του γαϊδάρου: Για περιπτώσεις δευτερεύουσας αξίας.

14) Πετάει ο γαΐδαρος πετάει: Για περιπτώσεις που αναγκάζεται κανείς να υποχωρεί.

15) Περί όνου σκιάς: Μάλωμα για τη σκιά του γαϊδάρου, για τιποτένια πράγματα.

16) Φταίει το σαμάρι και χτυπάμε το γομάρι: Άλλο αντί άλλων.

17) Γαΐδαρος δεμένος: Νοικοκύρης σιγουρεμένος.

Και άλλες πολλές λέξεις, παροιμίες και φράσεις από την αρχαία ακόμη εποχή. Πολύ χρήσιμες για τη ζωή μας.

Ακόμη όταν φτάσει στο χωριό, γκαρίζει δυνατά, σα να λέει «έφτασα» τοιμαστείτε να με ξεφορτώσετε και να με ταΐσετε.

Αυτός λοιπόν ήταν ο γαϊδαράκος «Ράκος» της γιαγιάς μου η οποία αγαπούσε πολύ τα ζώα.

Συνεπώς και συμπερασματικώς:

Ας αγαπάμε όλα μας τα ζώα: Είναι οι καλύτεροί μας φίλοι. ΓΕΝΟΙΤΟ!

Σωκράτης Μ. Οικονόμου
τέως Σχολικός Σύμβουλος
Ειδικής Αγωγής

Βοηθήματα:

1) Λεξικό της ΝΕΑΣ

ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

ΓΕΩΡΓΙΟΥ Δ. ΜΠΑΜΠΙΝΙΩΤΗ

Κέντρο Λεξιλογίου ΕΠΕ

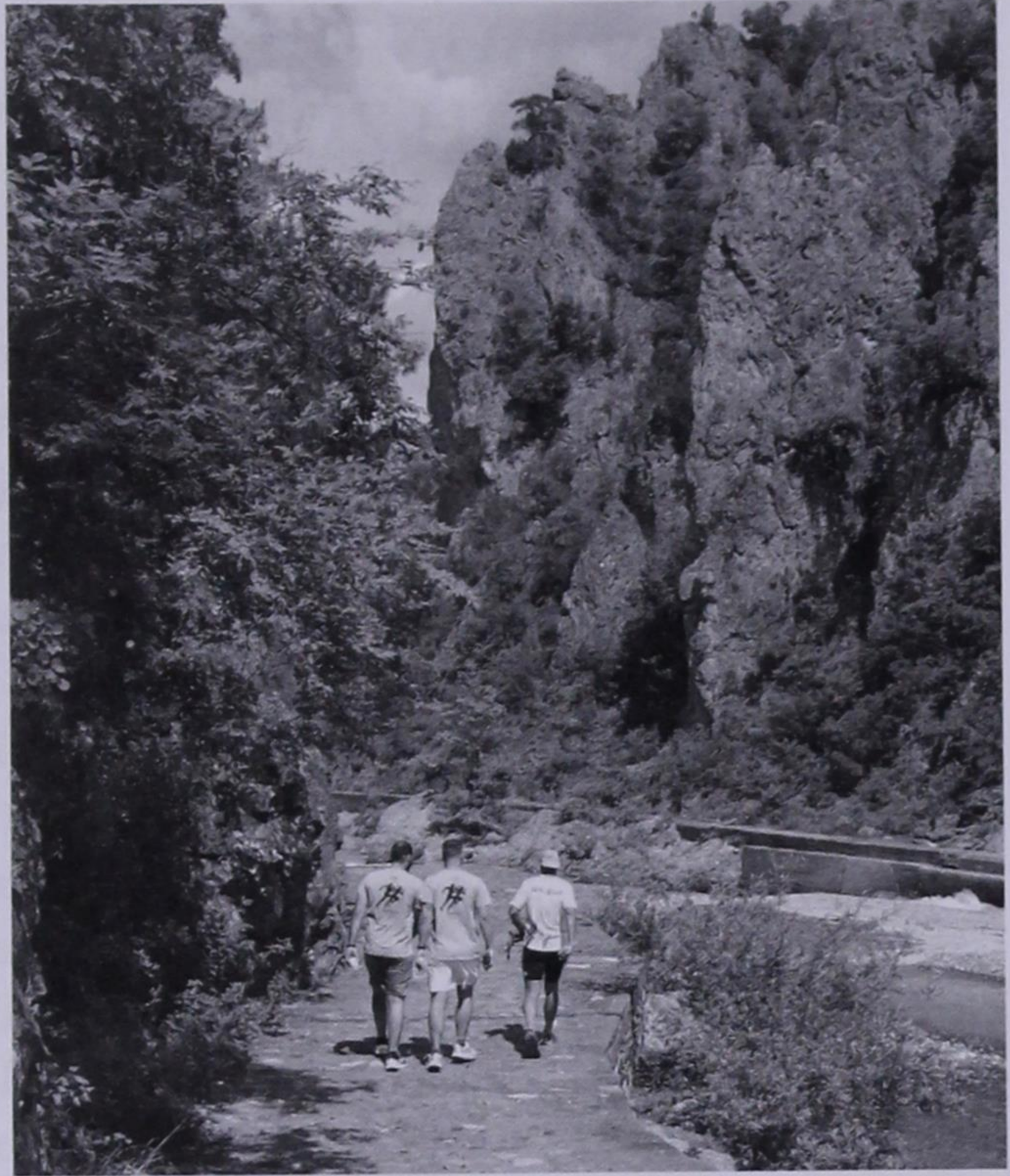
ΑΘΗΝΑ 1998

Ιωάννινα, 19/06/2024

**ΟΡΕΙΝΟ
ΤΡΕΖΙΜΟ**

**ΚΟΝΙΤΣΑ 2024
ΧΑΡΑΔΡΑ ΑΩΟΥ**

ΜΟΝΑΣΤΗΡΙ ΖΕΡΜΑΣ ΓΙΟΡΤΗ ΖΩΟΔΟΧΟΥ ΠΗΓΗΣ

10-5-2024

Με προσέλευση αρκετού κόσμου γιορτάστηκε η Ζωοδόχος Πηγή στην Πλαγιά (Ζέρμα).

Ο Πρόεδρος του χωριού Γιάννης Παπαδημητρίου καλωσορίζοντας Αρχές και Προσκληντές έκανε μια ιστορική ανασκόπηση και ευχαρίστησε όλους για την παρουσία τους στη γιορτή.

Η ομιλία:

Πανηγυρίζουμε σήμερα, την εορτή της Ζωοδόχου Πηγής στο ανακαινισμένο ιστορικό Μοναστήρι του χωριού μας, μοναδικό χριστιανικό οικοδόμημα με τους τρεις τρούλους του, λαμπρό έργο των ξακουστών Μαστόρων της περιοχής μας.

Αν και το μεγάλο πανηγύρι γίνεται τον Δεκαπενταύγουστο, γιατί το μοναστήρι μας είναι αφιερωμένο στην Κοίμηση της Υπεραγίας Θεοτόκου, η τοπική παράδοσή μας έχει καθιερώσει Πανήγυρι, την Πασχαλιά και ειδικότερα, την Παρασκευή της Διακαινησίμου, της Ζωοδόχου Πηγής, μέσα στο πανευφρόσυνο κλίμα και τη χαρά της Αναστάσεως του Χριστού. Έχοντας ως οδηγό τις αρχές των παππούδων και πατεράδων μας, αγωνιζόμαστε να διατηρήσουμε την πολιτιστική αυτή κληρονομιά του τόπου μας.

Σεβασμιώτατε, η παρουσία σας σήμερα εδώ, στο ανακαινισμένο ιστορικό

Μοναστήρι της Ζέρμας, στον τόπο της ζωής και της διακονίας σας στη βόρεια πλευρά του Δήμου Κόνιτσας και της ακριτικής Μητροπόλεως Δρυϊνουπόλεως, Πωγωνιανής και Κονίτσης, που χρόνια τώρα ποιμένετε θεοφιλώς και με ταπεινότητα, μας γεμίζει χαρά και υπερηφάνεια και αποτελεί για εμάς, εξαιρετική τιμή και ιδιαίτερη ΕΥΛΟΓΙΑ.

Θέλω να σας εκφράσω, Σεβασμιώτατε, εκ μέρους όλων μας, την αγάπη και τον σεβασμό με τα οποία περιβάλλουμε το πρόσωπό σας. Για εμάς είστε ο σεβάσμιος Δέσποτας Επίσκοπος «με πίστη, με αγιότητα, με αυταπάρνηση, με πυρίνο ζήλο» και πνευματικός πατέρας όλων και ιδιαίτερα των κατά καιρούς μαθητών της περιοχής μας που αποφοίτησαν από τα Σχολεία της Κόνιτσας και της Πωγωνιανής. Ο πατήρ Ανδρέας Τρεμπέλας με την μεγάλη και χρυσή καρδιά και το πηγαίο χαμόγελο. Η γόνιμη προσφορά σας με το θεάρεστο έργο σας, σε τούτο τον τόπο του ηρωισμού και της αγιοσύνης, σας αναδεικνύει ιστορική εκκλησιαστική φυσιογνωμία. Προσωπικότητα, που προστίθεται στη χορεία όλων των ηρωικών προκατόχων σας, όλων των αγίων της τοπικής Εκκλησίας και της Πηγής της Ζωής της Παναγίας που σήμερα γιορτάζουμε στο Μοναστήρι της

Ζέρμας.

Τούτο το μνημείο της πίστης μας στα ακρόκλαδα της Κονιτσιώτικης γης, από το βάθος των αιώνων, ακτινοβολεί Ελλάδα και Ορθοδοξία. Υπήρξε τόπος καταφυγής των κατατρεγμένων προγόνων μας. Γι' αυτό επιβάλλεται να ευχαριστήσουμε για άλλη μια φορά, όσους με τον τρόπο τους συνέβαλαν στην πρόσφατη ανακαίνισή του και ιδιαίτερα τον Περιφερειάρχη μας, κύριο Αλέξανδρο Καχριμάνη και τα στελέχη της Εφορείας Αρχαιοτήτων.

Η προφορική παράδοση τοποθετεί την ίδρυση του Μοναστηριού στα χρόνια του αυτοκράτορα του Βυζαντίου, Κωνσταντίνου Πρωγωναίου, στη θέση Παλιομανάστηρο, λίγο πιο κάτω από εδώ. Τα μη σωζόμενα δίπτυχα της με χρονολογία 1611 θέλουν το Μοναστήρι, υπαγόμενο στην Επισκοπή Βελλάς, ενώ η αποτύπωση της σφραγίδας της Μονής φέρει χρονολογία 1618. Η λαξευμένη στο υπέρθυρο της ΠΥΑΗΣ φέρει δύο χρονολογίες 1656 και 1800/1804, χρονολογίες που πραγματοποιήθηκαν οι δύο ανακαινίσεις στο Μνημείο.

Στα δύσκολα χρόνια της Τουρκοκρατίας, υπήρξε ένα από τα πολλά κάστρα της Ορθοδοξίας και του Ελληνισμού. Είχε ρόλο θρησκευτικό, οικονομικό, εθνικό και παιδευτικό. Ο Διονύσιος Παπαδάτος, τελευταίος ηγούμενος της Μονής, ο επονομαζόμενος Κουτλουμουσιανός, λόγιος κληρικός, μνημένος στην ιδέα της απελευθέρωσης της Ηπείρου και της

Μακεδονίας, έκανε το Μοναστήρι, κέντρο της πολιτικής δράσης με στόχο την απελευθέρωση. Ζερματινοί κλέφτες εδώ στα γύρω βουνά πριν το 1913, με κέντρο το Μοναστήρι, συνέβαλαν τα μέγιστα στα απελευθερωτικά κινήματα και στην αποτίναξη του τουρκικού ζυγού. Ο δημοτικός ποιητής το αποτύπωσε με καθαρότητα:

*«Τι να σας στείλουμε παιδιά
αυτού στις ράχες που 'στε;
Να στείλω μήλο σέπεται,
κυδώνι μαραγκιάζει.
Θέλουμε γλυκό κρασί
απ' τ' Άγιο Μοναστήρι
να πλένουμε τα λαβώματα
που 'μαστέ λαβωμένοι».*

Να γιατί τούτο το Ιερό Καταφύγιο της Παναγίας στη Ζέρμα των Μαστοροχωρίων της Κόνιτσας αποτελεί διαχρονικό σύμβολο «ηρωισμού και αγιοσύνης» του τόπου μας και αγωνιζόμαστε να αναδείξουμε την ιστορία, τον πολιτισμό, τη ζωή, τις παραδόσεις που συνδέονται με αυτό. Πετύχαμε μέχρι τώρα, αρκετά. Απομένουν ακόμη, πολλά περισσότερα να γίνουν για το καλό των δημοτών της βόρειας πλευράς του Δήμου Κόνιτσας.

Σας καλούμε λοιπόν, προσωπικά, κύριε Δήμαρχε, κυρία Αναπληρώτρια Περιφερειάρχη και όλους σας που σήμερα μας τιμάτε με την παρουσία σας, να ενισχύσετε την προσπάθειά μας αυτή!!!

Σεβασμιώτατε, σε λίγους μήνες συμπληρώνονται τριάντα χρόνια αρχιερατεί-

ας και σχεδόν εξήντα, αδιάλειπτης Ιεράς Διακονίας με θεολογικό ήθος και υπευθυνότητα στην ακριτική Μητρόπολή μας. Επιθυμία μας είναι, ο ξυλόγλυπτος Δεσποτικός Θρόνος που κατασκευάζεται και που είναι δωρεά ομογενών Ζερματινών εξ Αυστραλίας στο Μοναστήρι μας. να είστε εσείς που πρώτος θα μας ευλογήσετε από αυτόν σε ένα άλλο πανηγύρι. Θα είναι μια ιδιαίτερα τιμητική και ιστορική στιγμή για το πρόσωπό σας, για τον τόπο μας και για όλους μας.

Ευχαριστώ θερμά, τον εφημέριο του χωριού μας, αιδεσιμολογιώτατο πατέρα Κωνσταντίνο, που έρχεται αρωγός σε όλες τις προσπάθειές μας.

Ευχαριστώ όλους όσους βοήθησαν για να πραγματοποιηθεί το σημερινό μας πανηγύρι.

Ιδιαίτερες ευχαριστίες, εκφράζουμε στην εταιρεία ΦΥΣΙΚΟ ΜΕΤΑΛΛΙΚΟ ΝΕΡΟ ΒΙΚΟΣ για την προσφορά των

αναψυκτικών.

Την οικογένεια του Ιωάννου Θωμά Παπαδημητρίου για την προσφορά του ηχοσυστήματος στο Μοναστήρι και στην ενορία του Αγίου Δημητρίου.

Ευχαριστώ θερμά για την ανώνυμη προσφορά του γλυκίσματος, πάνω στο οποίο αποτυπώνεται το Μοναστήρι και η Παναγία ως Ζωοδόχος Πηγή.

Την κυρία Βασιλεία Νίτσα- Γουδέλη για την προσφορά της εικονίτσας της Παναγίας, ως ευλογία.

Τους κυρίους, Μιχάλη Τσάγκα και Κώστα Στεργίου για την προσφορά των πορτοκαλιών.

ΧΡΙΣΤΟΣ ΑΝΕΣΤΗ ΚΑΙ ΧΡΟΝΙΑ ΠΟΛΛΑ!

Σεβασμιώτατε, εάν νομίζετε ότι πρέπει να λάβει κάποιος τον λόγο, παρακαλώ να γίνει με τη δική σας ευλογία.

ΚΟΝΙΤΣΙΩΤΙΣΣΑ στον ΑΡΕΙΟ ΠΑΓΟ

Κατόπιν κρίσεων στο Δικαστικό Σώμα η καταγόμενη από την Κόνιτσα Χριστίνα Τζίμα Πρόεδρος Εφετών Αθηνών, προήχθη εις Αρειοπαγίτη. Η Χριστίνα είναι κόρη του αείμνηστου ταχυδρόμου Δημητρίου Τζίμα από το Παλαιοσέλλι και της Βασιλικής Νάνου από την Μόλιστα.

Την αγαπητή κ. Χριστίνα η Συντακτική Επιτροπή του Περιοδικού «Κόνιτσα» οι συνδρομητές και αναγνώστες του, καθώς και η Κοινωνία της Κόνιτσας συγχαίρουν και της εύχονται καλή δύναμη στην άσκηση των καθηκόντων της και εντέλει να αξιωθεί και της υψίστης θέσης της Προέδρου του Αρείου Πάγου.

ΖΩΟΔΟΧΟΣ ΠΗΓΗ

Με τη συμμετοχή πολλών πιστών εορτάστηκε και φέτος η Ζωοδόχος Πηγή στην Παναγία την Πλακιώτισσα η οποία ανήκει στην Ενορία Πηγής. Το εκκλησάκι έχει ανακαινιστεί από τον Σαράντη Σπανό και αποτελεί κόσμημα για την περιοχή μας. Στην τέλεση της

Θείας Λειτουργίας μετείχε ο πατήρ Σταύρος. Ευχή όλων μας όπως ο εορτασμός αυτός να έχει συνέχεια ώστε να δίνει την δυνατότητα στους πιστούς να συναντιούνται σε τέτοιες υπέροχες εκδηλώσεις της κοινωνίας μας.

Η.Α.

Εκδήλωση για Καπαδοκία, 27/5/2024

Πρόγραμμα εκδήλωσης

11:00 π.μ. Βράβευση της συλλέκτριας έργων τέχνης Κας Πόλυς Κολλιαλή για τη γενναιόδωρη προσφορά προς το σχολείο μας, δεκαέξι (16) πρωτότυπων έργων τέχνης.

Μικρό Διάλειμμα

12:00 μ.μ. Ομιλία του κ. Νικόλαου Ματθαίου, Συμβούλου Θεολόγων Δυτικής Μακεδονίας, με θέμα: *“Καππαδόκες Πατέρες και χριστιανικές αξίες.”*

Θεατρική παράσταση : *“Από την Καππαδοκία στην Κόνιτσα ένας αιώνας μνήμες”*

“Μενεξέδες και ζουμπούλια”, τραγούδι από το μουσικό του σχολείου μας κ. Σπύρη Γκέρκη

“Εισαγωγή” από τη μαθήτρια Αναστασία Κατή

“Ες Βασίλη” χορός

“Θαύματα”, αφηγούνται οι μαθητές Αλέξανδρος Σίββας, Κωνσταντίνος Οικονόμου, Φώτης Γκίκας και η μαθήτρια Χριστίνα Βαζούκη

Α Πράξη *“Η ζωή στην Καππαδοκία – Το φερμάνι”*

Παιχνίδια , παίζουν οι μαθήτριες Νικολέτα Τσιαλιαμάνη, Αγγελική Μπάρμπα και ο μαθητής Φώτης Γκίκας

“Ανομβρία” παίζουν οι μαθήτριες Φωτεινή Πανταζή, Αθηνά Πανταζή

“Χαρμαν Γερί, Πορτοκάλ Ντιλίμ-ντιλίμ”, Χοροί

“Το φερμάνι” παίζουν οι μαθητές/τριες Γιώργος Σταθόπουλος, Σταυριανή Καρακατσάνη, Κωνσταντίνος Οικονόμου, Πανταζής Γιάννης, Φώτης Γκίκας, Αριάδνη Κυρίτση, Μυρτώ Μακαρίου

Β Πράξη *“Ο ξεριζωμός”*

Παίζουν οι μαθήτριες: Αναστασία Κατή, Αριάδνη Κυρίτση, Σταυριανή Καρακατσάνη, Μαρία Τσέκη, Δήμητρα Ντίνου, Μυρτώ Μακαρίου, Θεώνη Ντίνου, Τσιαλιαμάνη Νικολέτα

Βίντεο *“Ο δρόμος της προσφυγιάς”*

“Και γίνανε δέντρα”, ποίημα του Γιώργου Σεφέρη από τη μαθήτρια Μήτσου Ραφαέλα

Γ Πράξη *“Ρίζωμα”*

Παίζουν οι μαθήτριες Γεωργία Χατζηρούμπη, Ηρώ Κίτσιου, Νικολέττα Ρούση και ο μαθητής Χρήστος Χατζηρούμπης

“Σεί τατά”, *“Κόνιαλι”* χοροί

Βίντεο με τις δράσεις του σχολείου μας

Στην είσοδο του Δημαρχείου βρίσκεται έκθεση αντικειμένων από την Καππαδοκία καθώς επίσης και έκθεση με τα έργα των μαθητών μας στα μαθήματα της Τεχνολογίας και των Εικαστικών

Υπεύθυνες καθηγήτριες για την εκδήλωση: Βασιλική Βλάχου, Αλίκη Περούλη, Γεωργία Πράπα

“Από την Καππαδοκία στην Κόνιτσα ένας αιώνας μνήμες”

Εκδηλώσεις από το Μουσικό Σχολείο

Στις 21/6/24, με τη λήξη των μαθημάτων, έγινε εκδήλωση στην αίθουσα του Δημαρχείου όπου τα παιδιά του Μουσικού Σχολείου έπαιξαν κιθάρα και πιάνο δείχνοντας την πρόοδο που έγινε στο διάστημα της χρονιάς στην εκμάθηση των οργάνων.

Στις 22/6, στην ίδια αίθουσα, η Παιδική Χορωδία, μας παρουσίασε ένα εξαιρετικό μουσικό πρόγραμμα και καταχειροκροτήθηκε.

Στις 23/6 από τη Μεικτή Χορωδία Ενηλίκων απολαύσαμε τραγούδια Ελλήνων συνθετών υπό τη δ/ση του μαέστρου Γιάννη Γαλίτη και συνοδεία πιάνου από την Αγγελική Παπανικολάου.

Τελειώνοντας, εκτός από τα παρατεταμένα χειροκροτήματα, οι συντελεστές της εκδήλωσης δέχτηκαν τα συγχαρητήρια του Δημάρχου Ανδρέα Παπασπύρου.

Ο μαέστρος και η σύζυγος του αποδεικνύεται ότι κάνουν καλή δουλειά (αυτό φαίνεται και από την πρόοδο των μαθητών και χορωδών) γι' αυτό πρέπει να έχουν την συμπαράσταση των πολιτών τόσο στην ενίσχυση με περισσότερα μέλη, όσο και με μεγαλύτερη συμμετοχή στις εκδηλώσεις (Ουκ επ' άρτω μόνον ζήσεται άνθρωπος. Απ. Π.).

Μας χρειάζεται και η μουσική παιδεία!

- Στις 24/6 ο κιθαριστής, συνθέτης και μαέστρος Γιάννης Γαλίτης παρουσίασε ένα Κιθαριστικό Σύνολο στο μικρό αμφιθέατρο της κεντρικής πλατείας με τους: Μελίνα Βλάχου, Φωτεινή Τσουμάνη, Αλέξη Τσιώνη.

Ερμηνεύτηκαν κλασικές συνθέσεις σ' ένα μωσαϊκό ήχων που ευχαρίστησε τους ακροατές.

Σ.Τ.

Το πανηγύρι στην Ηλιόρραχη

Με επιτυχία πραγματοποιήθηκε το ημερήσιο πανηγύρι που διοργάνωσε, τη Δευτέρα του Αγ. Πνεύματος 24 Ιουνίου 2024, ο Εκπολιτιστικός και Μορφωτικός Σύλλογος Ηλιόρραχης Κόνιτσας, στο εξωκλήσι της Αγ. Τριάδας.

Ο Σύλλογός μας, τα τελευταία χρόνια καθιέρωσε την διεξαγωγή ημερήσιου πανηγυριού, σε μια προσπάθεια να αναβιώσει τα παλιά γλέντια που γίνονταν στην Αγ. Τριάδα.

Έτσι φέτος, διαμόρφωσε έναν υπερυψωμένο χώρο κάτω από τα δέντρα και τοποθέτησε δίκτυο σκίασης στον ακάλυπτο χώρο δημιουργώντας ένα όμορφο και άνετο περιβάλλον. Επίσης καθάρισε, από τη βλάστηση, τον δρόμο πρόσβασης προς την εκκλησία και δημιούργησε χώρο πάρκινγκ σε πολύ κοντινό, στην εκκλησία, χωράφι.

Όλα αυτά, σε συνδυασμό με την άμεση εξυπηρέτηση από τα παιδιά του Συλλόγου, τις καλές τιμές και τις μουσικές επιλογές του DJ Μάριου, άφησαν όλους τους παρευρισκόμενους ευχαριστημένους, κρατώντας το γλέντι μέχρι αργά το απόγευμα.

Οφείλουμε να ευχαριστήσουμε όλα τα μέ-

λη του Συλλόγου, που αφιλοκερδώς βοήθησαν, τόσο τις προηγούμενες μέρες για την προετοιμασία του χώρου, όσο και την ημέρα του πανηγυριού για την εξυπηρέτηση του κόσμου. Επίσης ευχαριστούμε τους συγχωριανούς μας, Δημήτρη Δημητρίου, Παντελή Κεφάλια και Μάκη Λάππα για την δωρεάν, διάθεση του ηχοσυστήματος, την παραχώρηση του χωραφιού για το παρκινγκ και τη διάθεση του μηχανήματος για την κοπή των χόρτων, αντίστοιχα.

Θα ήταν βέβαια παράληψη να μην ευχαριστήσουμε την εκκλησιαστική επιτροπή και ιδιαίτερα τον πατέρα Απόστολο Νάκο για την άψογη συνεργασία.

Τέλος ανανεώνουμε το ραντεβού με τους συγχωριανούς, τους φίλους του χωριού και όσους σπηρίζουν τις εκδηλώσεις που διοργανώνει ο Σύλλογος στις 18 Αυγούστου 2024, ημέρα Κυριακή στον προαύλιο χώρο του δημοτικού σχολείου Ηλιόρραχης, όπου ο Σύλλογος διοργανώνει δημοτική βραδιά με το συγκρότημα του Γιώργου Γιαννακού.

N.K.

Εκδηλώσεις από το Μουσικό Σχολείο

Στις 21/6/24, με τη λήξη των μαθημάτων, έγινε εκδήλωση στην αίθουσα του Δημαρχείου όπου τα παιδιά του Μουσικού Σχολείου έπαιξαν κιθάρα και πιάνο δείχνοντας την πρόοδο που έγινε στο διάστημα της χρονιάς στην εκμάθηση των οργάνων.

Στις 22/6, στην ίδια αίθουσα, η Παιδική Χορωδία, μας παρουσίασε ένα εξαιρετικό μουσικό πρόγραμμα και καταχειροκροτήθηκε.

Στις 23/6 από τη Μεικτή Χορωδία Ενηλίκων απολαύσαμε τραγούδια Ελλήνων συνθετών υπό τη δ/ση του μαέστρου Γιάννη Γαλίτη και συνοδεία πιάνου από την Αγγελική Παπανικολάου.

Τελειώνοντας, εκτός από τα παρατεταμένα χειροκροτήματα, οι συντελεστές της εκδήλωσης δέχτηκαν τα συγχαρητήρια του Δημάρχου Ανδρέα Παπασπύρου.

Ο μαέστρος και η σύζυγος του αποδεικνύεται ότι κάνουν καλή δουλειά (αυτό φαίνεται και από την πρόοδο των μαθητών και χορωδών) γι' αυτό πρέπει να έχουν την συμπαράσταση των πολιτών τόσο στην ενίσχυση με περισσότερα μέλη, όσο και με μεγαλύτερη συμμετοχή στις εκδηλώσεις (Ουκ επ' άρτω μόνον ζήσεται άνθρωπος. Απ. Π.).

Μας χρειάζεται και η μουσική παιδεία!

- Στις 24/6 ο κιθαριστής, συνθέτης και μαέστρος Γιάννης Γαλίτης παρουσίασε ένα Κιθαριστικό Σύνολο στο μικρό αμφιθέατρο της κεντρικής πλατείας με τους: Μελίνα Βλάχου, Φωτεινή Τσουμάνη, Αλέξη Τσιώνη.

Ερμηνεύτηκαν κλασικές συνθέσεις σ' ένα μωσαϊκό ήχων που ευχαρίστησε τους ακροατές.

Σ.Τ.

Κίνηση

Φωτ.: Άννα Τσιγγούλη

2ο Σεμινάριο Παραδοσιακού χορού
ΚΟΝΙΤΣΑ 28-30. ΙΟΥΝΙΟΥ 2024

Διήμερο Σεμινάριο με παραδοσιακό γλέντι το βράδυ του Σαββάτου 29.6.2024 στο χωριό Γανναδιό Μαστοροχωρίων με την κομπανία του **ΑΝΤΩΝΗ ΚΑΚΟΥΡΗ!**

ΕΙΣΗΓΗΤΕΣ:

ΜΙΧ. ΤΣΑΚΝΑΚΗΣ:

Χοροί και τραγούδια της Σαμαρίνας και των βλαχόφωνων χωριών των Γρεβενών.

Θ.ΟΥΖΟΥΝΗΣ-Π.ΠΡΟΦΗΤΗΛΙΩΤΗΣ:

Η μουσικοχορευτική παράδοση της Έδεσσας και των περιχώρων.

Α.ΤΣΙΑΡΑΣ: Μουσικοχορευτική και Υφολογική προσέγγιση στο Ρουμλούκι.

Ν.ΚΑΜΠΕΡΗΣ: Ζαγόρι- Ξεχασμένοι σκοποί και τρόποι.

Α.ΣΤΑΥΡΙΔΗΣ: Η πολιτισμική παράδοση στα Μαστοροχώρια Κόνιτσας.

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

Παρασκευή 28.06.2024:

17.30-18.00: εγγραφές-παραλαβή φακέλου

18.00-19.30 : εισήγηση Μ.ΤΣΑΚΝΑΚΗΣ, Γρεβενά

19.40-20.15 : φαγητό

20.30: αναχώρηση και συμμετοχή στο Διεθνές Φεστιβάλ Μουσικής Νότιων Βαλκανίων 1Γιατί είναι μαύρα τα βουνά1 του Ιδρύματος Στεγής Ωνάση σε συνεργασία με τον Κρίστοφερ Κιγκ στο χώρο πολιτισμού "Σπίτι της Χάμκως1, Άνω Κόνιτσα.

Κόνιτσα

Σάββατο 29.06.2024:

8.00-9.00 : πρωινό

9.15-10.45 : εισήγηση Θ.ΟΥΖΟΥΝΗΣ-Π.ΠΡΟΦΗΤΗΛΙΩΤΗΣ, Έδεσσα

10.45-11.00 : διάλειμμα

11.00 -12.30 : εισήγηση Α. ΤΣΙΑΡΑΣ, Ρουμλούκι

12.30-14.00 : εισήγηση Ν ΚΑΜΠΕΡΗΣ, Ζαγόρι

14.15-15.30: φαγητό, ταβέρνα ΜΥΛΟΣ

15.30-18.00! ξεκούραση

18.00: αναχώρηση για το Γανναδιό (Πέτρινα Χωριά)

18.30-19.30: ξενάγηση στο χωριό

19.30-21.00: εισήγηση Α.ΣΤΑΥΡΙΔΗΣ: Μασποροχώρια Κόνιτσας.

21.00: Γεύμα και γλέντι στην πλατεία του χωριού Γανναδιό με τους συμμετέχοντες στο σεμινάριο και τους κατοίκους του χωριού με την κομπανία του ΑΝΤΩΝΗ ΚΑΚΟΥΡΗ! {στα σκέτα!}

Κυριακή 30.06.2024:

9.15-10.00: πρωίνο

10.00-11.30: συζήτηση,
παραλαβή βεβαιώσεων

Καλή Αντάμωση!

Πληροφορίες-
Δηλώσεις Συμμετοχής

ΣΤΑΥΡΙΔΗΣ ΣΑΚΗΣ:
6977407086 | ΤΣΙΡΟΓΙΑΝ-
ΝΗΣ ΓΙΑΝΝΗΣ: 6978901277

«ΓΙΑΤΙ 'ΝΑΙ ΜΑΥΡΑ ΤΑ ΒΟΥΝΑ: Μουσικές κουλτούρες των Νοτίων Βαλκανίων

Με επιτυχία πραγματοποιήθηκε στην Κόνιτσα κι εφέτος η εκδήλωση «ΓΙΑΤΙ 'ΝΑΙ ΜΑΥΡΑ ΤΑ ΒΟΥΝΑ: Μουσικές κουλτούρες των Νοτίων Βαλκανίων».

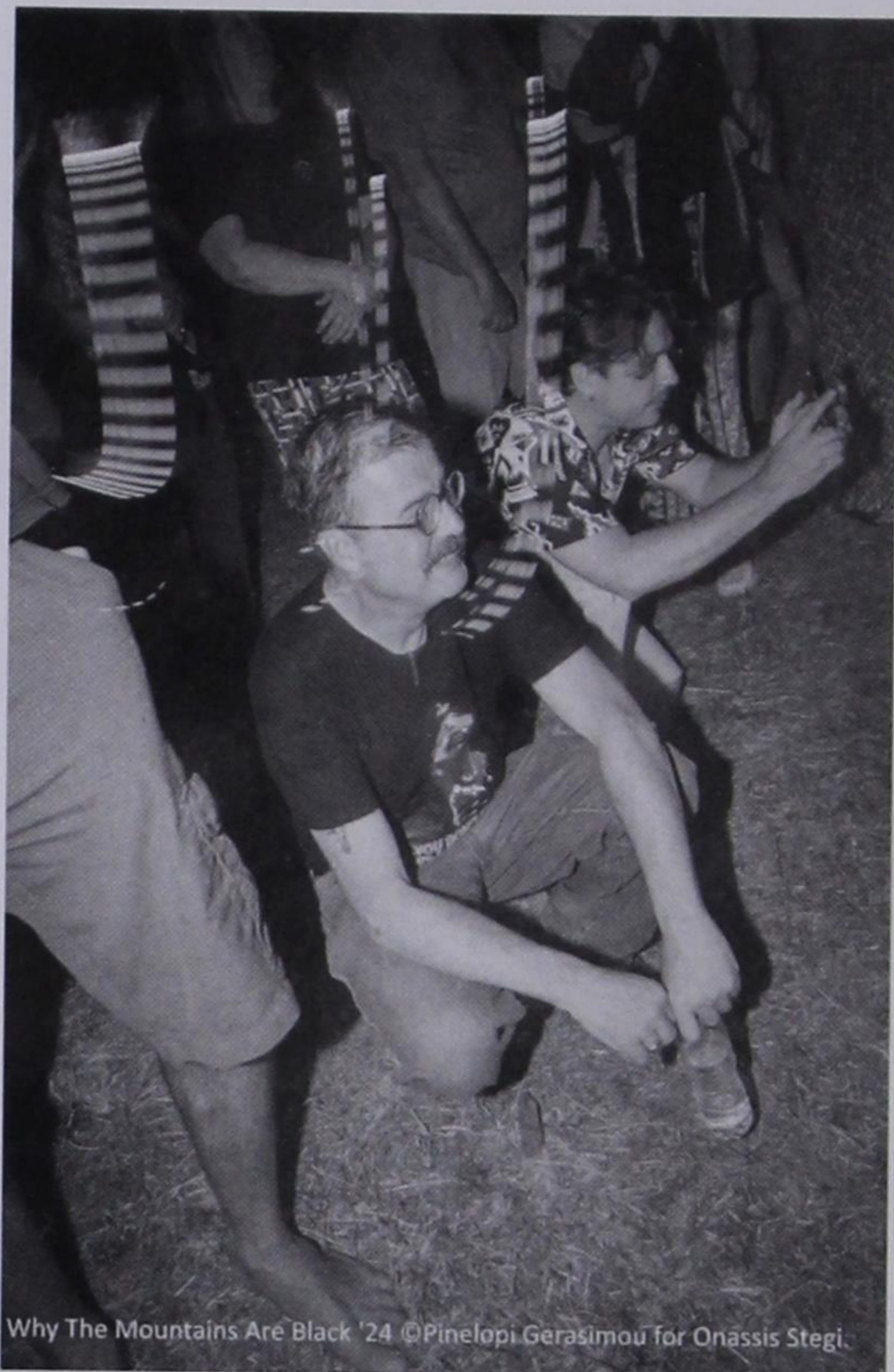
Η διοργάνωση έγινε από τον παραγωγό Christopher King στον χώρο (Σπίτι Χάμκως) όπου οι Κονιτσιώτες και πολλοί επισκέπτες απόλαυσαν ένα τριήμερο (28-30/6/24) μουσικής κουλτούρας των Βαλκανίων και προβολή ταινιών. Η εκδήλωση γίνεται με την φροντίδα του Ιδρύματος Ωνάση.

Why The Mountains Are Black '24 ©Pinelopi Gerasimou for Onassis Stegi.

Κόντροα

Why The Mountains Are Black '24 ©Pinelopi Gerasimou for Onassis Stegi.

Why The Mountains Are Black '24 ©Pinelopi Gerasimou for Onassis Stegi.

Why The Mountains Are Black '24 ©Pinelopi Gerasimou for Onassis Stegi.

«Στα Αγιασμένα Αχνάρια του Αγίου Παϊσίου»

Όπως κάθε χρόνο, έτσι κι εφέτος πραγματοποιήθηκαν οι τριήμερες εκδηλώσεις στη μνήμη του Οσίου Παϊσίου στην Κόνιτσα.

Το Πρόγραμμα

ΤΕΤΑΡΤΗ 10 ΙΟΥΛΙΟΥ 2024

9:00 – 18: 30: Επίσκεψη στην Οικία του Αγίου Παϊσίου και ξενάγηση από κληρικούς της Ιεράς Μητροπόλεως Δρυϊνουπόλεως Πωγωνιανής και Κονίτσης.

18:30 – 19:00: Μετάβαση στο Εξωκλήσι της Αγίας Βαρβάρας.

19:00 – 20:00: Παράκληση προς τιμήν του Αγίου στο ανωτέρω Εξωκλήσι.

Την Πέμπτη 11 Ιουλίου 2024 τελέσθηκε Θεία Λειτουργία στην Ιερά Μονή Στομίου, όπου μόνασε ο Άγιος και το απόγευμα της ίδιας μέρας Μέγας Πολυαρχιερατικός Εσπερινός στον Ιερό Προσκυνηματικό Ναό του Αγίου Κοσμά του Αιτωλού, ιερουργούντων των Μητροπολιτών Καστοριάς κ.κ. Καλλίνικου, Τόρτυνος και Μεγαλοπόλεως κ.κ. Νικηφόρου, Ιλίου, Αχαρνών και Πετρο-

πόλεως κ.κ. Αθηναγόρα, Δρυϊνουπόλεως, Πωγωνιανής και Κονίτσης κ.κ. Ανδρέα. Κατά τη διάρκεια του εσπερινού έγινε λιπάνευση της εικόνας του Αγίου Παϊσίου από το Ναό ως την πατρική οικία του Αγίου με τη συνοδεία της Φιλαρμονικής του Δήμου Κονίτσας «Ελευθέριος Χ. Παγγές» και της Στρατιωτικής Μουσικής της 8ης Ταξιαρχίας.

Την Παρασκευή 12 Ιουλίου 2024 τελέστηκε πανηγυρική Πολυαρχιερατική Θεία Λειτουργία στο Ναό του Αγίου Κοσμά, παρουσία των Αρχών. Στη συνέχεια ο Δήμαρχος Κονίτσας Ανδρέας Παπασπύρου δεξιώθηκε τους δημότες και τις Αρχές στο δημαρχείο, όπου πραγματοποιήθηκε ομιλία με θέμα «Ζώντας δίπλα σε έναν Άγιο» από τον κ. Αθανάσιο Ρακοβαλή Φυσικό, Αγιογράφο, Συγγραφέα. Οι εκδηλώσεις έκλεισαν με επίσκεψη στην έκθεση Αγιογραφίας και Ζωγραφικής που επιμελήθηκαν τα αντίστοιχα καλλιτεχνικά τμήματα του Δήμου Κονίτσας στον χώρο της Πινακοθήκης του Ιδρύματος Παπαδιαμάντη.

Κόνιτσα

ΕΚΘΕΣΗ ΑΓΙΟΓΡΑΦΙΑΣ & ΖΩΓΡΑΦΙΚΗΣ

Εκδήλωση μνήμης στο Αηδονοχώρι

Η καθιερωμένη εκδήλωση μνήμης για τους εκτελεσθέντες και το Ολοκαύτωμα του Αηδονοχωρίου από την 1η Ορεινή Μεραρχία «Εντελβαίς» των Ναζί στις 9/7/1943 πραγματοποιήθηκε στις 9/7/2024. Συνδιοργάνωση από το Δήμο Κόνιτσας, Κοινότητα Αηδονοχωρίου και Πολιτιστικό Σύλλογο «Το Βορτόπι».

Το πρόγραμμα ξεκίνησε με την Θεία Λειτουργία χοροστατούντος του σεβ. Μητροπολίτη κ. Ανδρέα, επιμνημόσυνη δέηση, Τρισάγιο και κατάθεση στεφάνων στο μνημείο πεσόντων – εκτελεσθέντων. Χαιρετισμό από εκπρόσωπο της Περιφέρειας, Δήμαρχο πρ. Κοινότητας και ομιλία, με αναδρομή στα ιστορικά γεγονότα από τη φιλόλογο Γιάννα Νίκου. Η εκδήλωση έκλεισε με δεξίωση στην κεντρική πλατεία του χωρίου.

- Παρόμοια εκδήλωση έγινε στις 10/7/24 στο Κεφαλόβρυσο Πωγωνίου όπου συνέχισαν το αποτρόπαιο έργο τους οι Ναζί εγκληματίες καίγοντας ζωντανούς 22 αθώους κατοίκους!

Εκδήλωση μνήμης στη Φούρκα

Τη μνήμη της γυναίκας της Πίνδου, των αξιωματικών Κωνσταντίνου Δαβάκη, Αλέξανδρου Διάκου και όλων των ηρώων του έπους του 1940, παρουσία της Γενικής Γραμματέα του Υπουργείου Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας κας Μαρίας Στέψου που παρίστατο ως εκπρόσωπος της Κυβέρνησης, της Βουλευτή και πρώην Υφυπουργού Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας κας Μαρίας Κεφάλα, του πρώην Υφυπουργού Προστασίας του Πολίτη κ. Λευτέρη Οικονόμου και του Διοικητή της 1ης Στρατιάς Αντιστράτηγου Δημόκριτου Κωνσταντάκου, τίμησαν η Περιφέρεια Ηπείρου, ο Δήμος Κόνιτσας και η Κοινότητα Φούρκας με τη διοργάνωση επετειακών εκδηλώσεων στη Φούρκα Κόνιτσας το Σάββατο 20 Ιουλίου 2024.

Στο εκκλησάκι του Προφήτη Ηλία τελέσθηκε Θεία Λειτουργία και Δοξολογία και στο μνημείο των πεσόντων εψάλη Επιμνημόσυνη Δέηση για τους πεσόντες του '40.

Ακολούθησε στέψη προτομών των ηρώων Κωνσταντίνου Δαβάκη και Αλέξανδρου Διάκου, κατάθεση στεφάνων, σύντομη τοπογραφική ενημέρωση από αξιωματικό της 8ης Ταξιαρχίας, ενώ τον πανηγυρικό της ημέρας εκφώνησε ο Αντιστράτηγος ε.α. Πρόεδρος του Συνδέσμου Αποστράτων Αξιωματικών Ιππικού Τεθωρακισμένων με θέμα: «Οι γυναίκες της Πίνδου - Το κλίμα της εποχής». (Θα δημοσιευτεί στο επόμενο τεύχος)

Στη συνέχεια ακολούθησε δεξίωση από την Περιφέρεια Ηπείρου και το Δήμο Κόνιτσας στην πλατεία της Κοινότητας Φούρκας, όπου ο Δήμαρχος Κόνιτσας Ανδρέας

Παπασπύρου απηύθυνε χαιρετισμό και υποδέχτηκε τους προσκεκλημένους, εκφράζοντας παράλληλα την πεποίθηση ότι αποτελεί χρέος μας η διατήρηση της ιστορικής μνήμης. Επιπλέον, ευχαρίστησε την Περιφέρεια για τη συμβολή της στην υλοποίηση των εκδηλώσεων, τους συντελεστές τους, τον Διοικητή της 8ης Ταξιαρχίας, τους Διοικητές του 583 Τ.Π. και Τ.Ε., την Αστυνομία, τη Μητρόπολη, τους κατοίκους της Κοινότητας Φούρκας και όσους τίμησαν με την παρουσία τους την ημέρα τιμής και μνήμης.

Τις εκδηλώσεις τίμησαν με την παρουσία τους ο Μητροπολίτης Δρυϊνουπόλεως, Πωγωνιανής και Κονίτσης κ.κ. Ανδρέας, η Γενική Γραμματέα του Υπουργείου Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας Μαρίνα Στέψου εκπροσωπώντας την Κυβέρνηση, η Βουλευτής και πρώην Υφυπουργός Μαρία Κεφάλα, ο Περιφερειάρχης Ηπείρου Αλέξανδρος Κακριμάνης, ο Δήμαρχος Κόνιτσας Ανδρέας Παπασπύρου, ο πρώην Υφυπουργός Ελευθέριος Οικονόμου, ο Διοικητής της 1ης Στρατιάς Δημόκριτος Κωνσταντάκος, ο Διοικητής της 8ης Ταξιαρχίας Ταξίαρχος Γεώργιος Παππάς, ο Συνταγματάρχης ΣΞ Περικλής Χαλάστρας, ο Βοηθός του Γενικού Περιφερειακού Αστυνομικού Διευθυντή Ηπείρου Ταξίαρχος Ηλίας Σκανδάλης, ο Αστυνομικός Διευθυντής Διεύθυνσης Αστυνομίας Ιωαννίνων Γεώργιος Αζέλης, ο Διοικητής του 583 Τ.Π. Αντισυνταγματάρχης Αθανάσιος Γιαννούλης, ο Διοικητής του Τάγματος Εθνοφυλακής Κόνιτσας Αντισυνταγματάρχης Τεθωρακισμένων Κωνσταντίνος

Ντόλκας, ο Διοικητής της Πυροσβεστικής Υπηρεσίας Κόνιτσας Αντιπύραρχος Λεωνίδα Καραλής, η αναπληρώτρια Περιφερειάρχης Αγνή Νάκου- Δασούλα και οι Αντιπεριφερειάρχες Πρόδρομος Γαϊτανίδης, Θωμάς Πιπούλης και Γιούλα Μητροκώστα, ο πρώην Δήμαρχος Κόνιτσας Νικόλαος Εξάρχου, οι Αντιδήμαρχοι Δημήτριος Κοτσιάφτης, Απόστολος Τσιούτσιος, Νικόλαος Στράτος, Δημήτριος Γκριμότσης, ο εντεταλμένος σύμβουλος Γεώρ-

γιος Μήτσος, ο Πρόεδρος και ο Γραμματέας του παραρτήματος Ιωαννίνων της Ένωσης Αποστράτων Αξιωματικών Στρατού Ιωάννης Οικονόμου και Θωμάς Χαλκιάς, ο εκπρόσωπος του Συνδέσμου Εφέδρων Αξιωματικών Στρατού Κωνσταντίνος Παγανιάς, Πρόεδροι των Κοινοτήτων μας, εκπρόσωποι των Συλλόγων Φουρκιωτών, εκπρόσωποι, τοπικών αρχών, κομμάτων και φορέων, κάτοικοι της Φούρκας, των όμορων Κοινοτήτων και επισκέπτες.

ΒΙΒΛΙΑ

• Ειρήνη Ε. Οικονόμου-Σταματάκη **Το πρώτο ταξίδι της ζωής**

Μας ξάφνιασε η κ. Ειρήνη με το νέο βιβλίο της που εκδόθηκε πρόσφατα. Το προηγούμενο με τίτλο «Μια ιστορία απ' τα παλιά» (έκδοση 2020) είχε σχέση με το μπουλινγκ στα Σχολεία – βλ. «Κόνιτσα» τ.χ. 214/2020.

Με το νεοεκδοθέν απευθύνεται στα παιδιά και τους γονείς γράφοντας: «... Προσπάθησα να περιγράψω το ταξίδι μας, αυτό, από τη σύλληψη μέχρι την παιδική μας ηλικία, με απλά λόγια και με ειλικρινή πρόθεση, προκειμένου να απαντηθούν τα ερωτήματα για το πρώτο ταξίδι της ζωής μας».

Με απλό και γλαφυρό τρόπο η κ. Ειρήνη περιγράφει τον τρόπο που θα δοθεί απάντηση από τους γονείς στα μικρά παιδιά τους, όταν κάποτε θα ακούσουν την απορία τους «πώς έρχονται στον κόσμο τα παιδιά».

Είναι γεγονός ότι η ερώτηση φέρνει σε αμηχανία πολλούς γονείς και καταφεύγουν σε διάφορες απαντήσεις. Νομίζουμε, ότι με το παρόν πόνημα, οι νέοι γονείς θα διευκολύνονται στις απαντήσεις τους και τους συστήνουμε το χρήσιμο αυτό βιβλίο.

Σ.Τ.

Σημείωση

Η συμπατριώτισσά μας κ. Οικονόμου σπούδασε Ιατρική και Ψυχολογία στο F.U. Berlin με υποτροφία αριστούχου. Ειδικεύτηκε στην Παθολογία και Καρδιολογία σε Πανεπιστημιακές κλινικές και ανακηρύχ-

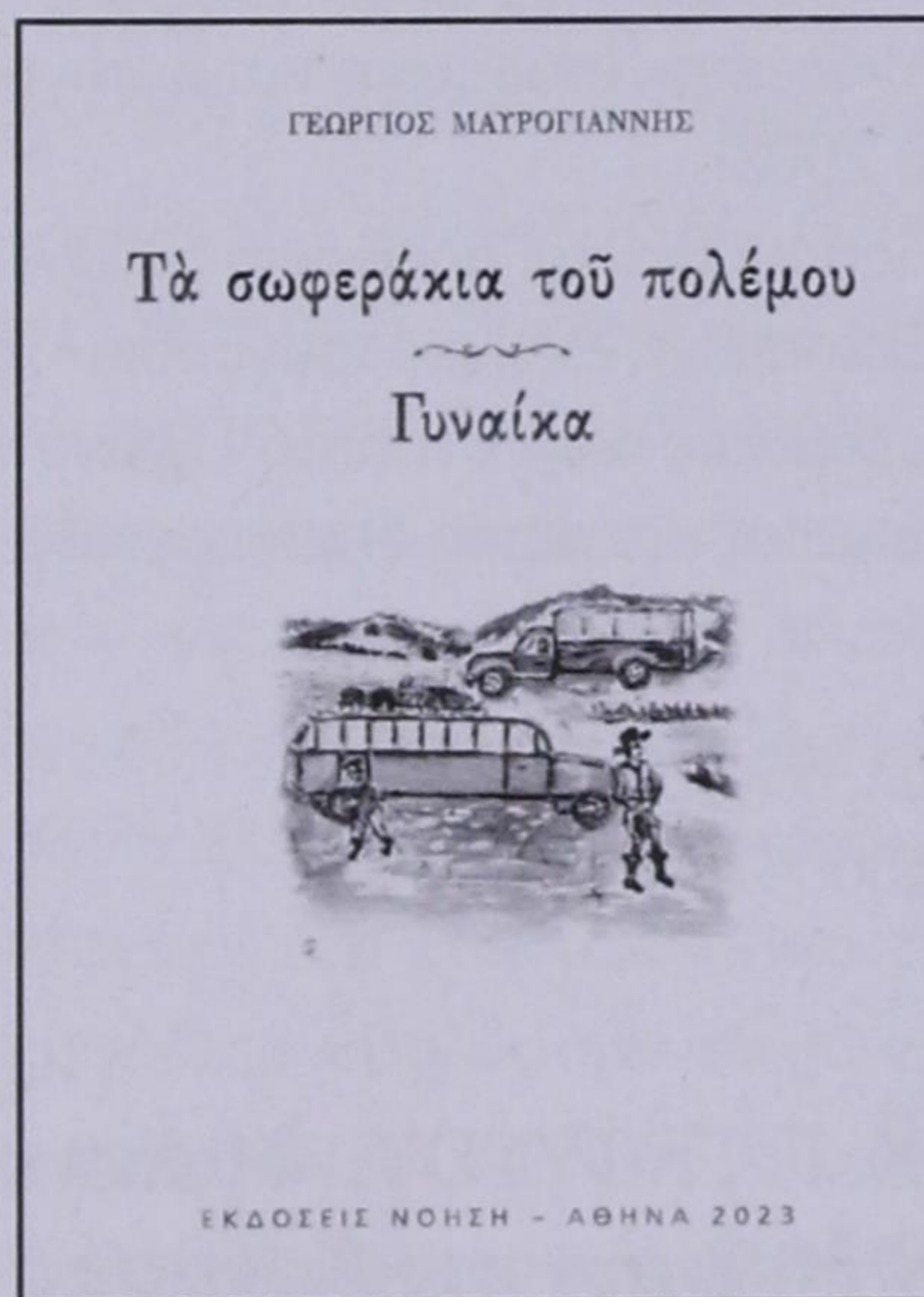
θηκε διδάκτωρ Ι. Σχολής F. U. Berlin. Εργάστηκε 25 χρόνια στο Θεραπ. Κέντρο «Υγεία» και 16 χρόνια της Παθολ. Κλινικής, συνταξιοδοτούμενη το 2018. Τηλ. 6944392273.

• ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΜΑΥΡΟΓΙΑΝΝΗΣ

α) **ΛΥΡΙΚΗ ΑΥΡΑ**

(Έμμετροι ποιητικοί στίχοι)

β) **Τα σωφεράκια του πολέμου**

Δύο βιβλία με τους πιο πάνω τίτλους λάβαμε πρόσφατα από τον φίλο Γ. Μαυρογιάννη.

Στις 132 σελίδες του πρώτου με ποιήματα που εκπέμπουν μια λυρική αύρα, όπως είναι και ο τίτλος του βιβλίου, ο αναγνώστης απολαμβάνει τη δροσιά της νιότης του αναπολώντας νοσταλγικές στιγμές μιας άλλης εποχής...

Στο δεύτερο βιβλίο «Τα σωφεράκια του πολέμου» ο συγγραφέας περιγράφει την προσφορά αυτών των βιοπαλαιστών σε μια εποχή με πολλές ανάγκες και δυσκολίες. Είναι ένα κατατοπιστικό ανάγνωσμα -για αυτούς τους «αφανείς ήρωες- που θα ανασκαλίσει μνήμες σε παλιότερους και θα κομίσει ιστορική γνώση στους νεότερους...

Ο Γ. Μ. συνταξιούχος Γεωπόνος, άνθρωπος με πνευματικές ανησυχίες, δεν χάνει άχαρα το χρόνο του, αλλά ασχολείται και με τη συγγραφή εκδίδοντας – εκτός των προαναφερομένων βιβλίων και τα εξής προηγούμενα:

«Νύχτα ερωτικής τραγωδίας» (2001)

«Ανάλεκτα» (ποιήματα και πεζογραφήματα) 2003

«Παραμύθια και αλήθειες» (2009)14)

«Ξεχασμένα Σχολικά τραγούδια» (2014)

Ευχόμαστε στον αγαπητό Γιώργο να είναι ακμαίος και πάντα δημιουργικός.

Τηλ. συγγραφέα
2656041531

Σ.Τ.

•Χ. Γ. ΓΚΟΥΤΟΥ: «Μολιστινά. Η Μόλιτσα της Κόνιτσας στο παρελθόν»

Γράφει ο **Κλεομένης Κουτσούκης**,
ομ. Καθηγητής Πανεπιστημίου

Ο «Ιστορικός της Κόνιτσας», όπως καταξιώθηκε να γίνει πλέον γνωστός ο κ. Χαρίλαος Γκούτος, ομότιμος καθηγη-

τής του Παντείου Πανεπιστημίου, μας εντυπωσιάζει αυτή τη φορά με τον Β΄ τόμο της ιστορικής πραγματείας του με τίτλο: *Μολιστινά: Η Μόλιτσα της Κόνιτσας στο παρελθόν* Τόμος Β΄, Αθήνα, εκδόσεις Λειμών, 2023.

Ο καθηγητής κ. Χ. Γκούτος, θαυμάσιος χειριστής της ελληνικής γλώσσας και ακριβολόγος, με λιτό ύφος, μας ξιδεύει στην αγαπημένη του Μόλιτσα για να μας παρουσιάσει επί πλέον στοιχεία που συνέλεξε με μεθοδικότητα, μετά την έκδοση του Α΄ τόμου. Στις 250 σελίδες του βιβλίου συνθέτει το νέο ιστορικό υλικό με έναν ιδιαίτερα ελκυστικό και ευρηματικό τρόπο, και με επιστημονική και βιβλιογραφική τεκμηρίωση.

Αρχικά μας ξεναγεί στα τρία χωριά της Μόλιτσας, πρώτα με τις κυριότερες σχετικές πληροφορίες της δικής του οπτικής και έπειτα με τις εντυπώσεις άλλων επισκεπτών που δημοσιεύθηκαν σε ποικίλα έντυπα. Πολύ ενδιαφέρουσα είναι και η παρουσίαση της βιβλιογραφίας για την Μόλιτσα που έχει συλλέξει και που είναι εκπληκτικώς εκτενής.

Στα επόμενα κεφάλαια μας πληροφορεί για τις 80 περίπου ενθυμήσεις και επιγραφές που γράφτηκαν κατά τα έτη 1422-1892 σε ναούς της Μόλιτσας, για την πληθυσμιακή εξέλιξή της, για τα κτήριά της που φέρουν τις χρονολογίες κατασκευής τους, για τα σωζόμενα παλιά κτήρια του Γανναδιού, για την ιστορία

της μονής της Μόλιστας, που ιδρύθηκε το 1326, για τις εικονογραφήσεις πέντε ναών, για περιστατικά της ενορίας του Γανναδιού και για τα σχολεία της Μόλιστας πριν και μετά το 1870. Συναφές είναι το θέμα των κληροδοσιών και των δωρεών προς ναούς των τριών χωριών ή προς τις κοινότητές τους και ιδίως η κληροδοσία του Νικολάου Ξινού και οι γραπτές πληροφορίες για την περιουσία της, τα κτήριά της, τις δαπάνες της και την διαχείρισή της. Σε άλλο κεφάλαιο εντάσσονται τα εξής θέματα: ταχυδρομείο, αυτοκινητόδρομοι, ύδρευση και άρδευση, αγροτική παραγωγή, βοσκότοποι, αυθαιρεσίες σταθμαρχών Χωροφυλακής, δύο σωματεία Μολιστινών.

Η θεματολογία, που είναι ασυνήθιστα ποικίλη για βιβλίο τοπικής ιστορίας, καλύπτει και άλλους τομείς του παρελθόντος της Μόλιστας, καθόσον εκτείνεται και σε πληροφορίες, μεταξύ άλλων, για παλιά μέλη 13 οικογενειών του Γανναδιού, για δύο γιατρούς Μολιστινούς, για δικαιοπραξίες, επιστολές και ημερολογιακές σημειώσεις παλιών Μολιστι-

νών, για την εμπόλεμη δεκαετία του 1940, για τους τρόπους που γίνονταν γλέντια-χοροί, ψάρεμα στο ποτάμι, κυνήγι κ.ά. Στο τέλος του βιβλίου παρατίθενται φωτοτυπίες εγγράφων, σχεδιαγράμματα και φωτογραφίες τοπίων, προσώπων και πραγμάτων. Το εξώφυλλο κοσμείται με υποβλητική φωτογραφία των τριών χωριών στις πλαγιές του Σμόλικα.

Ενδεικτικό του πάθους του συγγραφέα να ερευνήσει ό,τι έχει σχέση με τον γενέθλιο τόπο του, είναι η ομολογία του στον πρόλογο του βιβλίου του, όπου γράφει: «Οι απολαυστικές έρευνές μου για την ιστορία της Επαρχίας Κονίτσας και των γειτονικών της περιοχών συνεχίστηκαν επί χρόνια και οδήγησαν στην ανακάλυψη και νέων άγνωστων πληροφοριών» για να προσθέσει λέγοντας: «εύχομαι να ενδιαφερθούν άλλοι να συνεχισθεί η έκδοση επόμενων τόμων των Μολιστινών». Το ευχόμαστε και εμείς, αλλά πολύ αμφιβάλλουμε αν θα υπάρξουν ερευνητές με τις δικές του αρετές, με τέτοιο πάθος και τόση αφοσίωση.

Παρακαλούμε τους συνεργάτες και φίλους του περιοδικού μας να είναι όσο πιο σύνιομοι μπορούν στα κείμενα που μας στέλνουν και να αναφέρονται κυρίως στην ιστορία, παράδοση, προβλήματα της περιοχής μας κ.ά. Έτσι, θα δημοσιεύονται περισσότερες εργασίες προς ικανοποίηση όλων.

Οι πρόγονοί μας συμβούλευαν:

«Ουκ εν το πολλώ το ευ...» και «το λακωνίζειν εσσι φιλοσοφείν».

Προσμονή

Το ρυτιδιασμένο χέρι
ένα με την σιδεριά του παραθύρου
το άλλο απλωμένο στο πουθενά
χριστιανικό χέρι περιμένει
ένα ξεροκόμματο να φέρει
στης μοναξιάς το παραθύρι
μήτε ήλιου ακτίνα μπαίνει
μήτε αεράκι κουρτίνα ανεμίζει
οι αναμνήσεις γίνανε λιθάρια
και οι ελπίδες ζάρωσαν στα δοκάρια
μια ολάκαιρη σκληρή ζωή
στην πάλευκη κόμη φυτοζωεί.

Η. Α.

Επιούσιος

Το Πάτερ Ημών εν τοις Ουρανοίς
χαιρόσουνα να λες
και σαν έφθανες
στον άρτον ημών το επιούσιον
δος ημίν σήμερα
ύψωνες όσο μπορούσες τη φωνή σου
ο Ύψιστος να νοιώσει την ψυχή σου
το εκκλησίασμα παράσερνες
στην ίδια την ευχή
τα φτωχικά του χωριού να γεμίσουν
από σταρένιο έστω
και κριθαρένιο ψωμί
Μπάρμπα Νικόλα ο άρτος επιούσιος
μαζί σου λησμονήθηκε
το γένος των ανθρώπων
σήμερα τα μεγαλεία σκέφτεται
την πίστη στη μετά θάνατον ζωή
μετά χαράς και αγαλλίασης
εγκατέλειψε.

Η.Α.

Οί φίλοι

Σάν έρθ' ή ώρα και καιρός,
ή μοναξιά θα γίνη φίλη,
ό πόνος γίγας τρομερός
κι ή άχρωμιά πληγή στα χείλη.

Λειψό, άγάπης, μιλητό
τή λησμονιά ξανά, θεριεύει,
χρονιά, με δίχως τρυγητό,
στα σωθικά χολή φιλεύει.

Γαλάζια μάτια και γλαρά,
νεανικό κρυφό καμάρι,
άστέρια στέκουν ζοφερά,
ξεθωριασμένοι, νύχτας φάροι.

Ψυχές που ζούν μοναχικά,
παρηγοριά τον ύπνο έχουν,
όνείρων χάδια άνεμικά
άναζητούν, μα κεϊνα τρέχουν.

Πετούν σε χώρες τ' ούρανοϋ,
φανταστικές θερμές κοιλάδες,
με άρμα άδηλο, του νοϋ
και φεγγοβόλες, μνήμης, δάδες.

Όνείρων πόθοι ψυχικοί,
τής μοναξιάς οί μόνοι φίλοι,
σιωπή και πόνοι φορτικοί
άπ' την αύγή και ώς τὸ δεϊλι.

Μέτσοβο 18/02/2024

Γεώργιος Μαυραγιάννης

Κυριακή

ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ
ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΚΟΝΙΤΣΑΣ

ΣΟΥΣΑΜΙ ΑΝΟΙΞΕ: Ανακαλύπτοντας θησαυρούς στη Βιβλιοθήκη...

Το φετινό καλοκαίρι οκτώ βιβλιοθήκες από όλη την Ελλάδα, η Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Κόνιτσας, η Δαΐδειος Παιδική Βιβλιοθήκη, η Δημοτική Βιβλιοθήκη Καλυβίων Δήμου Σαρωνικού, η Δημοτική Βιβλιοθήκη Φιλοθέης Ψυχικού, η Παιδική Βιβλιοθήκη Καλαμαριάς, η Παιδική Βιβλιοθήκη Συνοικισμού Καραμπουρνάκι, η Παιδική Βιβλιοθήκη SEARCH Κηφισιάς και η Παιδική και Εφηβική Βιβλιοθήκη Βελβεντού, με μια σειρά εργαστηρίων για παιδιά, αναδείξαμε τους θησαυρούς που βρίσκονται σε μια βιβλιοθήκη. Πάνω από 150 τίτλοι βιβλίων υποστήριξαν την προσπάθεια των παιδιών να ανακαλύψουν πολύτιμα που μπορούσαν να φανταστούν και άλλα πιο αναπάντεχα.

Βιβλία, ταξίδια στον χρόνο και στους τόπους και προβολές κλασικών ταινιών βοήθησαν τα παιδιά να ψάξουν και να ταιριάξουν τις λέξεις των θησαυρών, να γίνουν «ποιητές», να «φιλοσοφήσουν» για τους δικούς τους θησαυρούς, να γνωρίσουν πολύτιμες τροφές και θησαυροφυλάκια σπόρων, να πειραματιστούν με απλά υλικά, να μαγειρέψουν τις δικές τους λιχουδιές, να κατασκευάσουν θησαυροφυλάκια για τα πολύτιμά τους, να μάθουν δημιουργικούς τρόπους επαναχρησιμοποίησης απορριμμάτων, να με-

τατραπούν σε πειρατές που ψάχνουν θησαυρούς, να γίνουν «επιμελητές» μουσειακών συλλογών και να κατασκευάσουν τη μακέτα του δικού τους μουσείου, αλλά και να κατανοήσουν τη σημασία των πολύτιμων προσωπικών δεδομένων του ψηφιακού κόσμου!

Οι οκτώ βιβλιοθήκες δημιουργήσαμε ένα δίκτυο συνεργασίας και ανταλλαγής απόψεων, εμπειριών και σχεδίων για τη δουλειά μας μέσα στη Βιβλιοθήκη. Συνεργαστήκαμε με στόχο την καλλιέργεια αναγνωστικών συνηθειών μέσα από τη συνεχή δημιουργία αναγνωστικών μονο-

Κίνηση

πατιών, όπου το ένα βιβλίο οδηγεί στο άλλο με τον ίδιο τρόπο που κάθε παιδί εξελίσσεται ως αναγνώστης. Η ενότητα δράσεων «Σουσάμι άνοιξε! Ανακαλύπτοντας θησαυρούς στη Βιβλιοθήκη» είναι η πρώτη κοινή προσπάθεια, που θα συνεχιστεί στις χειμερινές δράσεις της βιβλιοθήκης.

ΝΕΟ ΕΠΑΘΛΟ «ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΚΟΥΣΙΟΣ»

Μετά την επιτυχία των αποφοίτων από το ΕΠΑ.Λ. Κόνιτσας στα Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα της Ελληνικής Επικράτειας, ο Αθλοθέτης κ. Δημήτριος Κων. Κούσιος, αποφάσισε να καθιερώσει από φέτος για το έτος 2024-2025, νέο Έπαθλο «ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΚΟΥΣΙΟΣ», στη μνήμη του πατέρα του Κων. Κούσιου, για τον πρωτεύσαντα απόφοιτο του ΕΠΑ.Λ. Κόνιτσας, πού με τον μεγαλύτερο αριθμό μορίων *biumyitiui ut*. Ανώτατη Σχολή της Ελληνικής Επικράτειας.

Φυσικά θα συνεχίσει την απονομή του «ΕΡΙΦΙΛΕΙΟΥ ΕΠΑΘΛΟΥ», για τον πρωτεύσαντα απόφοιτο του ΓΕ.Λ. Κόνιτσας, όπως γίνεται τα τελευταία 27 χρόνια και οι σχετικές ανακοινώσεις φαίνονται κατωτέρω.

Απαραίτητες προϋποθέσεις του/ης υποψηφίου είναι να προσκομίσει και πρωτοκολλήσει στο σχετικό Λύκειο:

*Σχετική αίτηση συμμετοχής του μαζί με την σχετική βεβαίωση του Υπουργείου Παιδείας, Έρευνας & Θρησκευμάτων (όπου βεβαιώνεται η επιτυχία του/ης) μέχρι την Παρασκευή 30 Αυγούστου 2024 και ώρα 14.00 μ. μ.

Η ανωτέρω αίτηση πρέπει απαραίτητως να συνοδεύεται από:

Α. Βεβαίωση του Δήμου Κόνιτσας ότι ο ένας τουλάχιστον από τους γονείς του είναι εγγεγραμμένος στον Δήμο Κόνιτσας,

Β. Δήλωση του ότι δεν είναι κάτοχος άλλης υποτροφίας.

Στοιχεία Αθλοθέτη για τα Λύκεια Κόνιτσας :

Δημήτριος Κων. Κούσιος

Fax/Τηλ: 210-800.11.75 η/και 6970 277 677

mail: dec@otenet.gr

ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ

Παρακαλούμε τους φίλους μας να στέλνουν τις συνδρομές στον αριθ.
IBAN: 30201713020006302010076:607 Τρ. Πειραιώς ή με ταχυδρομική επιταγή.

ΠΡΟΣΟΧΗ!

Όχι με απλό ή συστημένο φάκελο, γιατί πολλές φορές δεν φτάνει ούτε ο φάκελος, ούτε το περιεχόμενο στον προορισμό του!...

Σ.Ε.

• Σεμινάριο Πρώτων Βοηθειών

«Όλοι μπορούν να σώσουν μια Ζωή»

Ο Δήμος Κόνιτσας και το Εθνικό Κέντρο Άμεσης Βοήθειας διοργάνωσαν σεμινάριο Πρώτων Βοηθειών την Δευτέρα 13 Μαΐου 2024 και ώρα 9.30 π.μ. στην αίθουσα εκδηλώσεων του Δημαρχείου Κόνιτσας.

Η σπουδαιότητα της γνώσης των Πρώτων Βοηθειών μέσα από την θεωρητική εκπαίδευση αλλά και την πρακτική εξάσκηση, είναι προφανής στην αναγκαιότητα παροχής Πρώτων Βοηθειών σε καταστάσεις έκτακτης ανάγκης αλλά και στην καθημερινότητα, εκεί όπου η έγκαιρη και σωστή παρέμβαση κάποιου που γνωρίζει Πρώτες Βοήθειες μπορεί να αποτρέψει μια αναπηρία ή να σώσει μια ζωή.

Η εκπαίδευση – επίδειξη επικεντρώθηκε στην Καρδιοαναπνευστική αναζωογόνηση και την παροχή Πρώτων Βοηθειών με χρήση απινιδωτή.

• Το Κοινωνικό Παντοπωλείο Δήμου Κόνιτσας, στις 16 & 17 Μαΐου 2024 πραγματοποίησε την 75η διανομή διαφόρων προϊόντων στους ωφελούμενους του. Τα προϊόντα που διανεμήθηκαν συγκεντρώθηκαν με τις ευγενικές χορηγίες των εταιρειών:

«ΔΙΚΤΥΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ

& ΑΡΩΓΗΣ», «BIOLAB».

Ο Δήμος Κόνιτσας και τα Στελέχη του Κοινωνικού Παντοπωλείου εκφράζουν τις θερμές ευχαριστίες τους για την έμπρακτη κοινωνική τους προσφορά, καλώντας και άλλες επιχειρήσεις καθώς και συνδημότες τους να σταθούν αρωγοί στην όλη προσπάθεια που καταβάλλεται.

• Ημερίδα και Έκθεση για το Γεωπάρκο Βίκου-Αώου

Στην αίθουσα του Δημαρχείου από την Αναπτυξιακή Ηπείρου Α.Ε. ως φορέα διαχείρισης του Παγκοσμίου Γεωπάρκου UNESCO Βίκου-Αώου και το Δήμο Κόνιτσας διοργανώθηκε ημερίδα με θέμα «Γη-νερό-πέτρα» ιστορίες γεωλογίας στο Γεωπάρκο Βίκου-Αώου.

Η ημερίδα έγινε στο πλαίσιο της Εβδομάδας Ευρωπαϊκών Γεωπάρκων 2024 και του εορτασμού συμπλήρωσης 20 χρόνων από τη δημιουργία του Παγκόσμιου Δικτύου Γεωπάρκων UNESCO. Τα θέματα που ανέπτυξαν ειδικοί επιστήμονες ήταν σχετικά με το νερό, τα πετρώματα, οι πηγές, τα ρήγματα και οι σεισμοί στην περιοχή της Κόνιτσας.

Ομιλητές: η υποψ. Δρ. Γεωργία Κισσάκη και ο Δρ. Χαρητάκης Παπαϊωάννου, ο Αναπληρωτής Καθηγητής του τμ. Γεωλογίας Α.Π.Θ. Αλέξανδρος Χατζηπέτρος, ο προϊστ. της Περιφ. Μονάδας Ηπείρου Δρ. Ευάγγελος Νικολάου και ο Μεταδιδακτορικός Ερευνητής τμ. Γεωλογίας του Α.Π.Θ. Δρ. Χρήστος Στεργίου.

Στα πλαίσια της ημερίδας έγινε και επίσκεψη σε γεώτοπους του δικαιοπάροχου «Νέλες» Κλειδωνιάς και ρήγμα Κόνιτσας καθώς και φωτογραφική έκθεση «τα πετρώματα του Γεωπάρκου», στην είσοδο του Δημαρχείου.

**• ΕΥΧΕΣ ΔΗΜΑΡΧΟΥ
ΣΤΙΣ ΜΑΘΗΤΡΙΕΣ ΚΑΙ ΜΑΘΗΤΕΣ
ΠΟΥ ΔΙΑΓΩΝΙΖΟΝΤΑΙ
ΣΤΙΣ ΠΑΝΕΛΛΑΔΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ**

Αγαπητά μας παιδιά,

Έχετε τις ευχές όλων μας για να δώσετε με αισιοδοξία, δύναμη τον αγώνα των Πανελλαδικών Εξετάσεων για την εισαγωγή σας στην Τριτοβάθμια Εκπαίδευση και να βγείτε νικητές.

Να δώσετε αυτή τη μάχη με αποφασιστικότητα και εμπιστοσύνη στον εαυτό σας, γνωρίζοντας ότι τα όνειρα δεν τελειώνουν στις Πανελλαδικές Εξετάσεις.

Εύχομαι, με όπλο τις γνώσεις σας, να ολοκληρώσετε επιτυχώς την αξιόπαινη προσπάθεια που έχετε αρχίσει από καιρό και να συνεχίσετε με το ίδιο πείσμα σε όλα τα στάδια της ζωής σας.

Τις ευχές μου και τα συγχαρητήρια και στους γονείς και τους εκπαιδευτικούς σας για την αμέριστη συμπαράστα-

ση και καθοδήγηση που σας παρέιχαν όλα αυτά τα χρόνια.

Μέσα από την καρδιά μου, εύχομαι καλή και δυναμική πορεία για τον καθένα ξεχωριστά και ευόδωση των στόχων σας.

• Ο Δήμος Κόνιτσας την Κυριακή 23 Ιουνίου 2024 φιλοξένησε στην αίθουσα εκδηλώσεων του Δημαρχείου την εκδήλωση της απονομής των ετήσιων χρηματικών επάθλων και βραβείων στους δικαιούχους απόφοιτους μαθητές των ακριτικών σχολείων τοίυ Νομού Ιωαννίνων που διοργανώνει το Ίδρυμα «Μόρφωσις Νεολαίας».

Το Ίδρυμα «Μόρφωσις Νεολαίας», που διαχειρίζεται η Πανηπειρωτική Συνομοσπονδία Ελλάδος, βραβεύει κάθε χρόνο τους αριστούχους πρωτεύσαντες μαθητές, εκπληρώνοντας τη βούληση του διαθέτη Στέφανου Βασιλάκου από την Κόνιτσα των Γραμμενοχωριών.

Η απονομή των βραβείων έγινε από

τον Πρόεδρο και τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου του Ιδρύματος, τον Δήμαρχο, τον Πρόεδρο του Δ.Σ., Αντιδημάρχους και Δημοτικούς Συμβούλους του Δήμου Κόνιτσας και του Δήμου Πωγωνίου, καθώς και από την βουλευτή του νομού Ιωαννίνων Μερόπη Τζούφη και τον εκπρόσωπο της μουσικής μας παράδοσης Σάββα Σιάτρα που τίμησαν με την παρουσία τους την εκδήλωση.

Ο Δήμος Κόνιτσας εκφράζει θερμά συγχαρητήρια στους μαθητές για τη διάκρισή τους, τους εκπαιδευτικούς και τους γονείς τους για τη στήριξη που τους προσφέρουν, καθώς και στον Πρόεδρο και όλο το Διοικητικό Συμβούλιο του Ιδρύματος και της Πανηπειρωτικής για την αξιόπαινη πρωτοβουλία.

• Το πρωί της Πέμπτης 23 Μαΐου 2024 ο Δήμαρχος Κόνιτσας Ανδρέας Παπασπύρου υποδέχτηκε στο γραφείο του τον Υφυπουργό παρά τω Πρωθυ-

πουργώ Θανάση Κοντογεώργη, την Υφυπουργό Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας Μαρία Αλεξάνδρα Κεφάλα, τον Βουλευτή της ΝΔ Αιτωλοακαρνανίας Θανάση Παπαθανάση, συνοδευόμενους από τον Γενικό Γραμματέα Χωρικού Σχεδιασμού και Αστικού Περιβάλλοντος Ευθύμιο Μπακογιάννη και από τον Γενικό Γραμματέα της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Σεραφείμ Λιάπη.

Στη συνάντηση συμμετείχαν, επίσης, ο Πρόεδρος του Δημοτικού Συμβουλίου Βασίλης Σπανός, οι Αντιδήμαρχοι και Δημοτικοί Σύμβουλοι.

• Ο Δήμαρχος ενημέρωσε τους Υφυπουργούς αναλυτικά για τα ζητήματα που απασχολούν το Δήμο Κόνιτσας και ζήτησε την παρέμβαση και συνδρομή τους για την επίλυσή τους και για την ενίσχυση της τοπικής κοινωνίας, ενώ παράλληλα εξέφρασε τις ευχαριστίες του για την επίσκεψη και το ενδιαφέρον, ση-

μειώνοντας πως η συνεργασία της πολιτείας με την αυτοδιοίκηση για την αναβάθμιση των ακριτικών περιοχών είναι απαραίτητη.

Ο Υφυπουργός και η Υφυπουργός τονίζοντας τα συγκριτικά πλεονεκτήματα της περιοχής, αναφέρθηκαν στην ανάγκη συντονισμένων ενεργειών για την άρση της γεωγραφικής απομόνωσης της περιοχής με προτεραιοποίηση την ενίσχυση των προσβάσεων, των υποδομών και των κοινωνικών υπηρεσιών μέσω στοχευμένων παρεμβάσεων.

- Την Παρασκευή 21 Ιουνίου 2024 ο Δήμαρχος Κόνιτσας Ανδρέας Παπασπύρου υποδέχτηκε στο γραφείο του την Γενική Πρόξενο της Αλβανίας στα Ιωάννινα Ίριδα Λάτση (irida laci), στο πλαίσιο εθιμοτυπικής επίσκεψης.

Κατά τη διάρκεια της επίσκεψης ανταλλάγησαν απόψεις κοινού ενδιαφέροντος με την προοπτική αξιοποίησης διασυνοριακών προγραμμάτων, αλλά και συνεργασίας και προώθησης ενεργειών για την προστασία του ποταμού Αώου, που διαρρέει τις δύο χώρες.

Στη συνάντηση παρόντες ήσαν ο Πρόεδρος του Δημοτικού Συμβουλίου Βασίλειος Σπανός και ο Αντιδήμαρχος Διοικητικών και Οικονομικών Υπηρεσιών Δημήτριος Κοτσιάφτης.

ΣΧΟΛΙΑ

- Μετά τα ποικιλόχρωμα τιμολόγια της ΔΕΗ που απομυζούν το πορτοφόλι της φτωχολογιάς και αυξάνουν τα κέρδη και υπερκέρδη των Εταιρειών, το πρόγραμμα ιδιωτικοποίησης Παιδείας, Υγείας κ.λ. ας δούμε τι γίνεται και με τα Ταχυδρομεία. Πάνε τα Ταχυδρομεία που ξέραμε τον παλιό καιρό! Εκτός από αυξήσεις, αφού πέφτουν στην ιδιωτικοποίηση κι αυτά, μαύρα χάλια.

Ιδού ένα παράδειγμα: Στις 7/7/24 στείλαμε από Κόνιτσα στα Γιάννινα συστημένο γράμμα.

Στις 18/7 ο παραλήπτης δεν το είχε λάβει και την επόμενη μέρα, ψάχνοντας τα Ταχ. Γραφεία, το παρέλαβε επιτέλους (μετά από δεκαήμερο!). Ας μην αναφέρουμε άλλα παραδείγματα. Τέτοια αποδιοργάνωση του Κράτους δεν ζήσαμε ούτε στην Κατοχή. Κρίμα!...

Σ.Τ.

ΕΙΔΗΣΕΙΣ

- Επειδή η Πρωτομαγιά συνέπεσε φέτος με τις γιορτές του Πάσχα, μετατέθηκε να γιορταστεί μετά τη Λαμπρή.

Κοσμοπλημμύρα από επισκέπτες είχαμε στην περιοχή μας και ξενοδοχεία – ενοικιαζόμενα ήταν πλήρη. Σ' αυτό βοήθησε και ο καλός καιρός. Μετά το Πάσχα, βροχές και αλλαγή καιρού με άστατη θερμοκρασία, μεταφορά σκόνης από την Αφρική, ήταν τα χαρακτηριστικά του καιρού.

- Με εξόρμηση αρχηγών Κομμάτων και υποψήφιων βουλευτών εντάθηκε η προεκλογική εκστρατεία σε όλη τη χώρα ενόψει των Ευρωεκλογών στις 9 Ιουνίου.

- Στις 19/5 έγιναν εκλογές του νέου Συλλόγου Γυναικών «ΜΥΡΤΑΛΗ» για ανάδειξη του Δ.Σ. εκλέχτηκαν:

Λεμονιά Μούρκα

Πρόεδρος «Μυρτάλης»

Βασιλεία Χούσου

Αντιπρόεδρος «Μυρτάλης»

Ελπίδα Μουλαΐδου

Γραμματέας «Μυρτάλης»

Νατάσα Καρανιάνου

Ταμίας «Μυρτάλης»

Μυρτώ Χατζνεφραιμίδου,

Ελένη Σπανού, Χριστίνα Μιχαλάκη

μέλη του ΔΣ «Μυρτάλης»

- Στις 24/5 από τον Σύλλογο Γονέων του 3ου Δημ. Σχολείου πραγματοποιήθηκε ομιλία από τον ψυχολόγο Α. Τζώρτζη.

- Στις 30/5 η Δημόσια Σχολή Επαγγελματικής Κατάρτισης (Δ.Σ.Α.Ε.Κ.) Κόνιτσας διοργάνωσε ημερίδα στην αίθουσα του Δημαρχείου με θέμα: «Ορεινές διαδρομές και θρη-

σκευτικά μονοπάτια στην Κόνιτσα».

- Μεγάλη κατολίσθηση έγινε στο δρόμο από προς Δίστρατο, με αποτέλεσμα να παρασυρθεί το οδόστρωμα και να διακοπεί η διέλευση οχημάτων. Συνεργεία της Περιφέρειας έφτασαν επί τόπου για αποκατάσταση.

- Για το 2024-25 οι εγκεκριμένες ειδικότητες που θα λειτουργήσουν στη ΣΑΕΚ Κόνιτσας είναι οι εξής:

- 1 Θρησκευτικού Τουρισμού και Προσκυνηματικών Περιηγήσεων

- 2 Συνοδός βουνού

3. Ραδιοφωνικών Παραγωγών

- 29-30/6/2024 ποδηλατικό αντάμωμα στον Σμόλικα.

- 5/7/2024 από το Πολιτιστικό Εργαστήριο Αθλητικής Ένωσης Κόνιτσας χοροθεατρική Παράσταση “Το μονοπάτι της ζωής” στην αίθουσα Δημαρχείου.

- Ο Δήμος Κόνιτσας και το ΚΑΓΠΗ του Δήμου Κόνιτσας σε συνεργασία με το Κέντρο Ημέρας Ιωαννίνων διενήργησαν τεστ για την “άνοια” από τις 9/7/24 ως και τις 17/7/24. Λόγω του μεγάλου ενδιαφέροντος, η διαδικασία θα επαναληφθεί. Όποιος επιθυμεί, μπορεί να δηλώσει συμμετοχή για μελλοντική εξέταση στο ΚΑΓΠΗ του Δήμου.

Τηλ. επικοινων. 2655023898.

- Με λίγες βροχούλες και παρατεταμένη υψηλή θερμοκρασία μέχρι 40° ο Ιούνιος και ο Ιούλιος ώθησαν τους Κονιτσιώτες να τρέχουν κάθε μέρα στον Αώο για να αντιμετωπίσουν τον καύσωνα.

- Αρκετός κόσμος επισκέφτηκε τα χωριά μας και με τα πατροπαράδοτα πανηγύρια ζωντάνεψε η περιοχή μας.

ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ

ΒΑΠΤΙΣΗ:

- Στις 16/6/24 ο Ιωάννης Ρίζος και η Κων/να Στεφάνου βάφτισαν το κορπισάκι τους. Όνομα: Χαρίκλεια. Ανάδοχοι: Νικόλας Τσεκούρας, Ραβαφέλλα Αικατερίνη Τριβέλλα.
- Ο π. Ηλίας Νάτσης και η Παναγιώτα Σκούρτη βάφτισαν το αγοράκι τους στις 12/5/24, την Ηλιόρραχη. Όνομα: Λουκάς

ΓΑΜΟΣ:

- Στις 11-5-24 έγιναν οι γάμοι του Νικολάου Πέτρου και της Ευσταθίας Μαστροκάλου στη Μελισσόπετρα Κόνιτσας.

ΑΠΕΒΙΩΣΑΝ:

- 5/5/24, Παπακώστα Γεωργία Αγία Παρασκευή 83 ετών
- 15/5/24, Πλατή Δέσποινα Ελεύθερο 94 ετών
- 18/5/24 Θάνατος, Γκόγκου Ελευθερία Μολυβδοσκεπάστο 88 ετών
- 20/5/24, Λάκκας Κων/νος Μάζι 94 ετών
- 24/5/24, Ρούκα Ελένη Κόνιτσα
- 25/5/24, Καλλιτιέρης Ευάγγελος Αετόπετρα 64 ετών
- 7/6/24, Σιούζου Κωνσταντώ Κόνιτσα 84 ετών
- 14/6/24, Τσιαλιαμάνης Σωτήριος Κόνιτσα 84 ετών
- 17/6/24, Θεοδώρου Ελευθερία Νικάνορας 98 ετών
- Αθανασίου Ρουμελία Κόνιτσα 17/6/24 ετών 79

- Μάτσα-Βαγενά Ειρήνη Κόνιτσα 19/6/24 ετών 74
- Τρομπιούκη Ευγενία Κλειδωνιά 21/6/24 ετών 87
- Νούτσου Πάτρα Κόνιτσα 25/6/24 ετών 72
- Τζίνας Παναγιώτης Αγία Παρασκευή 25/6/24 ετών 84
- Ζοράβου Βασιλική Κόνιτσα 27/6/24 ετών 93
- Κεραμάρη Όλγα Κόνιτσα 1/7/24 ετών 71
- Ντίνος Δημήτριος Καλλιθέα 8/7/24 ετών 83
- Παπασπύρου Ευανθία Αετόπετρα 8/7/24 ετών 92
- Νίτσας Αντώνιος Κόνιτσα 14/7/24 ετών 53
- Κοτούλα Αγόρω Κεφαλοχώρι 14/5/24 ετών 92
- Καρανίκας Παναγιώτης Κεφαλοχώρι 25/5/24 ετών 81
- Τσιούτσιου Χριστίνα Λαγκάδα 9/6/24 ετών 88
- Παπανικολάου Κων/νος Πλαγιά 29/6/24 ετών 86
- Μανώλη Ιφιγένεια Λαγκάδα 1/7/24 ετών 85

ΜΝΗΜΕΣ:

- Στην μνήμη της αγαπημένης μας συμμαθήτριας **ΕΙΡΗΝΗΣ ΒΑΓΕΝΑ**, που έφυγε από την ζωή στις 19/6/24, προσφέρουμε στο περιοδικό Κόνιτσα 50 €. Οι συμμαθητές της (αποφοίτοι Γυμνασίου Κόνιτσας 1967)

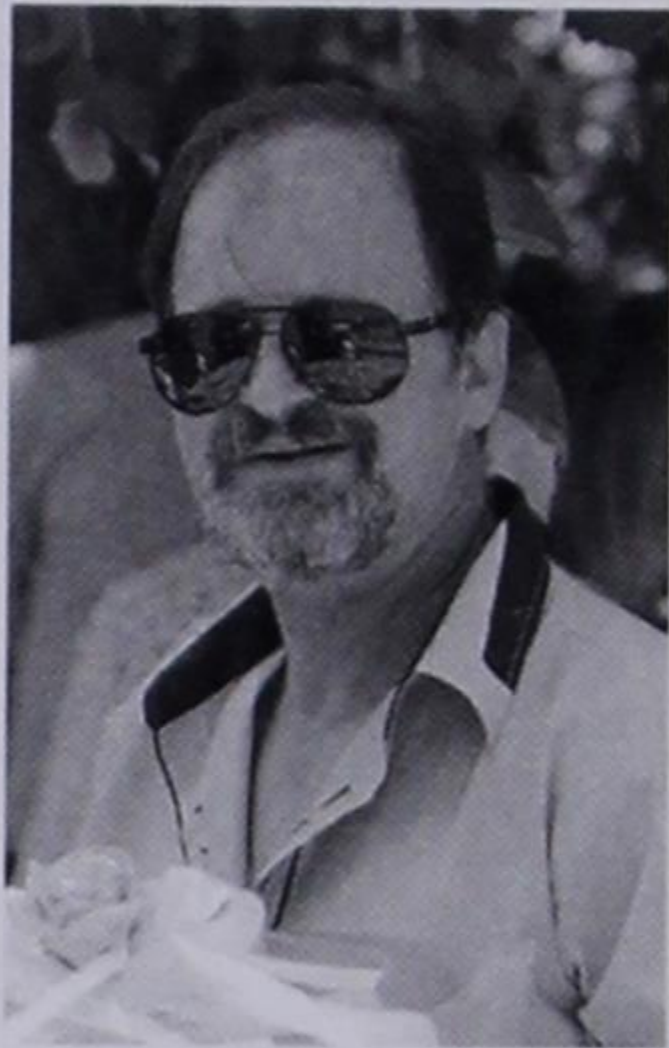
φοίτοι Γυμνασίου Κόνιτσας 1967)

Φίλε του περιοδικού θυμήσου, έστειλες τη συνδρομή σου;

ΑΥΤΟΙ ΠΟΥ ΕΦΥΓΑΝ

† ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΣΔΟΥΚΟΣ

Το να γράφεις λόγια αποχωρισμού για έναν άνθρωπο, είναι πολύ οδυνηρό. Δεν μπορούσα ποτέ να φανταστώ πόσο, όταν πρόκειται για ένα παιδικό σου φίλο και φυσικά δεν μπορώ ακό-

μη να το πιστέψω ότι είναι για σένα...

Τακούλη μάς διέλυσες...!!!

Ήταν 27 Αυγούστου το 1975, όταν στη Γερμανία ένα νεαρό ζευγάρι ο Βασίλης και η Αλεξάνδρα απέκτησαν το δεύτερο γιο τους, το Δημήτρη. Ο πρωτότοκός τους είναι ο Διομήδης, το όνομα του παππού του που χάθηκε νωρίς και άφησε τη γιαγιά Διομήδαινα με το μοναχογιό της Βασίλη. Η ευτυχία τους ολοκληρώθηκε λίγα χρόνια μετά, με την απόκτηση της μοναχοκόρης τους, τη Χρυσούλα.

Έτσι μεγαλώναμε και παίζαμε μια παρέα όλα τα παιδιά του χωριού. Ξεχώριζε όμως η παρέα μας!!! Οι δυο μας μαζί με τον Κωσταντή, το Νικολάκη και το Μάκη, στην οποία αργότερα προστέθηκαν και τα μικρότερα παιδιά η Βούλα, η Σούλα, η Ελένη, ο Μιχαλάκης και η Ειρήνη. Τα καλοκαίρια δε ποιος μας έπιανε, όταν έρχονταν οι φίλοι μας και τα ξαδέρφια μας από τις πόλεις και το εξωτερικό. Η Τόνια, η Τέτα, ο Κώστας, η Ξένια, η Μαίρη, ο Ζαμπράκος, η Βίκυ, ο Αντρέας, η Έφη, ο Άγγελος, η Βέρα, ο Γιώτης, ο

Κώστας, η Ρούλα, ο Μπισμπίκης, ο Γιάννης, ο Θεωρής, η Νίσα, ο Γιάννης, τα παιδιά από τη Θεοτόκο ο Γιώργος και ο Τάσος, που και αυτός μας άφησε ξαφνικά ένα καλοκαίρι, τότε όλοι μαζί ξεκινούσαμε τις απαγορευμένες βόλτες στη γέφυρα και στη βρύση. Γινόμαστε ο φόβος και ο τρόμος των γιαγιάδων για τους κήπους και τα καλαμπόκια τους. Και αργότερα όντας μεγαλύτεροι προσπαθούσαμε να τρυπώσουμε σε κανένα αυτοκίνητο για να πάμε στα πανηγύρια σε διπλανά χωριά. Και τα χρόνια περνούσαν ανέμελα, χωρίς κινητά και tablets.

Ο χάρος όμως ζήλεψε και έτσι ένα καλοκαιρινό πρωινό στις 27/8/91, ωωω..... τι τραγική ειρωνεία, στα γενέθλιά σου, έστησε καρτέρι στον πατέρα σου, τον ταξιτζή του χωριού, λίγο έξω από το χωριό και τον πήρε μαζί του.... Η γιαγιά Διομήδαινα έχασε το μοναχογιό της, η Αλεξάνδρα ντύθηκε στα μαύρα και έγινε μάνα και πατέρας σας. Ο Διομήδης έγινε νωρίς ο μεγάλος άντρας του σπιτιού, εσύ στην εφηβεία σου και η Σούλα λίγο μικρότερη να προσπαθείτε να διαχειριστείτε την απώλεια και όλο το χωριό να βυθίζεται στο πένθος ψελλίζοντας και ρωτώντας γιατί; γιατί; γιατί;

Ο καιρός κύλησε, μεγαλώσαμε, φύγαμε για σπουδές, παντρευτήκαμε, καθήκαμε. Και η Σούλα παντρεύτηκε. Η Αλεξάνδρα τώρα έγινε πεθερά και γιαγιά. Χαμογέλασε ξανά!!! και εσύ ο αγαπημένος Τάκης, όχι θείος, των ανηψιών σου.

Ο μεγάλος φίλος που δεν τους καλούσε χατίρι!!! Όπως χατίρι δε καλούσες ποτέ σε κανέναν. Πάντα πρόθυμος να εξυπηρετήσεις τον καθένα μας. Αγαπητός σε όλη την επαρχία και την ευρύτερη περιοχή. Με το ταξί σου να οργώνεις χειμώνα - καλοκαίρι με χιόνια και ζέση τα χωριά, προσφέροντας απλόχερα τη βοήθειά σου σε μικρούς και μεγάλους. Πατώντας μια κόρνα για χαιρετισμό στους ηλικιωμένους και εκείνοι σου ανταπέδιδαν, σε περίμεναν, σ'αγαπούσαν. Η παρουσία σου αντιληπτή, η ζωή σου ήσυχη και αθόρυβη. Με την παλιοπαρέα ανταμώναμε τα καλοκαίρια και τα λέγαμε διαδικτυακά. Ποτέ όμως όλοι μαζί. Υποχρεώσεις...

Ο χάρος όμως βγήκε πάλι παγανιά, μες στη δική σου γειτονιά και ένα Κυριακάτικο πρωινό του Απρίλη αθόρυβα ήρθε και σε πήρε. Οδηγός εκείνος και εσύ συνεπιβάτης, σ'ένα ταξίδι χωρίς γυρισμό. Η είδηση του φευγιού σου κεραυνός εν αιθρία!!! Η μάνα σου ντύθηκε πάλι στα μαύρα, ο Διομήδης έμεινε ο μόνος άντρας του σπιτιού, η Σούλα να προσπαθεί ξανά να διαχειριστεί την απώλεια ενός αγαπημένου προσώπου, να εξηγήσει στα ανήψια σου τι; δεν ξέρω. Στήριγμά τους ο γιος, ο αδερφός, ο σύζυγος και ο μπαμπάς Παναγιώτης. Και όλοι εμείς ξανά να ψελλίζουμε ένα αναπάντητο γιατί; γιατί; γιατί;

Γιατί δεν αγωνίστηκες στην τελευταία σου μάχη;

Γιατί δεν ανταποκρίθηκες στις προσπάθειες επαναφοράς και απινίδωσης;

Γιατί φέρθηκες εγωιστικά; Εσύ Τακούλη δεν ήσουν εγωιστής. Γιατί...;

Η παρουσία σου αντιληπτή, η απουσία σου αισθητή και αφόρητη σε όλους.

Η ζωή σου αθόρυβη, η έξοδός σου για το μεγάλο ταξίδι πολύβουη.

Όλοι, όλοι ήμαστε εκεί και εκείνοι που δεν μπορούσαν να έρθουν. Μας ένωσης όπως δεν καταφέραμε να το κάνουμε τόσα χρόνια από τις υποχρεώσεις... Όλη η παλιοπαρέα μας εκεί... και εσύ ο μεγάλος απών. Τακούλη μας διέλυσες!!!

Πλησιάζουν οι σαράντα μέρες από το τελευταίο αντίο. Άραγε πρόλαβες να ξανακάνεις τα 1.000.000 χμ. και παραπάνω που είχες διανύσει με το ταξί σου;

Το χωριό δεν θα είναι το ίδιο χωρίς εσένα!!!

Το μπαράκι και τα καλοκαίρια δεν θα είναι το ίδιο χωρίς εσένα!!!

Οι δρόμοι στα Γιάννενα που σε συναντούσα συχνά δεν είναι ίδιοι χωρίς εσένα!!!

Καλό ταξίδι στη χώρα των αγγέλων!!!
Αξέχαστος Τακούλη...

Ανθία

Στη μνήμη σου προσφέρω στην κοινότητα Αγίας Παρασκευής (μιας και στο χωριό μας υπάρχει), στη διάθεση όποιου φορέα επιθυμεί, ένα συμβολικό ποσό, για την απόκτηση αυτόματου εξωτερικού απινιδωτή, για να μη καθεί κανένας συντοπίτης μας αμαχητί.

Ευχαριστώ το περιοδικό για τη φιλοξενία και προσφέρω 20 ευρώ στη μνήμη σου.

† Ελένη Κωτσορίδη 1925-2024

Την ημέρα της γιορτής της βρήκε ο χάρος να πάρει την αγαπητή μας ξαδέρφη Ελένη.

Τι συμπώσεις έχει η ζωή! Ενώ εμείς περιμέναμε ν' ακούσουμε τη φω-

νή της στο ακουστικό, εκείνη ξεκινούσε για το μεγάλο ταξίδι...

Η Ελένη γεννήθηκε στο Μικρό Πάπιγγο κι εκεί μεγάλωσε, παντρεύτηκε τον Θανάση Κωτσορίδη και απέκτησαν δυο παιδιά, τον Γρηγόρη και τον Βασίλη. Πριν από χρόνια έφυγε από τη ζωή ο Θανάσης και κατόπιν ο Βασιλάκης «ο χρυσοχέρης»

που τον αγαπούσε όλο το χωριό, βυθίζοντας τη χαροκαμένη μάνα του σε αγιάτρευτο πένθος.

Οι μόνιμες ασχολίες της ήταν η καλλιέργεια των κηπευτικών και η φροντίδα του μικρού κοπαδιού των γιδιών που έβοσκαν στις πλαγιές της Αστράκας και του Βίκου.

Ήταν μια αγωνίστρια της ζωής, ακούραστη και με τα μυαλά της «τετρακόσια» ως τα βαθιά γεράματα. Μετά την εξόδιο ακολουθία στο Ναό των Αγ. Ταξιάρχων, συγγενείς, χωριανοί και φίλοι την αποχαιρέτησαμε, για το αγύριστο ταξίδι στο κοιμητήριο του χωριού.

Αιωνία της η μνήμη

Σ. Τουφίδης

† Βασίλειος Νάνος

Αφιέρωμα προς τιμήν του χωριανού μου Βασιλείου Νάνου του Γεωργίου από την ΜΟΛΙΣΤΑ.

Έφυγε από τη ζωή στις 6 Ιουνίου 2024; η νεκρώσιμη ακολουθία έγινε 9 Ιουνίου 2024 στο Ξυλόκαστρο όπου ήταν η μόνιμη διαμονή του.

Ο χωριανός μου και φίλος Βασίλης δεν ήταν τακτικός επισκέπτης του χωριού, γνωρίζω όμως από τηλεφωνικές επικοινωνίες που είχα ότι το λάτρευε η σύζυγός του κοντοχωριανή μας από την Αγία Παρασκευή, εξαιρετη κυρία και τα παιδιά τους αξιόλογα.

Ο Βασίλης ήταν χαμηλών τόνων, δεν θυμάμαι ποτέ να διαφώνησε, πάντα συναινετικός.

Να προσθέσω στο κάλεσμά μου για την γενική συμμόρφωση του Νεκροταφεί-

ου του χωριού όπως και για την συντήρηση των εικόνων στον Άγιο Δημήτριο η προσφορά του σημαντική.

Όσο πάμε και λιγοστεύουμε:

Από το χωριό έφυγαν ο ΛΕΤΣΙΟΣ Δημήτριος του Αποστόλου και λίγο αργότερα ο Παπαντώνης Δημήτρης του Μιχαήλ για τον Λέτσιο Δημήτρη θα ταυτιστώ με την ομιλία του εξαδέλφου μου Νίκου Λέτσιου όπως και για τον Παπαντώνη Δημήτρη με την ομιλία του φίλου μου Δημήτρη Παπαλάμπρου.

Τελευταία έφυγε η αξιόλογη Μαίρη (σύζυγος του Νίκου Λέτσιου του Αποστόλου) Αιωνία τους η Μνήμη.

Ο ΜΟΛΙΣΤΙΝΟΣ

Λέτσιος Ιωάννης του Γεωργίου

† ΑΓΓΕΛΟΣ ΜΠΛΕΤΣΑΣ

Στις 18/7/2024, σε ηλικία 51 ετών, έφυγε ξαφνικά από την ζωή ο Άγγελος Μπλέτσας, γιος του Βαγγέλη Μπλέτσα και της

Ασπασίας Μπλέτσα-Μαργαρίτη.

Στην τελευταία του κατοικία, στο Νεοχωρόπουλο, σε ατμόσφαιρα οδύνης, τον συνόδευσε η οικογένειά του και πλήθος κόσμου. Ας είναι η μνήμη του αιώνια.

Στον Άγγελό μου

Έφυγες, Άγγελέ μου, για κόσμους μακρινούς σε πήραν οι άγγελοι ψηλά στους ουρανούς.

Εκεί που πας χρυσέ μου, και μ' άλλους θα βρεθείς της λησμονιάς μη πίνεις νερό και ξεχαστείς να 'ρχεσαι στα όνειρά μας σε κάθε μας στιγμή θα είναι η αγκαλιά μας ορθάνοικτη, ζεστή.

A.M.

Στη μνήμη του προσφέρω στο περιοδικό "ΚΟΝΙΤΣΑ" 50 ευρώ για την ενίσχυσή του.

Μάιος 2024					
Θερμοκρασία (°C)			Υετός (mm)	Ημέρες βροχής (>0,2mm)	Επικρατών ανέμος
Μέση	Μέγιστη	Ελάχιστη			
17,1	30,7	6,7	53,6		BBA
Μάιος 2023					
Θερμοκρασία (°C)			Υετός (mm)	Ημέρες βροχής (>0,2mm)	Επικρατών ανέμος
Μέση	Μέγιστη	Ελάχιστη			
15,6	28,5	7,6	119,6	18	BBA
Ιούνιος 2024					
Θερμοκρασία (°C)			Υετός (mm)	Ημέρες βροχής (>0,2mm)	Επικρατών ανέμος
Μέση	Μέγιστη	Ελάχιστη			
24,8	39,1	12,3	5,0		BBA
Ιούνιος 2023					
Θερμοκρασία (°C)			Υετός (mm)	Ημέρες βροχής (>0,2mm)	Επικρατών ανέμος
Μέση	Μέγιστη	Ελάχιστη			
20,0	34,8	9,7	50,0	11	ΝΔ
Ιούλιος 2024					
Θερμοκρασία (°C)			Υετός (mm)	Ημέρες βροχής (>0,2mm)	Επικρατών ανέμος
Μέση	Μέγιστη	Ελάχιστη			
26,5	39,6	14,1	40,2	6	BBA
Ιούλιος 2023					
Θερμοκρασία (°C)			Υετός (mm)	Ημέρες βροχής (>0,2mm)	Επικρατών ανέμος
Μέση	Μέγιστη	Ελάχιστη			
25,5	39,1	14,0	13,6	3	BBA

Μετεωρολογικά στοιχεία από τον σταθμό του Εθνικού Αστεροσκοπείου Αθηνών στην Κόνιτσα σε συνεργασία με το Metar.gr. (www.metar.gr)

Θέση Σταθμού: Κέντρο Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης Κόνιτσας-Πραμάντων (υψόμ. 530m)

Ιστοσελίδα Σταθμού: <http://penteli.meteo.gr/stations/konitsa/>

Αποτελέσματα Ευρωεκλογών 2024 Δήμων Κόνιτσας-Πωγωνίου-Ζαγορίου.

ΔΗΜΟΣ ΚΟΝΙΤΣΑΣ

Εγγεγραμμένοι 10.661

* Έγκυρα 3.287 * Άκυρα 42 * Συμμετοχή 3.356 * Λευκά 27

ΚΟΜΜΑ	ΠΟΣΟΣΤΟ	ΨΗΦΟΙ
ΝΕΑ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ	26,53	872
ΣΥΡΙΖΑ-ΠΣ	13,90	457
ΠΑΣΟΚ-ΚΙΝΑΛ	12,90	424
ΚΚΕ	12,11	398
ΚΙΝΗΜΑ «ΝΙΚΗ»	6,97	229
ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΛΥΣΗ – Κ. ΒΕΛΟΠΟΥΛΟΣ	6,30	207
ΠΑΤΡΙΩΤΕΣ-Πρόδρομος Εμφιετζόγλου	5,54	182
Νέα Αριστερά	2,62	86
ΦΩΝΗ ΛΟΓΙΚΗΣ ΑΦΡ. ΛΑΤΙΝΟΠΟΥΛΟΥ	2,46	81
ΠΛΕΥΣΗ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ- Ζ. ΚΩΝΣΤΑΝΤΟΠΟΥΛΟΥ	2,37	78
ΜέΡΑ25	1,34	44
ΔΗΜΟΚΡΑΤΕΣ ΑΝΔΡΕΑΣ ΛΟΒΕΡΔΟΣ	1,22	40
ΠΡΑΣΙΝΟ ΚΙΝΗΜΑ	0,88	29
ΚΕΚΑ-ΑΚΚΕΛ ΜΑΖΙ για μια Ελεύθερη Ελλάδα	0,76	25
ΚΟΣΜΟΣ	0,76	25
ΑΝΤ.ΑΡ.ΣΥ.Α.	0,70	23
ΣΥΜΜΕΤΕΧΩ για την Εθνική Κυριαρχία και την Κύπρο	0,49	16
ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ	0,37	12
Κίνημα 21	0,33	11
ΕΝΩΣΗ ΚΕΝΤΡΩΩΝ	0,24	8
ΕΘΝΙΚΟ ΜΕΤΩΠΟ	0,21	7
ΣΥΝΤΗΡΗΤΙΚΟΙ	0,21	7
ΕΝΙΑΙΟ ΠΑΛΛΑΪΚΟ ΜΕΤΩΠΟ (Ε.ΠΑ.Μ.)	0,18	6
ΛΑ.ΟΣ.	0,15	5
ΕΛΛΗΝΩΝ ΣΥΝΕΛΕΥΣΙΣ	0,15	5
Μ-Λ ΚΚΕ	0,12	4
Οργάνωση για την Ανασυγκρότηση του ΚΚΕ	0,09	3
Ομογενειακό Δίκτυο Ελλήνων Ευρώπης (Ο.Δ.Ε.Ε.)	0,03	1

ΚΙΝΗΜΑ ΕΘΝΙΚΗΣ ΑΝΕΞΑΡΤΗΣΙΑΣ	.0,03	.1
ΚΟΜΜΑ ΙΣΟΤΗΤΑΣ, ΕΙΡΗΝΗΣ ΚΑΙ ΦΙΛΙΑΣ	.0	.0

ΔΗΜΟΣ ΠΩΓΩΝΙΟΥ

Εγγεγραμμένοι 13.883

* Έγκυρα 3.919 * Άκυρα 56 * Συμμετοχή 3.995 * Λευκά 20

ΝΕΑ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ	.30,54	.1.197
ΣΥΡΙΖΑ-ΠΣ	.17,17	.673
ΠΑΣΟΚ-ΚΙΝΑΛ	.13,12	.514
ΚΚΕ	.11,58	.454
ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΛΥΣΗ – Κ. ΒΕΛΟΠΟΥΛΟΣ	.6,33	.248
ΚΙΝΗΜΑ «ΝΙΚΗ»	.4,03	.158
Νέα Αριστερά	.3,29	.129
ΠΛΕΥΣΗ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ		
Ζ. ΚΩΝΣΤΑΝΤΟΠΟΥΛΟΥ	.2,83	.111
ΦΩΝΗ ΛΟΓΙΚΗΣ ΑΦΡ. ΛΑΤΙΝΟΠΟΥΛΟΥ	.2,19	.86
ΜΕΡΑ 25	.1,61	.63
ΠΑΤΡΙΩΤΕΣ-Πρόδρομος Εμφιετζόγλου	.1,00	.39
ΚΕΚΑ-ΑΚΚΕΛ ΜΑΖΙ για μια Ελεύθερη		
Ελλάδα	.0,97	.38
ΔΗΜΟΚΡΑΤΕΣ ΑΝΔΡΕΑΣ ΛΟΒΕΡΔΟΣ	.0,97	.38
ΑΝΤ.ΑΡ.ΣΥ.Α.	.0,69	.27
ΚΟΣΜΟΣ	.0,59	.23
ΣΥΜΜΕΤΕΧΩ για την Εθνική Κυριαρχία		
και την Κύπρο	.0,56	.22
Μ-Λ ΚΚΕ	.0,51	.20
ΠΡΑΣΙΝΟ ΚΙΝΗΜΑ	.0,36	.14
ΕΛΛΗΝΩΝ ΣΥΝΕΛΕΥΣΙΣ	.0,28	.11
ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ	.0,26	.10
ΕΝΩΣΗ ΚΕΝΤΡΩΩΝ	.0,15	.6
ΕΝΙΑΙΟ ΠΑΛΛΑΪΚΟ ΜΕΤΩΠΟ (Ε.ΠΑ.Μ.)	.0,15	.6
ΕΘΝΙΚΟ ΜΕΤΩΠΟ	.0,15	.6
Κίνημα 21	.0,15	.6
ΛΑ.ΟΣ.	.0,13	.5
ΣΥΝΤΗΡΗΤΙΚΟΙ	.0,13	.5
ΚΙΝΗΜΑ ΕΘΝΙΚΗΣ ΑΝΕΞΑΡΤΗΣΙΑΣ	.0,13	.5
Ομογενειακό Δίκτυο Ελλήνων Ευρώπης		
(Ο.Δ.Ε.Ε.)	.0,05	.2
Οργάνωση για την Ανασυγκρότηση του ΚΚΕ	.0,03	.1
ΟΚΔΕ	.1	

Κίνηση

ΚΟΜΜΑ ΙΣΟΤΗΤΑΣ, ΕΙΡΗΝΗΣ ΚΑΙ ΦΙΛΙΑΣ .0,03 1

ΔΗΜΟΣ ΖΑΓΟΡΙΟΥ

Εγγεγραμμένοι 7.016

* Έγκυρα 97,68 * Άκυρα 0,93 * Συμμετοχή 43,03 * Λευκά 1,30

ΝΕΑ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ	.34,25	1.010
ΣΥΡΙΖΑ-ΠΣ	.16,51	487
ΠΑΣΟΚ-ΚΙΝΑΛ	.13,90	410
ΚΚΕ	.7,53	222
ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΛΥΣΗ – Κ. ΒΕΛΟΠΟΥΛΟΣ	.6,14	181
ΚΙΝΗΜΑ «ΝΙΚΗ»	.3,05	90
Νέα Αριστερά	.2,81	83
ΦΩΝΗ ΛΟΓΙΚΗΣ ΑΦΡ. ΛΑΤΙΝΟΠΟΥΛΟΥ	.2,44	72
ΜΕΡΑ25	.2,24	66
ΠΛΕΥΣΗ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ		
Ζ. ΚΩΝΣΤΑΝΤΟΠΟΥΛΟΥ	.1,80	53
ΚΟΣΜΟΣ	.1,53	45
ΚΕΚΑ-ΑΚΚΕΛ ΜΑΖΙ για μια Ελεύθερη		
Ελλάδα	.1,09	32
ΔΗΜΟΚΡΑΤΕΣ ΑΝΔΡΕΑΣ ΛΟΒΕΡΔΟΣ	.1,02	30
ΑΝΤ.ΑΡ.ΣΥ.Α.	.0,88	26
ΠΑΤΡΙΩΤΕΣ Πρόδρομος Εμφιετζόγλου	.0,88	26
ΣΥΜΜΕΤΕΧΩ για την Εθνική Κυριαρχία		
και την Κύπρο	.0,61	18
ΕΘΝΙΚΟ ΜΕΤΩΠΟ	.0,58	17
ΕΛΛΗΝΩΝ ΣΥΝΕΛΕΥΣΙΣ	.0,51	15
ΠΡΑΣΙΝΟ ΚΙΝΗΜΑ	.0,51	15
ΕΝΩΣΗ ΚΕΝΤΡΩΩΝ	.0,44	13
ΕΝΙΑΙΟ ΠΑΛΛΑΪΚΟ ΜΕΤΩΠΟ (Ε.ΠΑ.Μ.)	.0,31	9
ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ	.0,27	8
Μ-Λ ΚΚΕ	.0,20	6
ΣΥΝΤΗΡΗΤΙΚΟ	.0,14	4
ΛΑ.Ο.Σ.	.0,10	3
Κίνημα 21	.0,10	3
ΚΙΝΗΜΑ ΕΘΝΙΚΗΣ ΑΝΕΞΑΡΤΗΣΙΑΣ	.0,07	2
Οργάνωση για την Ανασυγκρότηση του ΚΚΕ	.0,03	1
ΟΚΔΕ	.0,03	1
Ομογενειακό Δίκτυο Ελλήνων Ευρώπης		
(Ο.Δ.Ε.Ε.)	.0,03	1
ΚΟΜΜΑ ΙΣΟΤΗΤΑΣ, ΕΙΡΗΝΗΣ ΚΑΙ ΦΙΛΙΑΣ	.0	0

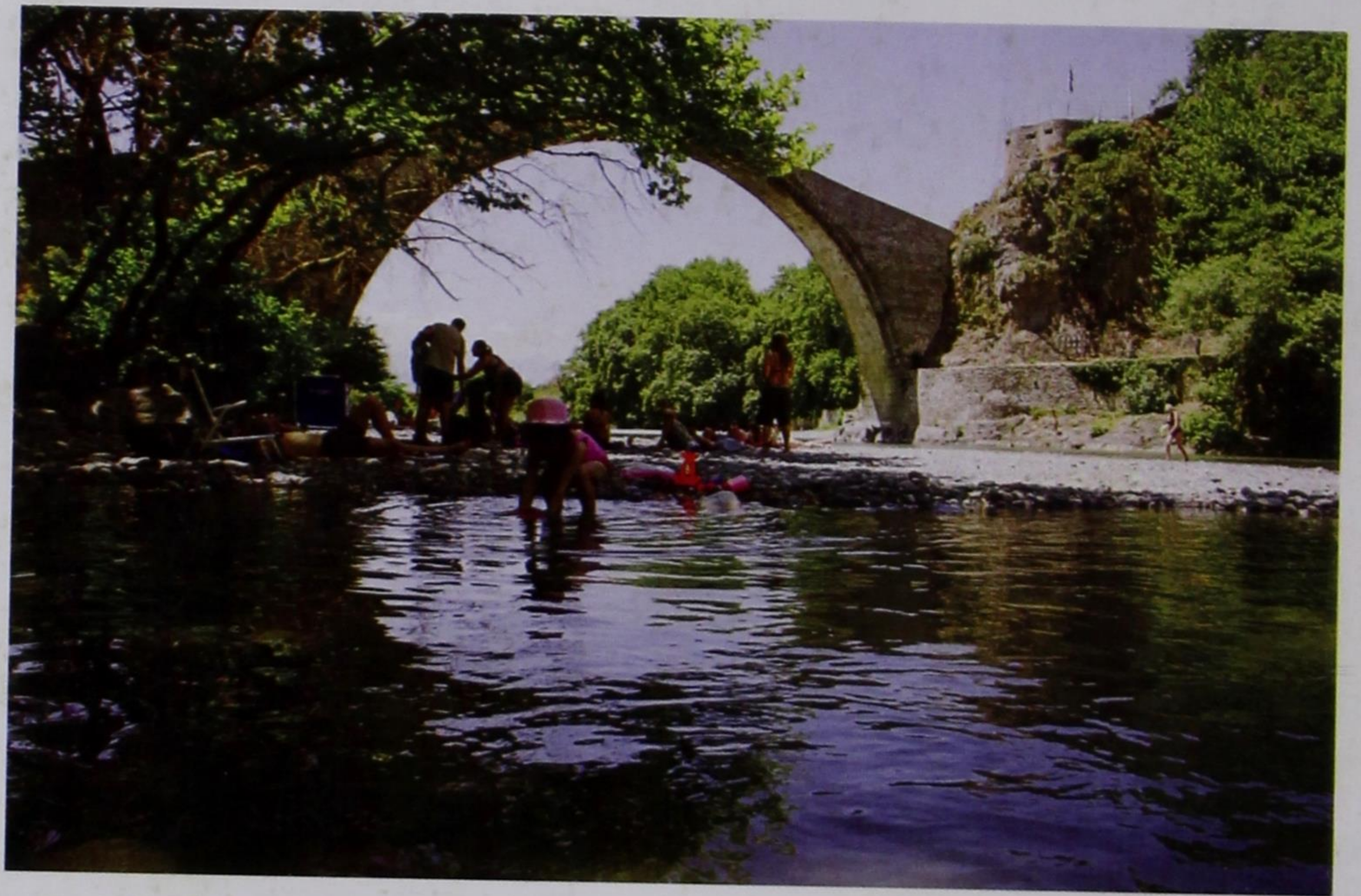

Συνδρομές

Μαλάμη Χαρίκλεια Αθήνα.....	100	Γκούντα Χρυσάνθη Γιάννινα.....	40
Βαρδάκης Θεοφ. Αθήνα	60	Βεζαλής Αθαν. Γιάννινα	20
Παπασπύρου Παναγιώτα Αθήνα.....	20	Τσούνη Χαρίκλεια Γιάννινα	20
Στυλιάρα Σωτηρία Αθήνα	75	Αποστόλου Ιωάννα Γιάννινα	20
Δάρλα Φωτεινή Αθήνα	20	Λάμπρου Γιώργος Γιάννινα	20
Γκούντος Ιωαν. Αθήνα.....	60	Δερδέκη Άννα Κόνιτσα.....	20
Λέτσιος Ιωαν. Αθήνα	20	Γαϊτανίδης Αθαν. Κόνιτσα.....	20
Καλτσούνη Νότα Αθήνα.....	60	Καβελίδης Προδρ. Κόνιτσα	20
Βανούσης Χρίστος Αθήνα	75	Σούρλα Μερόπη Κόνιτσα.....	20
Δότη-Γκότζου Αικατερίνη Αθήνα.....	40	Χουρσάν Αναστασία Κόνιτσα	20
Παππός Παναγ. Αθήνα	20	Μίσσιος Κων. Κόνιτσα	20
Μπούσμπουλας Κων. Αθήνα	20	Κρυστάλλης Χαρ. Κόνιτσα	20
Δότη-Γκότζου Αικατ. Αθήνα	40	Μάλιακας Πέτρος Κόνιτσα.....	50
Καρατζήμου Μιράντα Αθήνα.....	40	Κήτας Νίκος Κόνιτσα	30
Μπέλτσιου Ουρανία Αθήνα.....	40	Σκορδάς Σπύρος Κόνιτσα.....	50
Σδούκος Σωτ. Αθήνα.....	50	Λώλη Μαργαρίτα Κόνιτσα.....	20
Τσιατσιάς Βασ. Αθήνα	40	Χούσου Άννα Κόνιτσα.....	20
Pismpili Charoula Αθήνα	20	Βίνος Στάθης Κόνιτσα.....	40
Δάφνη Ελένη Αθήνα	20	Κίτσιος Σταύρος Κόνιτσα	40
Λέτσιου Μελλομένη Αθήνα	50	Τζιάλλας Κων. Κόνιτσα	20
Παρασκευοπούλου Νίτσα Θεσ/νίκη.....	25	Ζώτος Δημ. Κόνιτσα.....	20
Ιερ. Ευθυμίου Δημ. Θεσ/νίκη.....	20	Γκίκα Ροδούλα Κόνιτσα	20
Μάτσος Χρήστος Βόλος.....	20	Παπαδήμας Νίκος Κόνιτσα.....	40
Παπαγιαννόπουλος Βασ. Βόλος.....	20	Τζινέρης Παντελής Κόνιτσα	20
Κωφός Νίκος Δράμα	25	Μωυσίδης Χρήστος Κόνιτσα	40
Μακάριος Βασ. Άρτα	30	Μάλιακας Χρήστος Κόνιτσα	20
Καραγιώργος Κων. Βέροια	30	Δάσκαλος Ιωαν. Καβάσιλα.....	40
Τσιναρίδου Πόπη Τρίκαλα	20	Δάσκαλος Χαρ. Καβάσιλα.....	40
Σκορδάς Φωτ. Καβάλα	50	Κεφάλας Θεοδ. Ηλιόρραχη	20
Κολώκα Σοφία Λάρισα	30	Κόντου Βασιλική Πηγή.....	20
Μπέτζιος Περικλής Βέροια	20	Ξεριάς Κων. Φούρκα.....	40
Παπαδημητρίου Χρυσούλα Γιάννινα	100	Λάκκας Βασ. Καλλιθέα	20
Γιάκκας Ανδρέας Γιάννινα	20	Ρίζου Ελένη Μάζι	40
Ζαφείρη Φωτεινή Γιάννινα.....	20	Βόσιος Ιωαν. Ελεύθερο	60
Τζιάλλας Ιωάν. Γιάννινα	20	Μακάριος Ευαγγ. Μοναστήρι	50
Γαράφα Χαρά Γιάννινα.....	40	Καλησώρας Γεώρ. Καστάνιανη	20
Παπαευθυμίου Βασ. Γιάννινα.....	40	Τσαγκας Μιχ. Ράγιο Θεσπρωτίας.....	20
Κληματάς Παύλος Γιάννινα	20	Φασούλης Αναστ. Κεφαλοχώρι.....	40
Βλάχος Χριστοφ. Γιάννινα.....	20	Μπόλη Μαγδαληνή Αηδονοχώρι.....	20

Τα επώνυμα άρθρα εκφράζουν πάντα
τις απόψεις αυτών που τα υπογράφουν.

Καλοκαίρι στον δροερό Αώο! (Φωτ. Π.Σ.Τ.)

ΥΠΟΔ.1031 ΚΑΥ.25.90.09.0010
ΕΠΙΣΤΡΟΦΗ / RETOUR

Άγνωστος	☐ Inconnu
Διεύθυνση ανεπαρκής	☐ Adresse insuffisante
Απαράδεκτο	☐ Refusé
Απεβίωσε	☐ Décédé
Συνωνυμία	☐ Synonymie
Δ/ση δυσανάγνωστη	☐ Adresse illisible
Αζήτητο	☐ Non réclamé
Έφυγε χωρίς να αφήσει διεύθυνση	☐ Parti sans laisser d' adresse

ΔΙΜΗΝΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ
Κόνιτσα 441 00
Τηλ. 26550 22-464
22.212

ΠΛΗΡΩΜΕΝΟ
ΤΕΛΟΣ
Ταχ. Γραφείο
ΚΟΝΙΤΣΑΣ
Αρ. Αδείας
2573

